

ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫ БОЙЫНША ЕСЕП

2025

ШӘКЕРІМ УНИВЕРСИТЕТІ

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ №1 – «Кедейлікті жою»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

«Шәкәрім университеті» КеАҚ-ның Тұрақты даму мақсаты 1 (ТДМ 1) аясындағы қызметінің мақсаты – кедейлік деңгейін төмендету және халықтың барлық топтары үшін сапалы білім мен ресурстарға қолжетімділікті кеңейту.

Университеттің негізгі міндеттері:

- ❖ аз қамтылған отбасылардан шыққан студенттердің білім алуына және кәсіби дамуына тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету;
- ❖ экономикалық дамуға және әлеуметтік тұрақтылыққа ықпал ететін ғылыми зерттеулер мен инновациялық жобаларды қолдау;
- ❖ студенттер мен оқытушыларды кедейлікті жоюға бағытталған халықаралық және әлеуметтік бастамаларға тартуға жағдай жасау;
- ❖ баршаға білім беру және әлеуметтік бағдарламалардың қолжетімділігін қамтамасыз ететін инфрақұрылым мен ресурстарды дамыту.

1. Білім беру қызметі

Университет халықтың әлеуметтік осал және аз қамтылған топтарынан шыққан білім алушыларды қолдауға бағытталған білім беру бағдарламаларын іске асырады. Оқу пәндері мен факультативтер аясында:

- ✓ қаржылық жағдайына қарамастан сапалы білім алуға мүмкіндік қамтамасыз етіледі;
- ✓ [қаржылық қолдауды](#) қажет ететін білім алушылар үшін стипендиялық және гранттық бағдарламалар ұйымдастырылады;
- ✓ экономикалық сауаттылық пен кәсіби дағдыларды арттыруға бағытталған оқыту және ағартушылық іс-шаралар өткізіледі.

2025 жылғы сәуір айында Бизнес жоғары мектебінің оқытушылары мен білім алушыларына арналған [қаржылық сауаттылық бойынша тренинг](#) өткізілді. Іс-шараға «Halyk Bank» филиалы директорының орынбасары Болат Айбатоллаұлы Қыстаубаев қатысты. Аталған тренинг қатысушылардың қаржылық

сауаттылық деңгейін арттыруға және қаржы ресурстарын ұтымды басқару дағдыларын қалыптастыруға ықпал етті. Қаржылық сауаттылықты дамыту білім алушылар мен оқытушыларға экономикалық тұрғыдан негізделген шешімдер қабылдауға, жеке бюджетті тиімді жоспарлауға және қаржылық осалдық тәуекелдерін төмендетуге мүмкіндік береді. Бұл өз кезегінде азаматтар мен отбасылардың экономикалық тұрақтылығын нығайтуға ықпал етеді.

«Қаржылық сауаттылық негіздері»

миноры әрқайсысы 5 кредиттен тұратын үш пәнді қамтиды және білім алушылардың салмақты қаржылық шешімдер қабылдауына мүмкіндік беретін практикалық білімдері мен дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Аталған құзыреттерді меңгеру білім алушылардың экономикалық дербестігін арттыруға, қаржылық осалдық тәуекелдерін төмендетуге және жеке қаржысын тиімді басқару дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

«Қаржылық сауаттылық негіздері» тақырыбындағы семинарлар

білім алушылардың қаржылық сауаттылығын арттыруға, жеке қаржыны ұтымды басқару дағдыларын қалыптастыруға және қаржылық қауіпсіздік қағидаттарын меңгеруге бағытталған. Соның бір мысалы – Абай облысы бойынша «Қарызсыз қоғам» жобасының тәлімгері, PhD Сәулет Еркінқызы және «Экономика және бизнес» кафедрасының қауымдастырылған профессоры, PhD Арайлым Оразғалиеваның «Қаржылық тәуекелдер және олардан қорғану» тақырыбында өткізген ашық бинарлық дәрісі. Аталған іс-шара студенттердің қаржылық тәуекелдерді бағалау, қаржылық алаяқтықтан қорғану және жеке қаржыны тиімді басқару бойынша білімдері мен практикалық дағдыларын дамытуға ықпал етті.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Ғылыми және инновациялық қызмет аясында университет:

- ✓ өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына және халықтың әлеуметтік осал топтарын қолдауға бағытталған жобаларды дамытады;
- ✓ студенттер мен жас ғалымдардың ғылыми-зерттеу қызметін қолдап, кедейлікті төмендетуге ықпал ететін инновацияларды енгізуге мүмкіндік жасайды;
- ✓ халықтың өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған қолданбалы жобаларды іске асырады.

Жыл сайын университетте профессор-оқытушылар құрамы мен білім алушылар арасында стартап-жобалар конкурстары, сондай-ақ университет қызметкерлеріне арналған ішкі гранттар конкурсы өткізіледі.

Университетте тұрақты негізде студенттік ғылыми үйірмелер жұмыс істейді. Солардың бірі – «Адам Смит клубы», оның мақсаты – студенттердің экономикалық ойлау қабілетін дамыту, қоғамда болып жатқан экономикалық үдерістер жағдайында белсенді азаматтық ұстанымын қалыптастыру.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

ТДМ 1-ге қол жеткізу үшін университет:

- ✓ барлық қатысушылар үшін білім мен ресурстарға қолжетімділікті қолдайтын халықаралық білім беру және ғылыми жобаларға қатысады;
- ✓ студенттерді әлеуметтік қолдау және кедейлікті жою бағдарламаларын дамыту мәселелері бойынша шетелдік жоғары оқу орындарымен тәжірибе алмасуды қамтамасыз етеді;
- ✓ студенттер мен оқытушылардың халықаралық гранттық және зерттеу бастамаларына қатысуын қолдайды.

Шәкәрім университеті өзінің [шетелдік серіктестерімен](#) тығыз ынтымақтастық орнатып, білім мен ғылымның шекарасын кеңейтуде.

Мысалы, 2025 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің ғылым және жоғары білім саласында Қытай Халық Республикасымен ынтымақтастықты дамыту жөніндегі стратегиялық бастамасы аясында Northwest A&F University университетімен [келісімге](#) қол қойылды.

2025 жылы университет алғаш рет [THE Impact Rankings рейтингіне](#) қатысып, ТДМ №1 бойынша әлемде 1001+ орынға ие болды, бұл аталған бағыт бойынша жүйелі жұмыстардың жүргізіліп жатқанын көрсетеді.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет [инклюзивті студенттік ортаны](#) қалыптастыра отырып, төмендегілерді қамтамасыз етеді:

- ✓ барлық студенттердің қаржылық жағдайына қарамастан мәдени, спорттық және әлеуметтік іс-шараларға қатысуын;
- ✓ аз қамтылған отбасылар мен жергілікті қауымдастықтарға көмек көрсетуге бағытталған волонтерлік және әлеуметтік бағдарламаларды ұйымдастыруды;
- ✓ студенттердің әлеуметтік жауапкершілік пен тұрақты даму туралы хабардарлығын арттыруды.

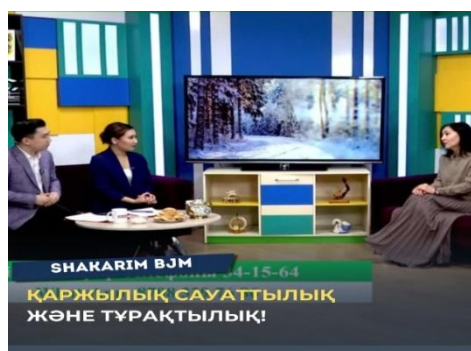
2025 жылғы 10 желтоқсанда университетте шағын және орта бизнес өкілдеріне, сондай-ақ студенттерге арналған [«SmartFinance Expo 2026: Қазақстан Республикасының жаңа Салық кодексі бойынша навигация» атты облыстық форум өтті.](#)

Қатысушылар салық заңнамасының жаңа ережелері туралы өзекті білім алып, бұл олардың қаржылық сауаттылығы мен кәсіпкерлік құзыреттілігін арттыруға ықпал етеді. Форумды өткізу қатысушылардың экономикалық жағдайын жақсартуға және қаржылық осалдық тәуекелін төмендетуге көмектеседі.

2025 жылғы 17 ақпанда Бизнес жоғары мектебінің оқытушылары – экономика ғылымдарының кандидаты А.К. Ибраева және PhD Д.М. Акишева [Семей қаласы телеарнасындағы «Елге сәлем» бағдарламасының тікелей эфиріне қатысты.](#) Сұхбат барысында «Қаржыны басқаруды үйрен» тақырыбында қаржылық сауаттылық, жеке қаражатты саналы түрде басқару және жауапты қаржылық мінез-құлықты қалыптастыру мәселелері талқыланды.

Мұндай ағартушылық іс-шара халықтың экономикалық сауаттылығын арттыруға және қаржылық осалдық тәуекелін төмендетуге ықпал етеді.

2025 жылғы 30 қаңтарда Бизнес жоғары мектебінің аға оқытушысы, экономика ғылымдарының кандидаты Әлия Қабышқызы Ибраева [Semei телеарнасындағы «Елге сәлем» бағдарламасына сұхбат берді.](#) Эфир барысында қаржылық сауаттылық, бюджетті жоспарлау, қаржы құралдарын тиімді пайдалану және қаржылық тәуелсіздікке қол жеткізу жолдары талқыланды.

Іс-шара халықтың экономикалық сауаттылығын арттыруға және жеке ресурстарды ұтымды басқару дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді.

2025 жылғы 9 сәуірде өткен 10–11 сынып оқушыларына арналған [қаржылық сауаттылық бойынша олимпиада](#) жастарды тәжірибеге бағытталған оқытуға тартуға, қаржыны ұтымды басқару дағдыларын дамытуға және экономикалық жауапкершілікті қалыптастыруға бағытталған.

2025 жылғы 15 сәуірде Шәкәрім университетінің Бизнес жоғары мектебі Семей қаласының жалпы білім беретін орта мектеп оқушылары арасында «Экономикалық білім – ең үздік капитал» атты «Экономика» және «Қаржы» пәндері бойынша қалалық олимпиада өткізді.

2025 жылғы 13 қарашада Ұлттық валюта – теңге күніне арналған қаржылық сауаттылық бойынша олимпиада өткізілді. Олимпиадаға 19 мектептен 23 команда қатысты. Олимпиаданың негізгі мақсаты – оқушылардың экономикалық ойлау дағдыларын дамыту, қаржыны тиімді басқарудың практикалық дағдыларын қалыптастыру және қаржылық сауаттылық деңгейін арттыру.

2025 жылғы 26 қарашада Семей қаласының 10–11 сынып оқушыларына арналған «Business Open Doors» атты қалалық интеллектуалдық QUIZ-ойыны өтті. Қалалық интеллектуалдық ойынның басты мақсаты – оқушылардың шығармашылық қабілеттерін анықтау және дамыту, экономика мен қаржыға қызығушылығын қалыптастыру, сондай-ақ қаржылық сауаттылық деңгейін арттыру.

Университеттің оқытушылары мен қызметкерлері үшін «Өнердің сиқырлы әлемі» тақырыбында шеберлік сабақтары өткізілді. Шеберлік сабақтары үш бағытты қамтыды: мүсін жасау, «кілем кестесі» техникасы және жапондық бейнелеу өнерінің «Кинусайга» техникасы. Іс-шараның басты ерекшелігі – қатысушылардың өз күштерін сынап көріп, бұйымдарды өз қолдарымен жасау тәжірибесін меңгеру мүмкіндігі болды.

Сонымен қатар, университет білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ету және әлеуметтік теңсіздікті төмендету мақсатында білім алушылардың әлеуметтік осал санаттарына тұрақты негізде әлеуметтік қолдау көрсетеді. Осылайша, 2025 жылы жетім балалар санатына жататын 1-курс студенттерінің бесеуіне біржолғы материалдық көмек көрсетіліп, 1–4 курс аралығындағы 38 студентке ай сайынғы жәрдемақы тағайындалды (2025 жылғы 6 қазандағы №684 бұйрық).

Білім алушыларды әлеуметтік қорғау университеттің басым бағыттарының бірі болып табылады. 2025 жылы 294 білім алушыға оқу ақысына 20%-дан 100%-ға дейінгі мөлшерде жеңілдік берілді, оның ішінде 55 білім алушы оқу ақысына 100% жеңілдік алды.

5. ТДМ 1-ді іске асыруға арналған инфрақұрылым және ресурстар

Инфрақұрылым мен ресурстарды дамыту төмендегілерді қамтиды:

- ✓ қолжетімді оқу аудиторияларын, зертханалар мен кітапханаларды құруды;
- ✓ барлық студенттерді цифрлық білім беру ресурстарымен және онлайн-платформалармен қамтамасыз етуді;
- ✓ әлеуметтік-экономикалық қолдауды қажет ететін студенттерге қолдау көрсету және кеңес беру орталықтарын ұйымдастыруды.

Біздің университет қаржылық жағдай дарындылықтың дамуына кедергі болмайтын орта қалыптастырады.

Қолжетімді тұрғын үй: Университетте 1174 орындық 5 студенттер үйі жұмыс істейді. Әлеуметтік осал санаттағы студенттер (жетім балалар, I, II, III топтағы мүгедектігі бар адамдар) жатақханада тұру ақысына 100% жеңілдік алады. Орындарды бөлу кезінде аз қамтылған және көпбалалы отбасылардан шыққан жастарға әрдайым басымдық беріледі.

Цифрлық орта: «Цифрлық алшақтықты» жою мақсатында кампустың барлық жатақханалар мен оқу корпустары тегін Wi-Fi желісімен және командалық жұмысқа арналған заманауи коворкинг-аймақтарымен жабдықталған.

Кітапхана қоры және электрондық жазылымдар: Университеттің оқу корпустарында кітапханалар мен оқу залдары жұмыс істейді, сондай-ақ электрондық оқулықтар мен әлемдік кітапханаларға жазылымдар қолжетімді.

Әлеуметтік қолдау және тамақтану: Оқу корпустарында сапалы әрі қолжетімді тамақтануды қамтамасыз ететін 5 асхана жұмыс істейді.

Денсаулық және спорт: Университетте тегін медициналық көмек көрсететін медициналық пункттер жұмыс істейді. Спорттық инфрақұрылымға бассейні, күрес залдары және футбол алаңдары бар екі спорт кешені кіреді, олар барлық білім алушылар үшін қолжетімді. Университетте психологиялық қолдау қызметі және инклюзивті білім беруді дамыту ресурстық орталығы жұмыс істейді.

Қорытынды

«Шәкәрім университеті» КеАҚ кедейлікті жоюға ықпал ететін іс-шаралар мен бағдарламаларды белсенді түрде жүзеге асырып, студенттердің барлық санаттары үшін сапалы білімге, ғылыми зерттеулерге және әлеуметтік қолдауға қолжетімділікті қамтамасыз етеді. Бұл университеттің ТДМ 1 – «Кедейлікті жою және тұрақты даму» қағидаттарына адалдығын көрсетеді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ №2 – «Аштықты жою және тамақтануды жақсарту»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

«Шәкәрім университеті» КеАҚ-ның ТДМ 2 аясындағы қызметінің мақсаты – азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, тамақтану сапасын жақсарту және аштық пен дұрыс тамақтанбаудан зардап шегетін адамдар санын азайту.

Университеттің негізгі міндеттері:

- ❖ тағамдық биотехнология, аграрлық ғылымдар және нутрициология бағыттары бойынша білім беру бағдарламаларын дамыту;
- ❖ азық-түлік қауіпсіздігі, биотехнология және тұрақты ауыл шаруашылығы салаларында ғылыми зерттеулер мен инновациялық жобаларды жүргізу;
- ❖ азық-түлік қауіпсіздігі саласында халықаралық ынтымақтастық пен тәжірибе алмасуға мүмкіндік жасау;
- ❖ студенттердің практикалық даярлығын және қолданбалы зерттеулер жүргізуді қамтамасыз ететін инфрақұрылым мен ресурстарды дамыту.

1. Білім беру қызметі

Университет азық-түлік қауіпсіздігі және биотехнология салалары бойынша мамандар даярлауға бағытталған [білім беру бағдарламаларын](#) жүзеге асырады. Оқу курстары мен зертханалық сабақтар аясында:

- ✓ студенттердің азық-түлік өнімдерінің сапасын талдау және қауіпсіздігін бақылау саласында практикалық даярлығы қамтамасыз етіледі;
- ✓ қауіпсіз әрі құнарлы тағам өнімдерін өндірудің заманауи технологиялары бойынша факультативтер мен шеберлік сабақтары өткізіледі;
- ✓ студенттер функционалдық және байытылған тағам өнімдерін әзірлеу жобаларына тартылады.

2025 жылғы 15 наурызда қасиетті Рамазан айында Shakarim University-дің Физика және химия ғылымдары мектебінің білім алушылары [Семей қаласында қайырымдылық акциясын](#) ұйымдастырды. Іс-шара аясында тұрғындарға ауыз су, құрма, бауырсақ және ыстық шай таратылды.

Бұл бастама халықты қолдауға, қайырымдылық мәдениетін насихаттауға және әлеуметтік ынтымақтастықты нығайтуға бағытталды. Ерекше назар өзара көмек көрсету және мұқтаж жандарға қамқорлық жасау қағидаттарына аударылды.

2025 жылы [Наурыз мерекесін атап өту аясында](#) Shakarim University Семей қаласының Орталық алаңында ауқымды мәдени-әлеуметтік іс-шаралар ұйымдастырды. Ұлттық киіз үйлер тігіліп, мәдени мұра мен дәстүрлі тұрмыстық бұйымдардың көрмелері ұйымдастырылды, ұлттық ойындар өткізіліп, қонақтарға ұлттық тағамдар ұсынылды.

Мерекелік іс-шаралар аясында:

- ✓ дәстүрлі тағамдар мен ұлттық дәмдер таратылды;
- ✓ мәдени құндылықтар мен ұлттық мұра элементтері таныстырылды;
- ✓ қоғамдық бірлік пен әлеуметтік ынтымақтастық нығайтылды.

Сондай-ақ, 2025 жылы студенттердің өздері өндірген өнімдерін таныстырған [азық-түлік тауарларының студенттік жәрмеңкесі](#) ұйымдастырылды.

Іс-шара:

- ✓ тұрақты өндіріс пен тұтыну дағдыларын дамытуға;
- ✓ студенттердің жергілікті бастамаларын қолдауға;
- ✓ азық-түлік ресурстарын ұтымды пайдалану мәдениетін қалыптастыруға ықпал етті.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Ғылыми қызмет аясында университет:

- ✓ қауіпсіз және биологиялық белсенді өнімдерді, функционалдық тағам өнімдерін әзірлеу, сондай-ақ ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін арттыру әдістері бойынша ғылыми зерттеулер жүргізеді;
- ✓ ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеудің және жоғары сапалы тағам өнімдерін өндірудің инновациялық технологияларын дамытады;
- ✓ ғылыми зерттеулердің нәтижелерін өнеркәсіптік өндіріске енгізу мақсатында кәсіпорындармен және ғылыми-зерттеу орталықтарымен ынтымақтастық жасайды.

2025 жылғы 24 қазанда өткен [«Отандық тұқым шаруашылығы» тақырыбындағы дөңгелек үстелде](#) өсімдіктердің жаңа сұрыптарын шығарудың перспективалық бағыттары мен тұқым шаруашылығы саласын дамыту мәселелері талқыланды. Іс-шара мамандар мен студенттер арасында тәжірибе алмасуға, өсімдік шаруашылығының заманауи әдістері туралы білімді кеңейтуге және ауыл шаруашылығына инновациялық тәсілдерді енгізуге ықпал етті. Бұл ғылыми қызметті саланың практикалық міндеттерімен

ықпалдастырудың және кәсіби байланыстарды нығайтудың үлгісі болып табылады.

Агробиозертханада қызметкерлер мен студенттердің күшімен өсірілген [ауыл шаруашылығы өнімдерін жинау](#) жұмыстары жүргізілді. Бұл жұмыс Northwest Agriculture and Forestry University (Қытай) ғалымдарымен бірлесіп жүзеге асырылған ғылыми жобаның нәтижесі болып табылады.

Тұрақты ауыл шаруашылығы саласындағы ғылыми жобалар:

1. [AP26101621](#) (2025–2027) – «Хитозанның фолликулалар мен жатыр артерияларының васкуляризациясына, буаздықты жиілігіне, кейбір маңызды гормондарға, бактериялық популяцияларға және мұздатылған сперматозоидтармен ұрықтандырылған «Ақбас» ірі қара малындағы биомаркерлерге әсерін жан-жақты зерттеу»;
2. [AP26100579](#) (2025–2027) – «Бройлер тауықтарындағы ақсақтықты көп факторлы талдау: Қазақстанның коммерциялық құс фабрикаларында патогендерді анықтау, қауіп факторлары және алдын алу стратегиялары»;
3. [AP27508635](#) (2025–2027) «Қазақстандағы сиыр етін өндірудің бәсекеге қабілеттілігін талдау: АҚШ-та қолданылатын тәсілдермен бірге еттің сапасы, қауіпсіздік стандарттары және қаңқа параметрлерін салыстыру»;
4. [AP23485629](#) (2024–2026) «Семей ядролық сынақ полигонына іргелес аумақтардағы ірі қара малдың еті мен сүтінің сапасы мен қауіпсіздік жүйелерін қамтамасыз ету»;
5. [BR24992940](#) (2024–2026) «Селекцияның тиімді әдістерін әзірлеу мен ресурс үнемдейтін технологияларды енгізу негізінде Қазақстанның солтүстік-шығыс аймақтарында өнімділігі жоғары қой популяцияларын құру»;
6. [AP22686900](#) (2024–2026) «Қойдың стронгилятозды-трихоцефалезды-эймериозды инвазиясын алдын-алу, тиімді әдістермен емдеу»;
7. [AP22685400](#) (2024–2026) «Сиырлар мен қойлардың жыныс мүшелерінің ауруларын анықтау және қолдан ұрықтандыру үшін эндовидеовагиноскопты әзірлеу және сынақтан өткізу».

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

ТДМ 2-ге қол жеткізу мақсатында университет:

- ✓ азық-түлік қауіпсіздігі және ауыл шаруашылығы саласындағы халықаралық білім беру және ғылыми жобаларға қатысады;
- ✓ аграрлық және тағамдық биотехнология саласындағы құзыреттерді арттыру мақсатында студенттер мен зерттеушілердің шетелдік университеттермен алмасуын ұйымдастырады.

✓ азық-түлік өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігінің халықаралық стандарттарын оқу және ғылыми-зерттеу үдерісіне енгізеді.

Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы мамандарын магистратура деңгейінде Қытайдың Northwest Agriculture and Forestry University университетімен бірлесіп [қос диплом бағдарламасы](#) бойынша даярлау жүзеге асырылуда.

2025 жылы университет алғаш рет [THE Impact Rankings](#) рейтингіне қатысып, ТДМ 2 бойынша әлемде 601–800 орынға ие болды, бұл аталған бағыттағы жүйелі жұмыстың жүргізіліп жатқанын көрсетеді.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет студенттерді азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған жобаларға тарту үшін жағдай жасайды:

- ✓ азық-түлік бастамаларын қолдау және дұрыс тамақтануды насихаттау бойынша волонтерлік бағдарламаларды ұйымдастыру;
- ✓ студенттер мен жергілікті қоғамдастық арасында теңгерімді тамақтанудың маңыздылығы туралы ағартушылық іс-шаралар өткізу;
- ✓ қолжетімді әрі құнарлы азық-түлік өнімдерін әзірлеуге бағытталған ғылыми-зерттеу жобаларына студенттерді тарту;
- ✓ Рамазан айында студенттер мен қызметкерлер үшін дәстүрлі «Ауызашар» ұйымдастыру.

Тағам инженериясы зерттеу мектебінде деканның орынбасары Әсел Әлібекқызы Дәутова профессор-оқытушылар құрамының балаларына арналған [аспаздық шеберлік сабағын](#) өткізді.

ЖОО ішіндегі [«Абай облысында ерте пісетін картоп сорттарының бейімделу қасиеттерін зерттеу және өсіру агротехникасын дамыту»](#) жобасы аясында студенттер агрономия және орнықты ауыл шаруашылығы саласындағы білімдерін қолдана отырып, тәжірибелік зерттеулерге қатысты. Іс-шара зерттеушілік дағдыларды дамытады, командалық жұмысты нығайтады және студенттердің өңірдің әлеуметтік маңызы бар жобаларына қатысу белсенділігін арттырады. Бұл білім беру қызметін

әлеуметтік даму және білім алушылардың экологиялық ағартылуымен ықпалдастырудың үлгісі болып табылады.

2025 жылғы ақпанда университет студенттері жыл сайынғы [«Мейірімділік жүректен» қайырымдылық акциясын](#) өткізді. Акция аясында ыстық тамақ пен сусын таратылып, сондай-ақ қарттар үйі мен балалар үйіне барып, концерттік бағдарлама мен ойындар ұйымдастырылды.

Университет білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ету және әлеуметтік теңсіздікті төмендету мақсатында білім алушылардың әлеуметтік осал санаттарына тұрақты түрде әлеуметтік қолдау көрсетеді. Атап айтқанда, 2025 жылы жетім балалар қатарындағы 1-курсқа қабылданған бес студентке біржолғы материалдық көмек көрсетілді, ал 1–4 курс аралығындағы 38 студентке ай сайынғы жәрдемақы тағайындалды (2025 жылғы 06 қазандағы №684 бұйрық).

Білім алушыларды [әлеуметтік қорғау](#) университеттің басым бағыттарының бірі болып табылады. 2025 жылы 294 білім алушы оқу ақысына 20%-дан 100%-ға дейінгі мөлшерде жеңілдік алды, оның ішінде 55 білім алушыға оқу ақысына 100% жеңілдік берілді. Жетім студенттер мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған студенттер, кәмелетке толғанға дейін ата-анасынан айырылған (немесе ата-анасының қамқорлығынсыз қалған) жастар қатарындағы студенттер, сондай-ақ I, II және III топтағы мүгедектігі бар білім алушылар, оның ішінде бала кезінен мүгедектігі бар адамдар университеттің Студенттер үйлерінде тұру ақысына бүкіл оқу жылы бойы 100% жеңілдік алады.

5. ТДМ 2-ні іске асыруға арналған инфрақұрылым және ресурстар

ТДМ 2 мақсаттарын іске асыру үшін [университет төмендегілерді дамытады:](#)

- ✓ тағамдық биотехнология және аграрлық зерттеулер бойынша зертханалар мен оқу орталықтарын;
- ✓ өнімдердің сапасы мен қауіпсіздігін талдауға арналған ғылыми-зерттеу жабдықтарын;
- ✓ азық-түлік қауіпсіздігі және нутрициология саласындағы студенттердің тәжірибелік сабақтары мен жобалық қызметіне арналған ресурстарды.

Университеттің оқу ғимараттарында білім алушылар мен қызметкерлердің жайлы әрі қолжетімді тамақтануын қамтамасыз ететін 5 асхана жұмыс істейді. Әрбір асхана заманауи талаптарға сай жабдықталған, санитариялық нормаларға сәйкес келеді және алуан түрлі әрі сапалы ас мәзірін ұсынады. Ассортиментке ыстық тағамдар, гарнирлер, салаттар, сусындар, нан-тоқаш өнімдері, тәттілер, сондай-ақ күнделікті сұранысқа ие тағамдар кіреді.

Қорытынды

«Шәкәрім университеті» КеАҚ білім беру бағдарламаларын, ғылыми зерттеулерді және әлеуметтік бастамаларды біріктіре отырып, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және тамақтану сапасын жақсарту бағытында белсенді жұмыс жүргізуде. Аталған іс-шараларды іске асыру ТДМ 2 – Аштықты жою және дұрыс тамақтануды қамтамасыз ету мақсатына қол жеткізуге ықпал етіп, азық-түлік қауіпсіздігі саласында білікті мамандарды даярлауға және орнықты ғылыми-практикалық базаны қалыптастыруға мүмкіндік береді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 3 – «Денсаулық және әл-ауқат»
мақсатына қол жеткізу нәтижелер туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

«Шәкәрім Университеті» КеАҚ қызметінің ТДМ 3 шеңберіндегі мақсаты – студенттердің, оқытушылардың және жергілікті қоғамдастықтың денсаулығын қолдау, салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыру және аурулардың алдын алу үшін жағдай жасау.

Университеттің негізгі міндеттеріне мыналар жатады:

- ❖ биотехнология, азық-түлік қауіпсіздігі және денсаулық сақтау бойынша білім беру бағдарламаларын дамыту;
- ❖ халықтың денсаулығын жақсартуға бағытталған ғылыми зерттеулер мен инновациялық жобаларды жүргізу;
- ❖ денсаулық сақтау және салауатты өмір салты саласында халықаралық тәжірибе мен стандарттарды енгізу;
- ❖ денсаулық туралы хабардарлықты арттыратын әлеуметтік және білім беру бастамаларын құру;
- ❖ спортпен шұғылдануға, профилактикалық іс-шаралар өткізуге және практикалық зерттеулер жүргізуге арналған инфрақұрылым мен ресурстарды қамтамасыз ету.

1. Білім беру қызметі

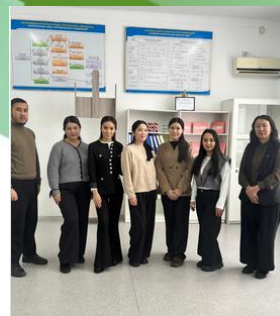
Университет денсаулық және аурулардың алдын алу туралы білімді қалыптастыруға бағытталған [білім беру бағдарламаларын](#) жүзеге асырады:

- ✓ геродиеталық тамақтану, тағамдық биотехнология және салауатты өмір салты бойынша [минорлар](#) мен элективті курстар;
- ✓ студенттер мен оқытушыларға дұрыс тамақтану және аурулардың алдын алу мәселелері бойынша практикалық сабақтар мен шеберлік сабақтары;
- ✓ мектеп оқушылары мен қарт адамдарға салауатты өмір салтының негіздері бойынша [білім беру іс-шаралары](#).

2025 жылғы 10 қазанда [Дүниежүзілік психикалық денсаулық күні](#) аясында өткізілген іс-шараға психикалық үзілістер, эмоциялық қалпына келу аймақтары және интерактивті жаттығулар кірді. Іс-шара студенттер мен қызметкерлердің психикалық денсаулығын қолдауға, өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға және командалық өзара іс-қимылды нығайтуға ықпал етті. «Психология» бағытының студенттері іс-шараны ұйымдастыруға қатысып, теориялық білімдерін практикада бекітті және кәсіби дағдыларын дамытты.

2025 жылғы қаңтарда Shakarim High School оқытушылары үшін эмоционалдық күйзелістің алдын алуға және психологиялық тұрақтылықты нығайтуға бағытталған «Стрестен қорғану. Педагогтің күш-қуаты мен тыныштығы» тренингі ұйымдастырылды. Іс-шара педагогтердің психоэмоционалдық денсаулығын сақтауға, олардың күйзеліске төзімділігін арттыруға және қолайлы жұмыс атмосферасын қалыптастыруға ықпал етті. Педагогтердің психологиялық әл-ауқатын дамыту білім беру процесінің сапасына және оқытудың тиімділігіне оң әсер етеді.

2025 жылғы 19 желтоқсанда жас оқытушылар үшін күйзеліске төзімділікті дамытуға, эмоционалдық ресурсты сақтауға және кәсіби күйзелістің алдын алуға бағытталған «Ресурсты педагог: стрессті жеңу жолдары» тренингі өткізілді. Іс-шара өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастыруға және ұжымда қолайлы психологиялық ахуалды сақтауға ықпал етті.

2025 жылғы 13 қарашада Shakarim High School білім алушылары үшін эмоционалдық тұрақтылықты, өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға және оқуға әрі тұлғалық дамуға деген оң көзқарасты қалыптастыруға бағытталған «Эмоциялық тұрақтылық пен болашаққа көзқарас» тренингі ұйымдастырылды. Іс-шара психологиялық дайындықты білім беру бағдарламасына кіріктіре отырып, білімді табысты меңгеруге және мектеп ортасына бейімделуге қолдау көрсетті. Бұл білім беру бастамаларының денсаулықты нығайтуға және оқыту тиімділігін арттыруға бір мезгілде ықпал ететінінің мысалы болып табылады.

Қараша айында ЛРО-305 тобының білім алушылары үшін коммуникациялық дағдыларды, қарым-қатынас мәдениетін, командалық өзара іс-қимылды дамытуға және студенттер арасында қолайлы ахуал қалыптастыруға бағытталған «Ортамен қарым-қатынас және өзінді тану» тренингі өткізілді. Іс-шара білім алушылардың әлеуметтік байланыстарын нығайтуға, эмоционалдық әл-ауқатын арттыруға және қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыруға ықпал етті. Тиімді қарым-қатынас және сындарлы өзара іс-қимыл дағдыларын дамыту стресс деңгейін төмендетуге, студенттердің психикалық денсаулығын нығайтуға және олардың әлеуметтік бейімделуін арттыруға ықпал етеді.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Ғылыми салада университет:

- ✓ геродиеталық және функционалдық тамақтану, тағам өнімдерінің биотехнологиясы және халықтың өмір сүру сапасын арттыру салаларында зерттеулер жүргізеді;
- ✓ аурулардың алдын алудың, денсаулықты сақтаудың және нығайтудың инновациялық әдістерін әзірлейді;
- ✓ студенттер мен жас ғалымдарды адам денсаулығына бағытталған практикалық бағдарланған жобаларға тартады.

ТДМ № 3 саласындағы ғылыми жобалар

1. [AP23485656](#) (2024-2026) «Семей өңіріндегі онкологиялық ауруларды талдау және емдеу бойынша ұсынымдар беру үшін нейрондық желі негізінде интеллектуалды жүйе әзірлеу».

2. Университет ғалымдары инновациялық [пробиотикалық капсула](#) әзірлеп, оның негізінде ішетін йогурт [жасады](#).

3. Интернационализация және халықаралық ынтымақтастық

ТДМ 3-ті іске асыру үшін университет:

- ✓ университет здравоохранение и здоровый образ жизни мәселелері бойынша халықаралық жобалар мен конференцияларға қатысады;
- ✓ аурулардың алдын алу және білім беру бағдарламаларын ұйымдастырудың үздік халықаралық тәжірибелерін енгізеді;
- ✓ биотехнологиялар, тамақтану және қоғамдық денсаулық сақтау, сондай-ақ өмір сапасын арттыру салаларында шетелдік жоғары оқу орындарымен және ғылыми орталықтармен ынтымақтасады.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет студенттер мен оқытушыларды денсаулықты нығайтуға бағытталған әлеуметтік маңызы бар бастамаларға белсенді түрде тартады:

- ✓ «Күміс университет» жобасы аясында қарт адамдарға арналған геродиеталық тамақтану бойынша сабақтар циклін өткізу;
- ✓ балалар мен студенттер үшін салауатты өмір салты бойынша волонтерлік бағдарламалар мен іс-шараларды ұйымдастыру;
- ✓ шеберлік сабақтары, олимпиадалар және ақпараттық-ағартушылық жобалар арқылы денсаулық мәдениетін насихаттау.

«Күміс университет» жобасы аясында Абай облысы КММ «Семей қаласының №2 арнайы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығы» базасында «Шәкәрім университеті» КЕАҚ «Тағам технологиясы» кафедрасының оқытушылары Г.Т. Жұманова және Б.М. Кулуштаева [«Геродиеталық тамақтану» курсы бойынша сабақтар циклін өткізді](#). Оқыту бекітілген бағдарламаға сәйкес жүзеге

асырылды және егде жастағы адамдардың геродиеталық және рационалды тамақтану саласындағы білімдерін кеңейтуге және жүйелеуге бағытталды.

2025 жылғы 23 қаңтарда психология кафедрасының ПОҚ-ы университеттің барлық қызметкерлері үшін [психологиялық марафон](#) өткізді. Іс-шара барысында мамандар стресс деңгейін төмендетуге, эмоционалды күйзелістің алдын алуға және өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға бағытталған практикалық жаттығулар өткізді. Қатысушылар тыныс алу жаттығуларының техникаларын, алаңдаушылықты басқару әдістерін, сондай-ақ жеке тұрақтылық пен психологиялық әл-ауқатты арттыру құралдарын меңгерді. Өткізілген марафон қызметкерлердің психикалық денсаулығын нығайтуға, олардың жұмысқа тартылуын арттыруға және ұжымда қолайлы жұмыс атмосферасын қалыптастыруға ықпал етті.

«Саламатты университет» жобасы аясында наркологиялық қызметтердің, ЖИТС-тің алдын алу және оған қарсы күрес орталықтарының, сондай-ақ басқа да бейінді ұйымдардың өкілдерімен кездесулерді қамтитын [профилактикалық іс-шаралар](#) ұйымдастырылды. Іс-шаралар салауатты өмір салтын қалыптастыруға, студенттердің денсаулыққа төнетін қауіптер туралы хабардарлығын арттыруға және зиянды әдеттердің алдын алуға бағытталған.

2025 жылғы 26 қыркүйекте «Денсаулық күніне» орай университеттің Shakarim High School мектебінің 10–11 сынып оқушылары арасында салауатты өмір салтын насихаттауға бағытталған [спорттық жарыстар өткізілді](#). Іс-шара дене саулығын нығайтуға, командалық рухты дамытуға және тұрақты дене белсенділігіне деген әдетті қалыптастыруға ықпал етті.

[Бірінші сессияға дайындық](#) бойынша кеңестер студенттерге емтихан кезеңіне байланысты стресс пен алаңдаушылықты жеңуге көмектеседі. Іс-шара өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастыруға, оқу мен демалыс арасындағы уақытты дұрыс бөлуге, сондай-ақ психологиялық әл-ауқатты сақтауға ықпал етеді. Бұл білім беру бастамаларының студенттердің академиялық дайындығын арттырумен қатар, олардың денсаулығына да қамқорлық жасай алатынының бір мысалы.

Қараша айында 180 студентке тәуелділіктің алдын алуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған [«Нашақорлық, ішімдік, лудомания – заманауи індеттердің алдын алу»](#) тренингі өткізілді. Іс-шара студенттердің өзін-өзі бақылау, саналы мінез-құлық және өз денсаулығына жауапкершілікпен қарау дағдыларын дамытады. Тренинг студенттік ортаның психологиялық және физикалық әл-ауқатын нығайтуға ықпал етеді.

Қараша айында 254 студентке репродуктивті денсаулық туралы білімді қалыптастыруға, аурулардың алдын алуға және жеке денсаулыққа жауапкершілікпен қарауды дамытуға бағытталған [«Репродуктивті денсаулық – жастар болашағының кепілі»](#) профилактикалық семинары өткізілді. Іс-шара студенттердің хабардарлығын арттыруға, денсаулықты нығайтуға және қауіпсіз әрі қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыруға ықпал етеді.

Семинар жастардың денсаулығы мен әл-ауқатын қолдай отырып, білім беру және әлеуметтік-профилактикалық мақсаттарды біріктіреді.

[«Футбол – студент жастар арасында бұқаралық спортты дамыту құралы» семинары](#) студенттердің дене белсенділігін арттыруға және өмірде футболды насихаттауға ықпал етті. Іс-шара университет өкілдерін, қалалық спорт ұйымдары мен мектеп өкілдерін біріктіріп, студенттік ортаны нығайтуға және салауатты өмір салтының құндылығын қалыптастыруға ықпал етеді.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

ТДМ 3 мақсаттарын іске асыру үшін [университет дамытады:](#)

- ✓ қазіргі заманғы зертханалар мен тамақтану, биотехнологиялар және денсаулық сақтау салаларындағы зерттеулерге арналған оқу орталықтарын;
- ✓ дене шынықтырумен айналысуға арналған спорт нысандары мен рекреациялық аймақтарды, оның ішінде бассейнді;
- ✓ денсаулық және аурулардың алдын алу мәселелері бойынша білім беру және ағартушылық бағдарламаларға арналған цифрлық және әдістемелік ресурстарды;

2025 жылғы 4 қазанда ұйымдастырылған [көшпелі тимбилдинг](#) қызметкерлердің дене белсенділігін қолдауға, психикалық әл-ауқатын нығайтуға және ұжымның бірлігін арттыруға бағытталды. Командалық ойындар стрессті төмендетуге, өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға

және қызметкерлер арасындағы өзара әрекеттесуді жақсартуға ықпал етті. Тимбилдинг белсенді демалысты ұйымдастыру үшін университеттің оқу базасында өткізілді, бұл қызметкерлердің дене және психологиялық денсаулығын нығайтуға жағдай жасауға қамқорлық көрсететінін айғақтайды.

Қорытынды

«Шәкәрім университеті» КеАҚ-ның білім беру, ғылым және әлеуметтік жұмыс салаларындағы қызметі студенттердің, оқытушылардың және жергілікті қоғамдастықтың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайтуға белсенді түрде ықпал етеді. Іске асырылып жатқан бағдарламалар, ғылыми зерттеулер мен әлеуметтік бастамалар денсаулықты тұрақты дамытуға жағдай қалыптастырады, бұл университеттің ТДМ 3 – «Жақсы денсаулық және әл-ауқат» мақсатына қол жеткізуге қосқан үлесін растайды.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ №4 – «Сапалы білім беру» мақсатына қол жеткізу
нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

«Шәкәрім университеті» КеАҚ-тың ТДМ 4 аясындағы қызметінің мақсаты – баршаға бірдей қолжетімді және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және барлығы үшін өмір бойы білім алу мүмкіндіктерін қолдау. [Халықаралық стандарттарға](#) сәйкес, ТДМ 4 аясында білім беру ұйымдары заманауи талаптарға сай білім беру бағдарламаларына қолжетімділікті қамтамасыз етуге, ғылыми-зерттеу және практикалық даярлау үдерістерін қолдауға, сондай-ақ студенттердің сыни ойлау және шығармашылық қабілеттерін дамытуға міндеттенеді.

Университеттің 2025 жылға арналған Даму жоспарында білім беру бағдарламаларын жаңғырту, заманауи цифрлық және практикалық-бағдарланған оқыту әдістерін қолдану, сондай-ақ студенттердің ғылыми-зерттеу қызметіне қатысуын кеңейту арқылы білім беру үдерісін жетілдіруге ерекше назар аударылады. [Бұл іс-шаралар білім беру сапасын арттыруға](#), ішкі сапа жүйелерін нығайтуға және оқытудың озық тәсілдерін енгізуге бағытталған.

2025 жылы Shakarim University ТДМ 4 «Сапалы білім беру» мақсатын институционалдық даму стратегиясының негізгі бағыты ретінде іске асырды. Негізгі назар оқыту сапасын арттыруға, халықаралық бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз етуге, инновациялық технологияларды интеграциялауға, академиялық еркіндік пен адалдықты нығайтуға, сондай-ақ студентке бағдарланған білім беру үдерісіне аударылды.

Негізгі стратегиялық міндеттер мыналарды қамтыды:

- ❖ білім беру бағдарламаларын халықаралық стандарттарға сәйкес жетілдіру;
- ❖ академиялық еркіндік пен адалдықты сақтау;
- ❖ инновациялық және цифрлық білім беру технологияларын енгізу;
- ❖ ғылым мен оқытудың интеграциясын күшейту;
- ❖ студенттердің қажеттіліктеріне бағытталған оқыту моделін дамыту.

1. Білім беру қызметі

✓ Еңбек нарығының сұраныстарына сәйкес мазмұны тұрақты жаңартылып отыратын нәтижеге бағытталған білім беру бағдарламаларын (Student-Centered Learning) іске асыру.

✓ Денсаулық мүмкіндіктері шектеулі адамдар мен шалғай өңірлерден келген студенттер үшін білім алудың қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында цифрлық платформалар мен онлайн-курстарды енгізу.

✓ «Өмір бойы білім алу» жүйесін дамыту: ересек тұрғындарға арналған қосымша кәсіптік білім беру, кәсіптік қайта даярлау және біліктілікті арттыру бағдарламаларын іске асыру.

2025 жылы университет білім беру бағдарламаларының сапасын арттыруға, цифрлық технологияларды интеграциялауға және халықаралық байланыстарды нығайтуға бағытталған іс-шаралар кешенін табысты іске

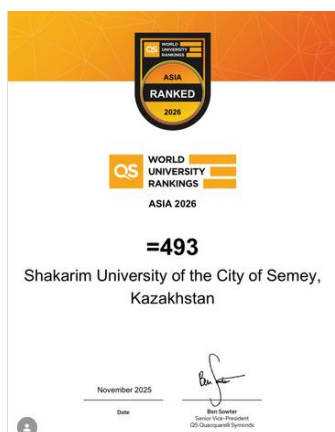
асырды. Университеттің ағымдағы жобалары, іс-шаралары мен бастамалары туралы деректер мен жаңалықтар [университеттің ресми сайтында](#) тұрақты түрде жарияланып отырады.

«Білім беру қызметтерінің ақысын төлеу бойынша жеңілдіктер мен жеңілдіктер беру және Шәкәрім атындағы білім беру грантын тағайындау туралы» ережеге сәйкес студенттерге оқу ақысына 20%, 30%, 50% және 100% мөлшерінде жеңілдіктер берілді. Бұл шаралар білім алушылардың барлық санаттары үшін сапалы білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге бағытталған.

Білім беру сапасын арттыру бойынша стратегиялық міндеттер аясында 2025 жылы мынадай жұмыстар жүзеге асырылды:

- ✓ білім беру бағдарламаларын қазіргі еңбек нарығының талаптарын ескере отырып бейімдеу;
- ✓ құзыреттілік тәсіл негізінде оқыту нәтижелерін қайта қарау;
- ✓ оқу курстарындағы практикалық компоненттердің үлесін арттыру;
- ✓ өндірістік практикадан өту базаларын кеңейту;
- ✓ пәндердің мазмұнына цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект элементтерін енгізу.

Бұл өзгерістер университеттің цифрлық экономиканың заманауи сын-қатерлеріне және жұмыс берушілердің талаптарына жауап беруге ұмтылысын көрсетеді.

Shakarim University QS World University Rankings: Asia 2026 рейтингі бойынша Азияның үздік 500 университетінің қатарына еніп, [493-орынға ие болды](#) және өткен жылмен салыстырғанда өз позициясын 26 сатыға жақсартты. Бұл жетістік университеттің академиялық сапасының, халықаралық танылуының және ғылыми нәтижелілігінің артып келе жатқанын көрсетеді. Бұл табыс білім беру әлеуетін нығайтуға, университеттің беделін арттыруға және студенттердің академиялық жетістіктерге деген ынтасын арттыруға ықпал етеді.

Қыркүйек айында 354 студентке университеттік ортамен, білім беру бағдарламаларымен және қолдау ресурстарымен таныстыруға бағытталған [«Сәлем студент! Біз сен үшін осындамыз!» тренингі өткізілді](#). Іс-шара бірінші курс студенттерінің оқу үдерісіне бейімделуіне,

оқытушылармен және курстастарымен өзара қарым-қатынас орнатуына, сондай-ақ жайлы әрі қолайлы студенттік ортаны қалыптастыруға ықпал етеді. Тренинг студенттердің білім беру үдерісіне табысты кірігуіне және университет өміріне белсенді араласуына ықпал етеді.

Абай Құнанбайұлының 180 жылдығы аясында Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университетінің делегациясы оқытушылар мен студенттер құрамында Шәкәрім университетіне барды. Қонақтар Шәкәрім музейімен танысып, ұлы ақынның өмірі мен шығармашылығын зерделеді, сондай-ақ Абайдың «Толық адам» ілімін тереңірек түсінуге мүмкіндік алды. Сапардың мақсаты – жастар арасында Абайдың рухани-адамгершілік құндылықтарын дәріптеу және туған жерге деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу.

2025 жылы «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы – 2025» республикалық конкурсында университеттің екі оқытушысы «2025 жылдың үздік оқытушысы» наградасына ие болды. Бұл награда қызметкерлердің оқыту деңгейі мен ғылыми әлеуетінің мойындалғанын көрсетеді.

2024–2025 жылдардағы конкурстық іріктеу қорытындысы бойынша Шәкәрім университетінің төрт ғалымы мемлекеттік ғылыми стипендияға ие болды. Бағалау барысында үміткерлердің ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелілігі, ғылыми жобаларға жетекшілік етуі, ғылыми жарияланымдардың сапасы мен саны, сондай-ақ отандық ғылымның дамуына қосқан үлесі ескерілді.

Мемлекеттік ғылыми стипендия:

- ✓ Бекбаев Қайрат Серікжанұлы – техника ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, биоинженерлік жүйелер кафедрасының меңгерушісі.

- ✓ Талантты жас ғалымдарға арналған мемлекеттік ғылыми стипендия:

- ✓ Идырышев Берік Арыстанбекұлы – PhD, тағам технологиялары кафедрасының постдокторанты;

- ✓ Сүгірбай Әділет Мұхитұлы – PhD, ауыл шаруашылығы кафедрасының постдокторанты, конструкторлық бюроның жетекшісі;

- ✓ Тоқтарбай Елдос Нүсіпұлы – қазақ филологиясы кафедрасының гранттық жобалар бойынша ғылыми қызметкері.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

✓ Білім беру үдерісінің тиімділігін арттыру мақсатында педагогика, психология және оқыту әдістемелері салаларында зерттеулер жүргізу.

✓ Оқытуда жасанды интеллект пен иммерсивті орталарды (VR/AR) пайдалануды қоса алғанда, инновациялық білім беру технологияларын әзірлеу.

✓ Өңірдегі мектеп білімін қолдауға арналған ғылыми-әдістемелік базаны құру (бейіндік сыныптармен жұмыс, мұғалімдерді даярлау).

Шәкәрім университетінің [SemeyLand командасы](#) Халықаралық спорттық бағдарламалау чемпионатының (ICPC) облыстық кезеңінде 1-орын иеленді. Студенттер алгоритмдік дайындықтың жоғары деңгейін және командалық жұмыс шеберлігін көрсетіп, жартылай финалға жолдама алды. Бұл жетістік университет пен өңірдің инновациялық және ғылыми-техникалық әлеуетін нығайта түседі.

[Shakarim AI Check жобасы AI SANA Leaders](#)

ұлттық байқауында «Білім беру саласындағы үздік AI-жоба – академиялық адалдық» номинациясы бойынша жеңімпаз атанды. Жүйе студенттік және ғылыми жұмыстардың түпнұсқалығын тексеру үшін жасанды интеллектті пайдаланып, білім беру үдерісінің ашықтығы мен объективтілігін қамтамасыз етеді, сондай-ақ академиялық адалдықты нығайту мақсатында өңірлік университеттерге енгізілуде.

Шәкәрім университетінде Физика-химиялық ғылымдар зерттеу мектебі мен «Химия және экология» кафедрасы ұйымдастырған [химия пәнінен облыстық олимпиада](#) өткізілді, оған Абай облысының 51 мектебі қатысты. Жеңімпаздар оқу гранттары мен жұлделі орындарға ие болды, оның ішінде «Jas Abay» мектебінің бітірушісіне бір жылдық оқу гранты берілді. Іс-шара жаратылыстану-ғылыми пәндерге қызығушылықты арттырып, талантты жастарды қолдайды және өңірдің ғылыми-білім беру ынтымақтастығын нығайтады.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

✓ Білім беру саласындағы халықаралық рейтингтерге (Тұрақты даму мақсаттары бойынша THE Impact Rankings, 4-мақсат) қатысу.

✓ Шетелдік университеттермен академиялық ұтқырлық және қос дипломды білім беру бағдарламаларын іске асыру.

✓ Бейімдеу білім беру курстары арқылы босқындар мен мигранттар арасында сауаттылық пен кәсіби дағдыларды дамытуға ықпал ету.

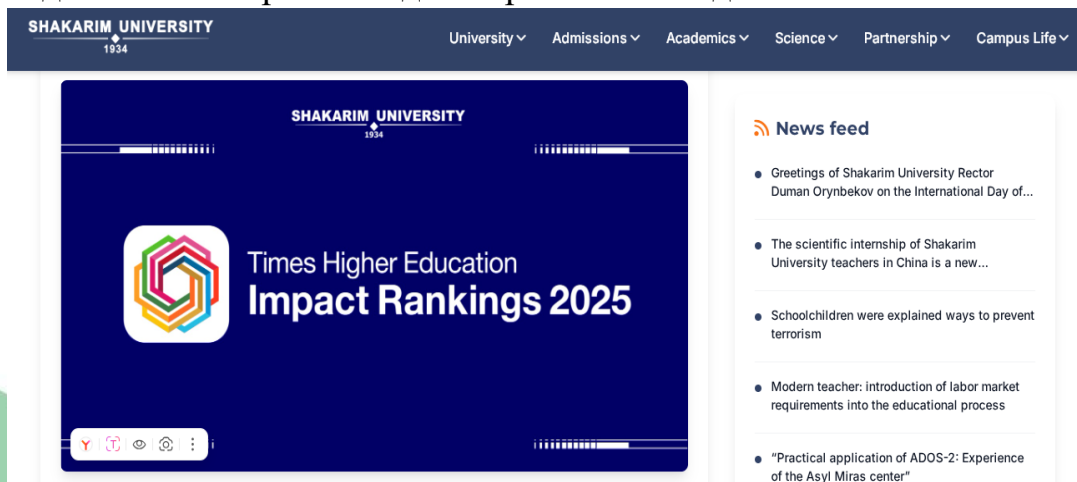

Шәкәрім университеті мен TUIT жасанды интеллект және цифрлық технологиялар саласындағы ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды, бұл халықаралық академиялық байланыстарды нығайтады. Меморандум университеттер арасында бірлескен стратегиялық жобаларды жүзеге асыруға және тәжірибе алмасуға мүмкіндік береді.

Шәкәрім университетінде эпидемиология және зооноздық инфекциялар бойынша халықаралық сарапшы, профессор Пол Торгерсонның (Цюрих университеті, Швейцария) ашық дәрісі өтті. Іс-шара ғылыми тәжірибе алмасуға, студенттер мен оқытушыларды әлемдік зерттеу әдістерімен таныстыруға және ветеринария мен медицина саласындағы халықаралық ынтымақтастықты нығайтуға ықпал етті.

Университеттің ТДМ-ға қол жеткізудегі рөлін растайтын көрсеткіш ретінде Shakarim University алғаш рет Times Higher Education Impact Rankings 2025 жаһандық рейтингіне енді, онда жоғары оқу орындарының БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесі бағаланды және университет 17 ТДМ-ның 13-і бойынша көрсеткіштерге ие болды, оның ішінде №4 ТДМ (Сапалы білім) бойынша әлемдік рейтингке қатысушылар арасында 801–1000 аралығындағы орынға ие болды.

Шәкәрім университеті белсенді ұзақ өмір сүру және өмір бойы білім беру бағытындағы университеттердің халықаралық қауымдастығының (AIUTA) қауымдастырылған мүшесі атанды, бұл егде жастағы азаматтарға арналған білім беру, шығармашылық және әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруға жаңа мүмкіндіктер ашады. Университет халықаралық ынтымақтастықты нығайтып, «Күміс университет» бағдарламаларын кеңейте отырып, егде жастағы адамдарға білім алуға және әлеуметтік белсенділікке қолжетімділікті қамтамасыз етеді. Бұл қадам интернационалдандыру стратегиясын көрсетіп, университеттің өңірлік және халықаралық деңгейдегі ұстанымын нығайтады.

Белсенді халықаралық ынтымақтастық білім беру сапасын қамтамасыз етудің маңызды элементі болып табылады. Университет АҚШ, Германия, Қытай, Жапония, Түркия, Польша және басқа да елдердің жоғары оқу орындарымен серіктестік қатынастарды қолдайды, бұл студенттердің білім алу және ғылыми мүмкіндіктерін кеңейтуге ықпал етеді.

2024–2025 оқу жылында университет академиялық ұтқырлық бағдарламасы аясында Низами атындағы Ташкент мемлекеттік педагогикалық университетінің делегациясын қабылдады.

Делегация құрамында:

Шахмурова Гүлнара Абдуллаевна — зоология және анатомия кафедрасының меңгерушісі, биология ғылымдарының докторы, профессор, ғылым және білім беру саласында 38 жылдан астам тәжірибесі бар.

Делегация студенттері:

- ✓ «География-Тарих» білім беру бағдарламасы бойынша (6B01512) – 1 студент;
 - ✓ «Химия-Биология» білім беру бағдарламасы бойынша (6B01509) – 2 студент;
 - ✓ «Биология» білім беру бағдарламасы бойынша (6B01510) – 3 студент.
- Екі апта бойы қонақтар университет өміріне белсенді қатысты:
- ✓ студенттер мен оқытушылар арасында тәжірибе алмасу;
 - ✓ дәрістер мен ғылыми пікірталастар өткізу;
 - ✓ оқытушыларымыздың дәрістері мен семинарларына қатысу.

Бағдарлама сондай-ақ университет тарихымен танысуды, мұражайларға баруды және Семей қаласы бойынша шолу экскурсияларын қамтыды, бұл қонақтарға өңірдің мәдени және тарихи мұрасымен танысуға мүмкіндік берді.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

✓ Инклюзивті ортаны қалыптастыру: оқу ғимараттары мен жатақханаларда кедергісіз қолжетімділікті қамтамасыз ету, ресурстық оқу орталықтарының жұмысын ұйымдастыру.

✓ Бірінші курс студенттері мен әлеуметтік тұрғыдан осал топтарға жататын студенттерді қолдау үшін тәлімгерлік және тьюторлық бағдарламаларды іске асыру.

✓ Өңірдегі білім берудің жалпы деңгейін арттыруға бағытталған мектеп оқушыларына арналған ағартушылық іс-шаралар, олимпиадалар мен конкурстар өткізу.

Шәкәрім университетінің студенттері «AMANAT» кубогына арналған Республикалық дебат турнирінде жеңіске жетті. Қатысушылар сыни ойлау, көпшілік алдында сөйлеу және командалық жұмыс дағдыларының жоғары деңгейін көрсетіп, университет беделін нығайтты. Бұл жетістік белсенді студенттік ортаны қалыптастыруға және жастардың азаматтық ұстанымын дамытуға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінде студенттерге Абай облысының Экономика департаментімен бірлесіп киберқауіпсіздік бойынша ақпараттық-танымдық семинар өткізілді. Студенттер интернет-алаяқтықтың заманауи түрлерімен, дербес деректерді қорғау әдістерімен және құқықтық аспектілерімен таныстырылды, бұл цифрлық сауаттылық пен интернеттегі қауіпсіз мінез-құлықты қалыптастыруға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінің қызметкерлері «Жылукоммуэнерго» кәсіпорнына барды, онда «Жылу энергетикасы» білім беру бағдарламасы бойынша дуалды оқытуды ұйымдастыру мәселелері қарастырылды. Студенттер теориялық білімдерін кәсіпорындағы практикалық сабақтармен ұштастырып, қазандық қондырғыларын, турбогенераторларды және суды дайындау әдістерін зерделейді. Мұндай тәсіл мамандарды даярлау сапасын арттырып, түлектердің жұмыс орнында бейімделуін жеделдетеді.

Білім беру сапасын арттыру және халықаралық интеграция мақсатында университет шетелдік серіктестермен байланысын нығайтты. Әсіресе академиялық ұтқырлық бағдарламалары аясында Низами атындағы Ташкент мемлекеттік педагогикалық университетімен (Өзбекстан) ынтымақтастық ерекше атап өтіледі, оның ішінде:

- ✓ «Химия» білім беру бағдарламасының оқытушылары үшін тәжірибе алмасу және тағылымдамалар ұйымдастыру (Д. Р. Онтагарова, А. К. Сапакова, А. Н. Ныгметуллова);

- ✓ екіжақты келісімдер негізінде оқытушылар мен студенттердің сапарларын ұйымдастыру, бұл білім беруді интернационалдандыруға және оқу бағдарламаларының мазмұнын байытуға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінің Б1-101 тобының студенттері — Оразғазы Балжан, Сахи Ақмарал және Кенжебекова Ақнұр — «Цифрландыру және жасанды интеллект: Орталық Азияның жаңа перспективалары» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияға қатысты.

- ✓ Ғылыми жұмыс: ғылыми жетекшісі — Садыкова Райгүл Әлімғазиевна

- ✓ Мақала тақырыбы: «Биологияны меңгерудегі эксперименттердің рөлі және студенттік ғылыми үйірмелердің университет үшін маңызы»

- ✓ Нәтижелері: Студенттердің мақаласы үздік жұмыстардың қатарына еніп, арнайы Abstract Book жинағында жарияланды. Қатысушылар ресми сертификаттарға ие болды.

Ғылыми іс-шара бірнеше халықаралық және отандық университеттердің қатысуымен ұйымдастырылды:

- ✓ С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті (Қазақстан)

- ✓ Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті (Қазақстан)

- ✓ Иллинойс университеті, Урбана-Шампейн (АҚШ)

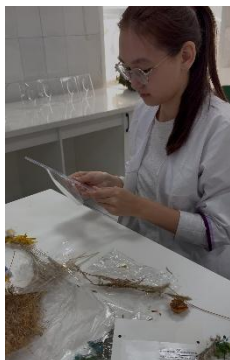
- ✓ «InnovaScience» ғылыми-консультациялық орталығы (Өзбекстан)

- ✓ Берлин экономика және құқық мектебі (HWR Berlin, Германия)
- ✓ Наньян технологиялық университеті (Сингапур)

Студенттердің халықаралық деңгейдегі іс-шараларға қатысуы Шәкәрім университетінің жоғары ғылыми әлеуетін көрсетеді және жас ғалымдардың кәсіби дамуына ықпал етіп, халықаралық байланыстар мен ғылыми ортадағы беделін нығайтады.

Сондай-ақ химия және биология кафедрасы [HerbaVase жобасы аясында жобалық жұмысты](#) жүзеге асырды. HerbaVase жобасы гербарий әдісін қолдану арқылы сәндік вазалар жасау негізінде студенттердің шығармашылық дағдыларын дамытуға және университет имиджін арттыруға бағытталған.

Жоба қызметі студенттердің практикалық білім алуына, эстетикалық талғамы мен экологиялық сауаттылығын қалыптастыруға ықпал етеді. Жоба аясында студенттер Абай өңірінде өсетін өсімдіктерді жинап, оларды кептіргеннен кейін экологиялық таза және эстетикалық тартымды дизайндағы сәндік вазалар жасады. Әрбір бұйым табиғаттың сұлулығын және студенттердің көркемдік ойлау қабілетінің дамуын бейнелейді. Жоба жетекшілері: Медетова А.М., Тұрысбекова А.А. Жобаға қатысушылар: Ботаханова А.С., Ахмадиева Д.Д., Б1-301 тобының студенттері.

- ✓ Гербарийді пайдалана отырып, бірегей сәндік бұйымдар жасалды.
- ✓ Студенттер ғылым мен өнерді ұштастыру бойынша практикалық тәжірибе алды.
- ✓ Жоба студенттердің экологиялық тәрбиесі мен шығармашылық құзыреттерін дамытуға ықпал етіп, олардың кәсіби және тұлғалық дағдыларын нығайтады.

Университет ғылыми-зерттеу қызметін белсенді түрде дамытуды жалғастыруда. Жақында университет ғалымдары маңызды [ғылыми жобаларды жүзеге асыруға гранттар иеленді](#), бұл университеттің ғылым және инновациялар саласындағы жоғары әлеуетін көрсетеді.

Қолданыстағы жобалар мен ғылыми жетекшілердің тізімі:

✓ Жексенаева Асель Бексултановна

Жоба: «Бройлер балапандары клоакасының көпфакторлы талдауы: Қазақстанның құс шаруашылығы фермаларындағы патогендерді, қауіп факторларын және алдын алу стратегияларын анықтау».

✓ Жарықбасов Ерлан Сауыкович

Жоба: «Биологиялық белсенді қоспалар негізінде функционалдық сүт өнімдерін өндіру технологияларын әзірлеудің ғылыми-практикалық аспектілері».

✓ Нургазезова Алмагүл Нургазезовна

Жоба: «Дәстүрлі емес жануар және өсімдік шикізатынан алынатын жаңа тағам өнімдерінің сапасы мен тағамдық қасиеттерін зерттеу».

✓ Нұржуманова Жанат Мекешовна

Жоба: «Мүздатылған эмбриондарды пайдалана отырып, "Ақбас" тұқымды ірі қара малда хитозанның фолликулдар мен жатыр артерияларының васкуляризациясына, овуляцияға, гормондарға, бактериялық популяцияға және биомаркерлерге әсерін кешенді зерттеу».

✓ Оспанов Ербол Аманғазович

Жоба: «Биогаз бен тыңайтқыштарды үздіксіз өндіруге арналған биореакторлардың автоматтандырылған желісін әзірлеу».

✓ Қасымов Самат Қайратұлы

Жоба: «Тамақ өндірісінде қалдықсыз технологиялар негізінде қайталама ет шикізатын ұтымды пайдалану, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және бизнес-жоспар әзірлеу».

✓ Степанова Ольга Александровна

Жоба: «Өсімдік майлары негізінде экологиялық таза наномодификацияланған майлау-салқындату сұйықтықтарын өндіру технологиясын әзірлеу».

✓ Абильмажинов Ермек Төлегенұлы

Жоба: «Ауыл шаруашылығы нысандарын үздіксіз электр және сумен қамтамасыз етуге арналған автоматтандырылған жел-күн қондырғысын әзірлеу және зерттеу».

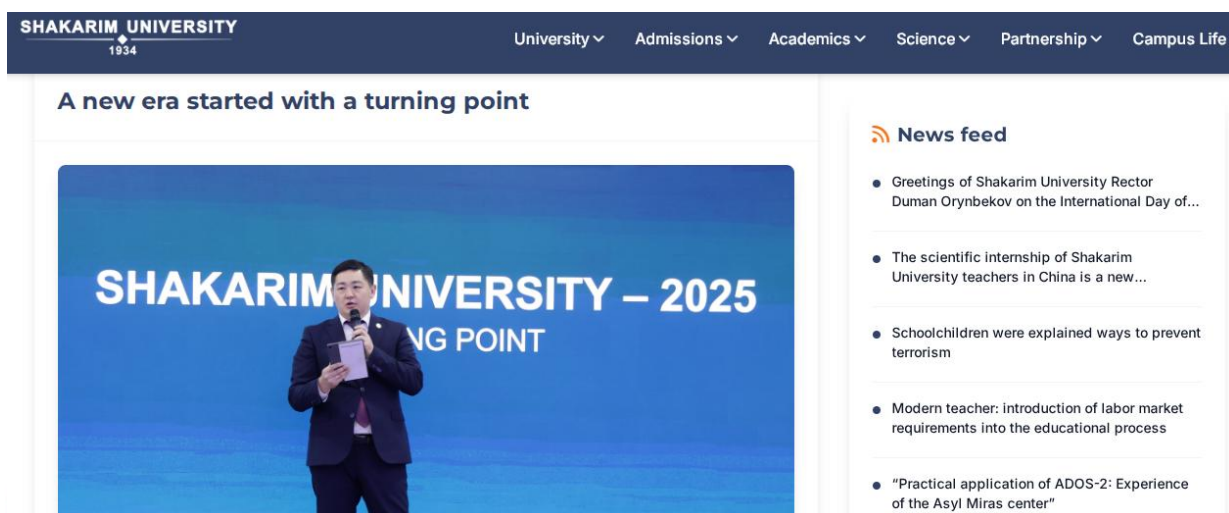

Шәкәрім университетінің делегациясы Абай облысындағы аутизмі бар балаларды қолдауға арналған [«Асыл Мирас» орталығына](#) серіктестік байланыстарды нығайту және инклюзивті білім беру саласында тәжірибе алмасу мақсатында барды. Іс-шараға ректор, декандар, оқытушылар мен студенттер қатысты, экскурсия, психотренинг және орталық қызметкерлерімен кәсіби кеңестер өткізілді. Кездесу нәтижесінде студенттердің орталық базасында оқу-өндірістік практикадан өтуі, арнайы педагогика бойынша жаңа білім беру бағдарламасын және инклюзивті білім беруді дамытуға әрі білім беру теңсіздігін азайтуға ықпал ететін бірлескен оқу модульдерін әзірлеу туралы келісімдерге қол жеткізілді.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

- ✓ Кітапхана қорын жаңғырту, ашық қолжетімді электрондық кітапхана жүйелеріне көшу.
- ✓ Практикаға бағдарланған оқытуға арналған аудиторияларды заманауи мультимедиялық жабдықтармен және зертханалармен қамтамасыз ету.
- ✓ Кампус саясатын дамыту: өзіндік білім алуға және бірлескен жұмысқа арналған жайлы кеңістіктер құру (коворкингтер, тыныштық аймақтары).

Шәкәрім университеті 2025 жылы білім беру қызметін жаңғыртуда, педагогикалық әлеуетті нығайтуда және халықаралық ынтымақтастықты дамытуда тұрақты нәтижелер көрсетті.

Негізгі даму бағыттары мыналарды қамтиды:

- ✓ Практикаға бағдарланған оқытуды күшейту;
- ✓ Цифрлық және AI-технологияларды интеграциялау;

- ✓ Түлектердің жаһандық еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыру;

- ✓ Халықаралық академиялық байланыстарды кеңейту.

Бұл жетістіктер білім берудің тұрақты даму мақсаттарына және өңірдің ғылыми-білім беру әлеуетін нығайтудың стратегиялық міндеттеріне сәйкес келеді.

Қорытынды

Университет сапалы білім беруді қоғамның тұрақты дамуының негізі ретінде қарастырады. Білім беру, ғылыми және әлеуметтік саясат салаларында кешенді шараларды жүзеге асыра отырып, жоғары оқу орны білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін және адами әлеуетті дамытатын экожүйе қалыптастырады. ТДМ 4 көрсеткіштеріне қол жеткізу озық білім беру технологияларын интеграциялау, дарынды жастарды қолдау және оқытушылардың біліктілігін үздіксіз арттыру арқылы жүзеге асырылады. Осы бағыттағы одан әрі даму университетке ұлттық білім беру кеңістігіндегі жетекші позицияларын сақтауға және білімге негізделген қоғамды қалыптастыруға елеулі үлес қосуға мүмкіндік береді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ №5 – «Гендерлік теңдік» мақсатына қол жеткізу
нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

«Шәкәрім университеті» КеАҚ-тың Тұрақты даму мақсаттарының 5-мақсатына (Гендерлік теңдік) қол жеткізу аясындағы қызметінің мақсаты – университеттің білім беру, ғылыми, спорттық және қоғамдық салаларында әйелдер мен ерлерге тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.

Университеттің негізгі міндеттері:

- ❖ әйелдер мен ерлердің білім беру бағдарламаларына, ғылыми және инновациялық қызметке тең дәрежеде қатысуы үшін жағдай жасау;
- ❖ қыздар мен жігіттердің университеттің спорттық, мәдени және қоғамдық өміріне қатысуын кеңейтуге бағытталған бастамаларды қолдау;
- ❖ гендерлік теңдік қағидаттарын сақтауға ықпал ететін инфрақұрылым мен ресурстарды дамыту.

1. Білім беру қызметі

Университет студенттердің екі жынысының да тең дәрежеде қатысуына ықпал ететін білім беру бағдарламаларын белсенді жүзеге асырады. Курстар мен факультативтер аясында:

- ✓ студенттерді қабылдау және бөлу жүйесінің ашықтығы қамтамасыз етіледі;
- ✓ қыздар мен жігіттердің ғылыми жобаларға және студенттік бастамаларға қатысу мүмкіндіктері қамтамасыз етіледі;
- ✓ қыздар мен жігіттердің дағдыларын дамытуға бағытталған көшбасшылық бағдарламаларына қолдау көрсетіледі.

2025 жылғы 6 ақпанда Бизнес жоғары мектебінің аға оқытушысы, PhD Искакова М.С. Семей қаласының облыстық телеарнасындағы «Диалог» бағдарламасына қатысты. [«Экономикалық әлеует және заманауи геосаясат»](#) тақырыбындағы сұхбат барысында елдің қазіргі экономикалық жағдайы, халықтың қаржылық сауаттылығын арттыру, сондай-ақ болашақ экономистер мен қаржыгерлерді даярлау мәселелері қарастырылды. Әйел сарапшының қоғамдық маңызы бар медиакеңістікке қатысуы экономика және білім беру саласындағы әйелдердің рөлін кеңейтуге, әйел көшбасшылығының оң бейнесін қалыптастыруға және қағидаттарын ілгерілетуге ықпал етеді.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Ғылыми және инновациялық салада университет:

- ✓ зертханаларға, ғылыми-зерттеу гранттарына және жас ғалымдарды қолдау бағдарламаларына тең қолжетімділікті қамтамасыз етеді;
- ✓ қыздардың ғылыми жобаларға, конференциялар мен конкурстарға қатысуын қолдайды;
- ✓ зерттеу тақырыптарына гендерлік перспективаны интеграциялауды, әсіресе әлеуметтік-экономикалық және білім беру салаларындағы зерттеулерде ынталандырады.

Гендерлік теңдік мәселесі бойынша Шәкәрім университетінің өкілдері 2025 жылғы 8–9 желтоқсанда Астана қаласында өткен Өнеркәсіп және технологиялар саласындағы әйелдердің II халықаралық конгресіне қатысты. Конгресс барысында әйелдердің өнеркәсіп пен технологиялық салаларға қатысуын кеңейту, тәлімгерлік бағдарламаларды дамыту, сондай-ақ тұрақты дамуды қамтамасыз етудегі әйелдердің рөлі мәселелері талқыланды. «Техникалық физика және жылу энергетикасы» кафедрасының меңгерушісі Степанова И.О.-ның қатысуы гендерлік теңдік қағидаттарын ілгерілетуге, халықаралық тәжірибе алмасуға және ғылыми-техникалық әрі білім беру ортасындағы әйелдердің рөлін нығайтуға ықпал етті.

«Техникалық физика» білім беру бағдарламасының студенттері Аяулым Мукашева мен Ақнұр Рахметоллаева 2025 жылғы 8 желтоқсанда өткен [XXI «Қазақстанның ядролық әлеуеті» жастар семинарына қатысты.](#) Қыздардың техникалық және энергетикалық басым бағыттағы ғылыми іс-шараға қатысуы әйелдердің ғылым мен жоғары технологиялық салалардағы мүмкіндіктерінің кеңейіп келе жатқанын, сондай-ақ олардың зерттеу қызметіндегі белсенді рөлін көрсетеді. [Ұсынылған зерттеулер жоғары бағаланды,](#) бұл студент қыздардың инклюзивті ғылыми ортаны қалыптастыруға және техникалық білім беруде гендерлік теңдік қағидаттарын ілгерілетуге қосқан үлесін растайды.

«Шәкәрім
университеті» КеАҚ
Ғылыми кеңесінің
құрамы 2025 жылғы 29
қыркүйектегі төрағаның
шешімімен (№ 2
хаттама) бекітілді.
Кеңес құрамына 33
мүше кіреді, оның 16-сы
– әйелдер (48%).

Алдыңғы құраммен
салыстырғанда
әйелдердің үлесі артты,
бұл басқару

органдарында гендерлік теңдікті қамтамасыз ету бағытындағы ілгерілеуді көрсетеді. Осылайша, Университет ТДМ қағидаттарына, атап айтқанда, 5-мақсат – «Гендерлік теңдікке» бейілділігін көрсетіп, басқару құрылымдарында неғұрлым теңгерімді өкілдікті қамтамасыз етеді.

Бекітілді
Ғылыми кеңес
№ 2 хаттама, 29.09.2025 жыл
Басқару Төрағасы – Ректор
Д.Т. Орынбеков

Шәкәрім университеті КеАҚ
Ғылыми кеңесінің құрамы
2025-2026 жж.

№	Аты-жөні	Дарығы
1	Орынбеков Д.Т.	Басқару Төрағасы – Ректор, дара
2	Доржиев Б.С.	Басқару мүшесі-оқу-ағартушылар жиналысы проректоры, медиа-продюсері
3	Нуржанова А.Н.	Ғылым жетекшісі
4	Қазыбеков Ж.	Басқару мүшесі-ғылым жиналысы профессор
5	Дүзібай Е.А.	Басқару мүшесі-информатикалық және технологиялар жиналысы проректоры
6	Қасымов А.Б.	Басқару мүшесі – спорттық және жасөспірімдер жыныстық проректоры
7	Қарыбай М.С.	Алғатқы басқарушы
8	Асқарбаев А.С.	Құрмет докторының директоры-бас бухгалтер
9	Мұсабаев Т.М.	Жұмыс беруші, Экономикалық жетекшісі директоры
10	Аманжолбеков Е.Ж.	Техникалық технологиялар кафедрасының профессоры, Алғатқы жетекшісі
11	Бекбергалиев А.С.	Аймақ және ұлттық рухани қалыптасу орталығының ғылым қызметкері, Алғатқы жетекшісі директоры
12	Тоқсанов Т.К.	Ветеринария кафедрасының профессоры, Алғатқы жетекшісі
13	Оспанов Д.А.	Алғатқы жетекшісі
14	Абжанбаев Т.Т.	Жогары жетекшісі директоры
15	Абжанбаев М.Т.	Семантикалық ғылым орталығының басшысы
16	Турсалбаев М.Б.	Мәдениет және өнердің басқарушы орталығының басшысы
17	Орынбеков А.А.	Жасөспірімдердің қолдау және даму орталығының басшысы
18	Қасымов А.А.	Инновациялық басқару орталығының жетекшісі

19	Сағандиев Г.Б.	Білім беру жогары мектебі/ Қазақ филологиясы кафедрасының меңгерушісі
20	Зейнуллин А.Ж.	Бизнес және коммуникация жогары мектебі/ Экономика және қаржы кафедрасының меңгерушісі
21	Нұрмасаев Г.Н.	Тамақ инженериясы жогары мектебі/ Тамақ технологиясы кафедрасының меңгерушісі
22	Жумадилов И.Т.	Цифрлық технологиялар және құрылым жогары мектебі/ Құрылым және геодезия кафедрасының меңгерушісі
23	Мұхамед Ж.Т.	Химия және биология кафедрасының ауылдастырылған профессоры
24	Жарымбасов Е.С.	Техникалық физика кафедрасының ауылдастырылған профессоры
25	Кокмашева Д.О.	Автоматтандыру және жоғары технологиялар кафедрасының ауылдастырылған профессоры
26	Беленов О.Г.	Тілдік коммуникация кафедрасының ауылдастырылған профессоры
27	Абдиев Г.Б.	Инженерлік жүйелер кафедрасының ауылдастырылған профессоры
28	Есенгулов Н.Ж.	Ветеринария кафедрасының аға оқытушысы
29	Джаманов Г.Б.	Ауыл шаруашылығы кафедрасының аға оқытушысы
30	Сүлейменов Ш.К.	Агроэкономика жетекшісі
31	Сейтмембетов М.Н.	Цифрлық-өнер
32	Кусанов Р.К.	Инновациялық орталығының басшысы, Жас ғалымдар Кеңесінің төрағасы
33	Сәлібеков А.А.	Студенттік Парламент спикері, Математика- информатика ББ 3-ші курс студенті

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Гендерлік теңдікті нығайту мақсатында университет:

- ✓ қыздар мен жігіттердің халықаралық алмасу бағдарламаларына қатысуын ынталандырады;
- ✓ тең мүмкіндіктерді міндетті түрде сақтай отырып, шетелдік университеттермен бірлескен жобаларды жүзеге асырады;
- ✓ теңдік саласындағы халықаралық стандарттарды қолдайтын серіктестік қатынастарды дамытады.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ете отырып, инклюзивті студенттік ортаны қалыптастырады:

- ✓ қыздар мен жігіттерге арналған спорттық іс-шараларды ұйымдастыру;
- ✓ барлық студенттердің тең қатысуымен клубтық және қоғамдық өмірді дамыту;
- ✓ гендерлік теңдік туралы хабардарлықты арттыруға бағытталған іс-шаралар өткізу.

2025 жылғы 25 қазанда қалада қыздар арасында волейболдан күзгі қалалық чемпионат өтті. Жарысқа университет мектептерінің құрама командалары қатысты. Іс-шара қыздар арасында командалық өзара іс-қимылды, спорттық шеберлікті дамытуға және салауатты өмір салтын ұстануды қолдауға бағытталды. Барлық қатысушыларға тең жағдайда қатысу мүмкіндігі беріліп, бұл спорттық ортада гендерлік теңдік қағидаттарын ілгерілетуге ықпал етті.

Семей қаласының жоғары оқу орындары мен колледж студенттері арасында үстел теннисінен турнир 2025 жылғы 21 қарашада жеке форматта өтті. Жарысқа әртүрлі оқу орындарының студент қыздары қатысып, спорттық шеберліктерін көрсету үшін тең жағдай жасалды. «Шәкәрім университеті» КЕАҚ студенті 1-орын иеленді, ал іс-шара үстел теннисін дамытуға және қатысушылар арасындағы достық байланыстарды нығайтуға ықпал етті.

Абай облысының қыздар арасындағы қалалық баскетбол лигасы 2025 жылғы 30 қарашада командалық форматта өтті. Жарысқа қаланың әртүрлі мектептері мен спорттық клубтарынан қыздар командалары қатысып, барлық қатысушылар үшін тең жағдай жасалды. Университет командасы 2-орын иеленіп, үйлесімді ойын мен жоғары дайындық деңгейін көрсетті.

Шәкәрім университетінің студенттері 2025 жылғы 11–13 маусым аралығында Түркістан қаласында өткен ХІІІ жазғы универсиаданың қазақ күресінен жүлдегерлері атанды. Спортшылар бір алтын, бір күміс және екі қола медаль жеңіп алып, университеттің атын республикалық деңгейде танытты. Олардың жетістігі – табанды дайындық пен шеберліктің, сондай-ақ жаттықтырушы Айбек Жұманбаевтың кәсіби еңбегінің нәтижесі. Бұл іс-шаралар қыздардың белсенді қатысуын, тең қатысу қағидаттарының сақталуын және салауатты өмір салтын қолдауды көрсетеді.

Университеттің психологиялық қызметі білім беру ортасындағы кемсітушілік пен жол берілмейтін мінез-құлық жағдайларын анықтауға және олардың алдын алуға бағытталған «Жоғары мектептегі харассмент студенттердің көзімен» атты анонимді сауалнама жүргізді. Сауалнамаға 3200 студент қатысты, бұл жағдайдың объективті көрінісін алуға және одан әрі

профилактикалық жұмыстың бағыттарын айқындауға мүмкіндік берді. Іс-шара қауіпсіз, тең және қолдаушы университеттік ортаны қалыптастыруға, гендерлік теңдік қағидаттарын және білім алушылардың психологиялық әлауқатын нығайтуға ықпал етеді.

5. ТДМ 5 – Гендерлік теңдікке арналған инфрақұрылым және ресурстар

Университет тең жағдайлар жасауға бағытталған инфрақұрылымды дамытуды жалғастыруда:

- ✓ қыздар мен жігіттердің қолжетімділігін қамтамасыз ететін спорт кешендері;
- ✓ барлық студенттерге қолайлы жабдықтармен қамтамасыз етілген оқу аудиториялары мен зертханалар;
- ✓ студенттік бастамалар мен клубтарды барлық студенттердің тең қатысуымен ұйымдастыруға арналған ресурстар.

Қорытынды

«Шәкәрім университеті» КеАҚ ТДМ 5 – Гендерлік теңдікке қол жеткізу бағытында белсенді жұмыс жүргізіп, әйелдер мен ерлердің білім беру, ғылыми, спорттық және қоғамдық салаларға тең дәрежеде қатысуына жағдай жасауда. Аталған іс-шараларды жүзеге асыру және инфрақұрылымды дамыту университеттің гендерлік теңдік пен тұрақты даму қағидаттарына бейілділігін көрсетеді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ №6 – «Таза су және санитария» мақсатына қол жеткізу
нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

6**CLEAN WATER
AND SANITATION**

Кіріспе

Біріккен Ұлттар Ұйымының 2030 жылға дейінгі Тұрақты даму күн тәртібі аясында бекітілген ТДМ №6 «Таза су және санитария» баршаға су ресурстары мен санитарияның қолжетімді болуын және оларды ұтымды пайдалануды қамтамасыз етуге бағытталған. Осы мақсатты іске асыру Қазақстан Республикасының экологиялық қауіпсіздік, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану және тұрақты даму саласындағы мемлекеттік саясатының басым бағыттарының бірі болып табылады. Бұл Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінде, Қазақстан Республикасының Су кодексінде, Қазақстан Республикасының «жасыл экономикаға» көшуі жөніндегі тұжырымдамасында, сондай-ақ білім беру мен ғылымды дамытуға арналған ұлттық стратегиялық құжаттар мен бағдарламаларда көрініс тапқан.

«Шәкәрім университеті» КеАҚ өңірлік көпсалалы университет ретінде Тұрақты даму мақсаттарына, оның ішінде ТДМ №6-ға қол жеткізудегі жауапкершілігін сезінеді. Университеттің осы бағыттағы қызметі Университеттің стратегиялық даму жоспарына, тұрақты даму қағидаттарын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарына, экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, еңбекті қорғау, санитариялық-гигиеналық талаптарды сақтау және ресурстарды ұтымды пайдалану жөніндегі ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес жүзеге асырылады.

Университеттің ТДМ №6-ға қол жеткізу аясындағы мақсаты – суды ұтымды пайдаланудың тұрақты жүйесін қалыптастыру, білім беру және ғылыми ортада қауіпсіз санитариялық-гигиеналық жағдайларды қамтамасыз ету, сондай-ақ су ресурстарын басқару және экологиялық қауіпсіздік саласындағы білім беру, ғылыми-зерттеу және ағартушылық қызметті дамыту.

Аталған мақсатқа қол жеткізу үшін 2025 жылы университет алдында мынадай міндеттер айқындалды:

- ❖ білім алушылар мен қызметкерлердің оқу корпустарында, жатақханаларда және әкімшілік ғимараттарда қауіпсіз ауыз суға үздіксіз қолжетімділігін қамтамасыз ету;

- ❖ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сумен жабдықтау және су бұруға қойылатын санитариялық нормалар мен талаптардың сақталуын қамтамасыз ету;

- ❖ су ресурстарын ұтымды пайдалануға және оларды тиімсіз тұтынуды азайтуға бағытталған іс-шараларды енгізу;

- ❖ су ресурстарын қорғау, гидроэкология және су жүйелерін тұрақты басқарумен байланысты ғылыми зерттеулер мен білім беру бағдарламаларын дамыту;

- ❖ білім алушылар мен қызметкерлер арасында экологиялық мәдениет пен су ресурстарына жауапты көзқарасты қалыптастыруға бағытталған ақпараттық-ағартушылық іс-шараларды өткізу;

❖ университеттің тұрақты даму бағдарламасы шеңберінде сумен жабдықтау инфрақұрылымы мен санитариялық жүйелерді жаңғырту.

Осылайша, Шәкәрім университетінің 2025 жылы ТДМ №6 шеңберіндегі қызметі кешенді сипатқа ие және тұрақты су пайдаланудың қағидаттарын жоғары оқу орнының білім беру, ғылыми, әкімшілік-шаруашылық және қоғамдық қызметіне интеграциялауға бағытталған.

1. Білім беру қызметі

✓ «Гидротехникалық құрылыс», «Сумен жабдықтау және су бұру», «Экология және табиғатты пайдалану» бағыттары бойынша заманауи зертханалық мүмкіндіктерді пайдалана отырып, кадрлар даярлау.

✓ Оқу бағдарламаларына су ресурстарын тұрақты басқару, суды ұтымды тұтыну және тұйық цикл қағидаттары (Circular Economy) бойынша модульдерді енгізу.

✓ Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және су арнасы кәсіпорындарының қызметкерлері үшін ашық дәрістер мен біліктілікті арттыру курстарын өткізу.

Шәкәрім университетінің білім беру қызметі тұрақты даму қағидаттарын интеграциялауға және жаһандық және өңірлік экологиялық міндеттерді шеше алатын болашақ мамандарды даярлауға бағытталған. 2025 жылы университет өзінің білім беру, ғылыми-зерттеу және жобалық қызметі шеңберінде БҰҰ-ның ТДМ-дарын, оның ішінде №6 ТДМ «Таза су және санитария» мақсатын іске асыру бойынша жүйелі жұмысты жалғастырды.

Шәкәрім университетінде №6 ТДМ-ды іске асырудың маңызды аспектісі білім алушылар мен қызметкерлердің күнделікті өмірінде сапалы ауыз судың қолжетімділігін арттыру және санитариялық-гигиеналық талаптарды сақтауға жағдай жасау болып табылады.

Осы іс-шаралар шеңберінде университет ғимараттары мен жатақханаларында ауыз суға арналған заманауи кулерлер орнатылып, оқу күні бойы қауіпсіз ауыз суға еркін қолжетімділік қамтамасыз етілді. Бұл құрылғылардың жұмыс істеуін қамтамасыз ету қолданыстағы санитариялық нормалар мен судың сапасын қамтамасыз ету талаптарына қатаң сәйкестікте жүзеге асырылады, бұл еңбек қауіпсіздігі және санитария қызметінің ішкі тексерулері мен құжаттарымен расталады.

Университет сондай-ақ студенттер мен қызметкерлерде су ресурстарын ұтымды пайдаланудың тұрақты әдеттерін қалыптастыруға баса назар аударады. «Таза су және санитария» қағидаттарын сақтау әр адамның күнделікті мінез-құлқынан басталатынын түсіне отырып, жоғары оқу орны үнемі мынадай бағыттарға бағытталған ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізеді:

✓ ауыз суды үнемдеудің маңыздылығы туралы хабардарлықты арттыру;

✓ жеке гигиена мәдениеті мен санитариялық-экологиялық ойлауды қалыптастыру;

✓ тұрмыста және білім беру ортасында суды ұтымды пайдаланудың практикалық дағдыларын нығайту.

Мұндай шаралар оқу және жұмыс жағдайларын жақсартуға ғана емес, сонымен қатар студенттердің табиғи ресурстарға жауапкершілікпен қараудың практикалық дағдыларын бекітуге ықпал етеді — бұл ХХІ ғасырдың білікті мамандарын даярлаудың ажырамас бөлігі болып табылады.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

✓ Ағынды суларды тазарту және тұщыландырудың энергия тиімді технологияларын әзірлеу саласындағы зерттеулер.

✓ Өңірдегі жерүсті және жерасты суларының сапасына мониторинг жүргізу, су нысандарының экологиялық жағдайының карталарын жасау.

✓ Өнеркәсіптік кәсіпорындар мен ауыл шаруашылығы кластерлері үшін инновациялық сүзгілеу және су бұру жүйелерін әзірлеу.

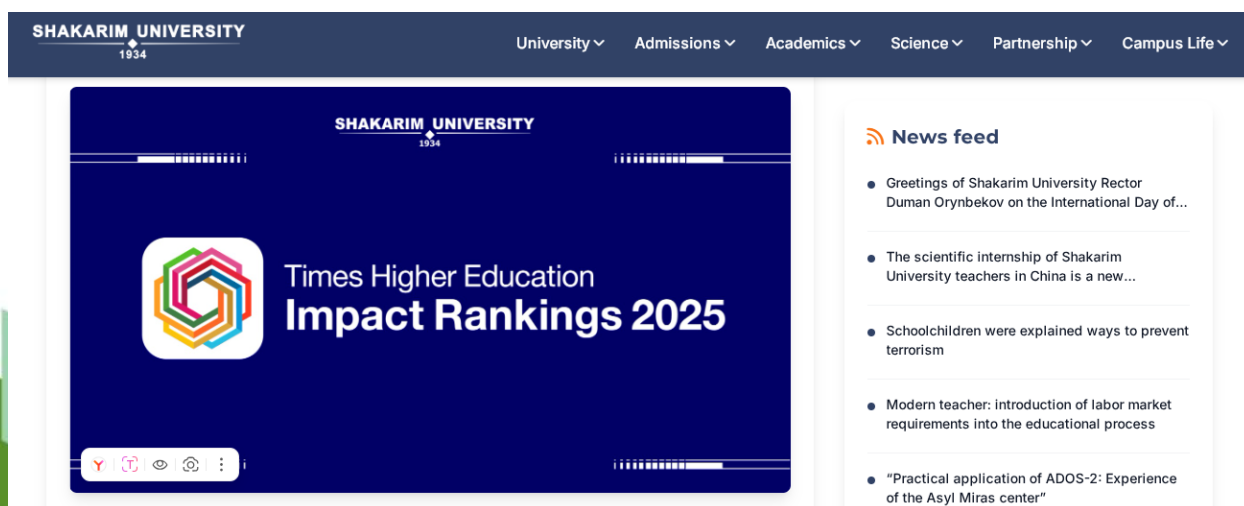
3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

✓ Траншекаралық су ресурстарын басқару жөніндегі халықаралық гранттық бағдарламаларға қатысу (көршілес мемлекеттердің университеттерімен бірлесіп).

✓ Әлемнің жетекші су технологиялары орталықтарында ғалымдардың тәжірибе алмасуы және тағылымдамадан өтуі.

✓ Жаһандық бастамаларға (мысалы, UN-Water) және ТДМ 6 бойынша THE Impact Rankings рейтингтеріне қатысу.

Университеттің ТДМ-ға қол жеткізудегі рөлін растай отырып, Шәкәрім университеті алғаш рет БҰҰ-ның тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге жоғары оқу орындарының қосқан үлесі [бағаланатын Times Higher Education Impact Rankings 2025](#) жаһандық рейтингіне енді және 17 ТДМ-ның 13-і бойынша, оның ішінде ТДМ №6 (Таза су және санитария) бойынша рейтингке қатысушылар арасында әлемдік деңгейде 801–1000 аралығында орын алды.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

- ✓ Студенттер мен қызметкерлердің күшімен өзендер, көлдер мен бұлақтардың жағалауларын тазарту бойынша волонтерлік акциялар мен экологиялық марафондар өткізу.
- ✓ Жергілікті тұрғындар арасында гигиенаның, санитарияның және су ресурстарын үнемдеудің маңыздылығы туралы ағартушылық қызмет жүргізу.
- ✓ Экологиялық мониторингпен және шағын елді мекендерді сумен жабдықтау саласындағы жобалық шешімдермен айналысатын студенттік ғылыми қоғамдар мен үйірмелер құру.

2025 жылы [Шәкәрім университетінің Агробиологиялық станциясы базасында топырақтың агрохимиялық құрамын зерттеуге және өсімдік жамылғысын талдауға бағытталған ғылыми жоба](#) жүзеге асырылды. Жобаның негізгі мақсаты топырақ құнарлылығын кешенді бағалау, өсімдіктердің түрлік алуантүрлілігін анықтау және өңірдің агроэкожүйесін тиімді дамыту бойынша ұсынымдар әзірлеу болды. Зерттеу аясында:

- ✓ топырақ үлгілерін алу және зертханалық талдау жүргізу;
- ✓ негізгі макро- және микроэлементтердің құрамын анықтау;
- ✓ топырақтың қышқылдық деңгейі мен қарашірік жағдайын бағалау;
- ✓ өсімдік жамылғысының түрлік құрамын және жағдайын талдау;
- ✓ антропогендік факторлардың аумақтың агроэкологиялық тұрақтылығына әсерін бағалау жүргізілді.

Жүргізілген зерттеу нәтижелері бойынша Агробиологиялық станция аумағының топырақ құнарлылығы мен өсімдік жамылғысының қазіргі жағдайын көрсететін статистикалық деректер базасы қалыптастырылды.

Статистикалық талдау көрсеткендей:

- ✓ зерттелген топырақтардағы қарашіріктің орташа деңгейі 3,4 %-ды құрады, бұл құнарлылықтың орташа деңгейіне сәйкес келеді;

✓ қышқылдық көрсеткіші (рН) 6,5–7,2 аралығында болды, бұл топырақтарды бейтарапқа жақын және ауыл шаруашылығы дақылдарының басым көпшілігі үшін қолайлы деп сипаттайды;

✓ азот мөлшері қамтамасыз етілуінің орташа деңгейінде болды, сонымен қатар жекелеген үлгілерде оның жеткіліксіздігі анықталды;

✓ фосфор мен калийдің мөлшері жалпы алғанда нормативтік мәндерге сәйкес келеді;

✓ өсімдік жамылғысының түрлік алуантүрлілігі

25-тен астам өсімдік түрімен ұсынылған, олардың ішінде дәнді және бұршақты дақылдар басым;

✓ антропогендік факторлардың орташа әсері (топырақтың тығыздалуы, қарашірік қабатының жергілікті төмендеуі) тіркелді.

Алынған деректер агроэкожүйенің тұрақты жағдайын көрсетеді, бұл ретте азот мөлшерін арттыру және топырақтың деградациялануын болдырмау бойынша іс-шаралар жүргізуді талап етеді.

Зерттеу нәтижелері Шәкәрім университетінің Агробиологиялық станциясындағы топырақ-өсімдік кешенінің қанағаттанарлық жағдайын растайды. Жүргізілген талдау нәтижесінде алынған деректерді:

- ✓ топырақ құнарлылығын арттыру бойынша ұсынымдар әзірлеу;
- ✓ тыңайтқыштар жүйесін оңтайландыру;
- ✓ биоалуантүрлілікті сақтау;
- ✓ өңірдің агроэкожүйесінің тұрақтылығын арттыру үшін пайдалануға

болады.

Жобаны іске асыру білім алушылардың агрохимия, экология және тұрақты жер пайдалану салаларындағы практикалық дағдыларын қалыптастыруға ықпал етті. Алынған нәтижелер табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану бойынша ұсынымдар әзірлеу үшін қолданылады, бұл экожүйелерді тұрақты басқару және су мен жер ресурстарын қорғау міндеттерімен тікелей байланысты.

Бұл бастама университеттің өңірдің экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз етуге және Тұрақты даму мақсаттарын іске асыру контекстінде табиғатты ұтымды пайдаланудың ғылыми базасын қалыптастыруға қосқан үлесін көрсетеді.

2025 жылы ГИ-201 тобының студенті Иманқұлова Н. Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті ұйымдастырған ғылыми-зерттеу жұмыстарының республикалық конкурсында 1-орынға ие болды.

Ғылыми жұмыс аға оқытушы Нурпейсова А.М. жетекшілігімен «Абай облысының су нысандарын рекреациялық мақсатта пайдалану» тақырыбында орындалды.

Зерттеу жұмысы:

- ✓ өңірдің су нысандарының рекреациялық әлеуетін бағалауға;
- ✓ су ресурстарының экологиялық жағдайын талдауға;
- ✓ жол берілетін антропогендік жүктемені анықтауға;
- ✓ су нысандарын туристік-рекреациялық мақсаттарда ұтымды және экологиялық қауіпсіз пайдалану бойынша ұсынымдар әзірлеуге бағытталды.

Жұмыстың өңір үшін практикалық маңызы бар, өйткені ол су ресурстарын басқаруға ғылыми негізделген тәсілді қалыптастыруға, олардың экологиялық жағдайын сақтауға және тұрақты туризмді дамытуға ықпал етеді.

2025 жылы Шәкәрім университетінің базасында 4-курс студенттері табиғи компоненттер негізінде экологиялық маңызы бар табиғи сабын жасау жобасын жүзеге асырды. Жобаның мақсаты — құрамында синтетикалық улы заттар жоқ, табиғатта оңай ыдырайтын және ағынды суларға түскен кезде су экожүйелеріне кері әсер етпейтін зиянсыз әрі экологиялық таза жуғыш құрал әзірлеу. Қазіргі заманғы зерттеулер көптеген кәдімгі жуғыш

құралдардың құрамында судың сапасын нашарлатуы және су айдындарындағы экологиялық тепе-теңдікті бұзуы мүмкін синтетикалық беттік-белсенді заттар мен химиялық қоспалар бар екенін растайды (мысалы, беттік керілуінің өзгеруіне ықпал етіп, бұл микроорганизмдерге кері әсер етеді) — сондықтан табиғи және биологиялық ыдырайтын баламаларды дамыту ТДМ-6 аясында ерекше маңызды болып табылады.

Жоба мыналарды қамтыды:

- ✓ табиғи компоненттерді іріктеу және эксперименттік тексеру;

- ✓ өнімнің рН көрсеткіштері мен қасиеттеріне зертханалық сынақтар жүргізу;
 - ✓ сабынды пайдалану кезіндегі экологиялық қауіпсіздігін бағалау;
 - ✓ оның қалдықтарының су сапасына әсерін тексеру.
- Талдау нәтижелері әзірленген сабынның:
- ✓ құрамында зиянды синтетикалық қоспалардың жоқ екенін;
 - ✓ жоғары биологиялық ыдырау қабілетіне ие екенін;
 - ✓ төмен концентрацияларда табиғи сулардың рН деңгейіне теріс әсер етпейтінін;
 - ✓ теріге және қоршаған ортаға қауіпсіз екенін көрсетті.

Әзірленген экологиялық сабынның негізгі сипаттамалары

Сипаттама	Нәтиже	Әсерін бағалау
Құрамы	Табиғи майлар, өсімдік сығындылары	Қауіпсіз
Өнімнің рН көрсеткіші	~8–9 (сілтілі, шайған кезде теріге қауіпсіз)	Экологиялық таза
Синтетикалық БАЗ-дың болуы	Жоқ	Оң әсер етеді
Биологиялық ыдырауы	Жылдам	Су экосистемаларына түсетін жүктемені азайтады
Судың сапасына әсері	Қалыпты жағдайларда төмен	Ластамайды

Университет су сапасын бақылауға және су ресурстарын ұтымды пайдалануға бағытталған ғылыми-практикалық іс-шараларды белсенді жүзеге асыруда. Осындай бастамалардың мысалы ретінде химия факультетінің студенті К. Дулатовтың су сапасын анықтауға арналған үздік зерттеу жобасы ретінде танылған жұмысын атап өтуге болады. Бұл жоба университетішілік конкурста 1-орынға ие болып, студенттерді ТДМ-6 бойынша практикалық зерттеулерге тартудың маңыздылығын көрсетеді.

Жаратылыстану-ғылыми бағыттағы білім беру бағдарламаларында (мысалы, Химия және биология бағыты бойынша) студенттер су сапасы, су ресурстары және санитария мәселелерін заманауи талдау әдістері мен практикалық дағдыларды қолдана отырып белсенді зерттейді.

«Химия және биология» кафедрасының студенттері зертханалық сабақтар аясында Ертіс өзенінің су сапасы мен қалалық құбыр арқылы берілетін су сапасына салыстырмалы талдау жүргізіп, кейін алынған

деректерді есеп түрінде рәсімдеп, санитариялық-экологиялық көрсеткіштерді жақсарту бойынша ұсынымдар әзірледі.

Төменде студенттер 2025 жылы өлшеген су сапасының негізгі көрсеткіштері көрсетілген диаграмма берілген.

Судың сапасының салыстырмалы көрсеткіштері

Көрсеткіш	Ертіс өзені	Құбыр суы	Норматив (ШРК)	Бағалау
pH	7,6	7,2	6,0–9,0	Нормада
Лайлылық, мг/л	4,8	0,9	$\leq 1,5$	Өзенде жоғары
Жалпы кермектік, мг-экв/л	5,9	4,2	$\leq 7,0$	Нормада
Нитраттар (NO_3^-), мг/л	32	18	≤ 45	Нормада
Жалпы темір, мг/л	0,42	0,18	$\leq 0,3$	Өзенде жоғары
Минералдану, мг/л	780	540	≤ 1000	Нормада

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Кампусқа су үнемдеу технологияларын енгізу: сенсорлық араластырғыштарды, жасыл желектерді суару үшін жаңбыр суын жинау жүйелерін орнату, шығындарды азайту мақсатында университет ішіндегі сумен жабдықтау желілерін жаңғырту.

✓ Су сапасын зерттеуге арналған мамандандырылған зертханаларды (химиялық-талдамалық, микробиологиялық) құру және жабдықтау.

✓ Кампус аумағында барлық студенттер мен қызметкерлердің жоғары сапалы ауыз суға үздіксіз қолжетімділігін қамтамасыз ету (кулерлер, ауыз су бұрқақтарын орнату).

ТДМ-6 «Таза су және санитария» мақсатын іске асыру шеңберінде Шәкәрім университетінде су сапасын бақылауды және су ресурстарын ұтымды пайдалануды қамтамасыз ету үшін қажетті инфрақұрылым мен ресурстар бар.

5.1. Зертханалық база

✓ Химия және жаратылыстану ғылымдары кафедрасының оқу және ғылыми зертханалары.

✓ Су сапасын талдауға арналған жабдықтар (спектрофотометрлер, pH-метрлер, титраторлар, аналитикалық таразылар және т.б.).

✓ Су үлгілеріне химиялық және физика-химиялық талдау жүргізу.

✓ Су ресурстарына мониторинг жүргізу бойынша студенттік және ғылыми зерттеулер жүргізу мүмкіндігі.

5.2. Ғылыми-зерттеу инфрақұрылымы

- ✓ Студенттер мен оқытушылардың судың құрамы мен сапасын зерттеу жобаларына қатысуы.
- ✓ Студенттердің ғылыми бастамаларын қолдау (мысалы – К. Дулатовтың зерттеуі).
- ✓ Экологиялық тақырыпта ғылыми-практикалық конференциялар мен конкурстар өткізу.

5.3. Су үнемдеу технологиялары

- ✓ Оқу корпустары мен жатақханаларда су ресурстарын ұтымды пайдалану.
- ✓ Су шығынын бақылау.
- ✓ Санитариялық нормалар мен ауыз судың сапа стандарттарын сақтау.

5.4. Ақпараттық және білім беру ресурстары

- ✓ Тұрақты даму және су ресурстары тақырыптарын білім беру бағдарламаларына енгізу.
- ✓ Экология және су қауіпсіздігі мәселелері бойынша дәрістер, семинарлар және практикалық сабақтар өткізу.
- ✓ Университет қызметін бұқаралық ақпарат құралдарында және әлеуметтік желілерде жариялау.

ТДМ-ды білім беру қызметіне жүйелі интеграциялау университеттің корпоративтік құжаттарында, оның ішінде корпоративтік нормативтік құжаттар каталогындағы Тұрақты даму бөлімінде көрсетілген, онда университеттің әлеуметтік және экологиялық жауапкершілік қағидаттарын оқу бағдарламалары мен жобалық қызметке енгізу жөніндегі міндеттемелері сипатталған.

Оқу процесі сондай-ақ практикалық зерттеу модульдерін, далалық өлшеулерді, зертханалық жұмыстарды және су ресурстарына мониторинг жүргізу бойынша халықаралық/өңірлік жобаларға қатысуды қамтиды, бұл студенттердің су ресурстарының сапасын бағалау, басқару және сақтау саласындағы құзыреттерін қалыптастырады.

Қорытынды

Университеттің ТДМ 6 шеңберіндегі қызметі су ресурстарын жауапкершілікпен пайдалану мәдениетін қалыптастыруға және су ресурстарын басқару саласында тұрақты шешімдерді енгізуге бағытталған. Озық ғылыми әзірлемелерді кампус ішіндегі практикалық бастамалармен және студенттер мен халық арасында ағартушылық жұмыстармен ұштастыра отырып, жоғары оқу орны өңірдің су экожүйелерін сақтауға елеулі үлес

қосуда. Су ресурстарын ұтымды тұтыну қағидаттарын білім беру процесі мен университеттің инфрақұрылымдық дамуына интеграциялау әлеуметтік серіктестер мен жергілікті қауымдастықтар үшін үлгі болып табылады. Су технологиялары саласындағы құзыреттерді одан әрі дамыту университетке таза сумен қамтамасыз ету және тұрақты санитария мәселелері бойынша өңірлік сараптама орталығына айналуға мүмкіндік береді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ №7 – «Қолжетімді және таза энергия»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY

Кіріспе

«Шәкәрім Университеті» КеАҚ сенімді, тұрақты және заманауи энергияға қолжетімділікті қамтамасыз етуге бағытталған тұрақты даму стратегиясын жүйелі түрде іске асыруда (ТДМ 7). Университеттің мақсаты — энергия тиімділігін арттыру, жаңартылатын энергия көздерін енгізу, көміртегі ізін азайту және энергетика саласындағы ғылыми зерттеулерді дамыту.

ТДМ 7-ге қол жеткізу шеңберіндегі университеттің міндеттері:

- ❖ энергияны тұрақты тұтынуды қамтамасыз ету және инфрақұрылымның көміртегі ізін азайту;
- ❖ білім беру, ғылыми және шаруашылық процестерге жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) енгізу;
- ❖ энергетика саласындағы ғылыми зерттеулер мен инновациялық технологияларды дамыту;
- ❖ өңірдің «жасыл» экономикасы үшін білікті кадрлар даярлау;
- ❖ студенттер мен қызметкерлердің энергияны ұтымды пайдалану мен экологияның маңыздылығы туралы хабардарлығын арттыру.

1. Білім беру қызметі

Университет энергетика және тұрақты даму саласында мамандар даярлауға бағытталған білім беру бағдарламаларын іске асырады:

- ✓ 6B07103 – Жылу энергетикасы;
- ✓ 7M07101 – Жылу энергетикасы;
- ✓ 7M07105 – Жылу энергетикасы;
- ✓ 6B05303 – Техникалық физика;
- ✓ 7M05302 – Техникалық физика;
- ✓ 7M05304 – Техникалық физика;
- ✓ 7M05306 – Техникалық физика (Томск политехникалық университетімен қос дипломды);
- ✓ 8D07109 – Техникалық физика;
- ✓ 7M07109 – Ядролық реакторлар және энергетикалық қондырғылар.

Негізгі бағыттар:

Білім беру бағдарламаларына энергия тиімділігі мен жаңартылатын энергия көздеріне (ЖЭК) арналған пәндер мен бітіру жұмыстары енгізілген. Студенттер баламалы энергия көздері, кәсіпорындардағы энергия үнемдеу, термоядролық синтез, плазма физикасы және энергияны түрлендірудің заманауи әдістері сияқты тақырыптарды оқиды. 2025 жылы ҚР-да АЭС салу жоспарларына және атом энергетикасын Еуропалық комиссияның «жасыл» энергия ретінде тануына байланысты 7M07109 «Ядролық реакторлар және энергетикалық қондырғылар» ББ ашылды. Дипломдық жобалар мен магистрлік диссертациялардың тақырыптары қатарында плазманы, сутегі жинақтағыштарды, күн панельдерін және наносұйықтық жылу тасымалдағыштарды зерттеу бар.

Заманауи энергетикалық технологиялар бойынша практикалық сабақтар мен зертханалық жұмыстар. Тақырыптардың мысалдары ретінде мыналарды келтіруге болады: «Қатты отынды жағудың заманауи және перспективалы сұлбалары» тақырыбындағы дәріс және ПС («Отынды жағудың арнайы мәселелері» пәні), «Жылу және электр энергиясын өндіру мен түрлендірудің заманауи перспективалы әдістері», «Өнеркәсіптік және коммуналдық энергетикадағы энергия үнемдеу іс-шаралары», «Екінші реттік энергетикалық ресурстар мен өнеркәсіптік қалдықтарды энергетикалық отын ретінде пайдалану» («Жылу энергетикасы мен жылу технологияларындағы ғылыми-техникалық мәселелер» пәні).

Модульдік курстар энергия ресурстарын басқару, экологиялық қауіпсіздік және декарбонизация мәселелерін қамтиды. «Энергетика және ресурстарды үнемдеу» Minor бағдарламасы: «Энергия және оның түрленуі», «Энергетика және экология», «Ғимараттар мен өнеркәсіптік кәсіпорындардың энергия тиімділігі» пәндерін қамтиды. Нәтижесінде студенттер жабдықтарды жаңғыртуға арналған техникалық шешімдерді әзірлеу және қолдану, экологиялық қауіпсіздікті арттыру, экологиялық-экономикалық бағалау жүргізу және энергия өндіру технологияларын жетілдіру бойынша құзыреттерге ие болады.

«Радиациялық қауіпсіздік және адам экологиясы» Minor бағдарламасы: «Персонал мен халықтың сәулеленуін нормалау және сәулелену көздері», «Энергия үнемдейтін «жасыл» технологиялар», «Медицинадағы физика» пәндерін қамтиды. Студенттер оқу нәтижесінде негізгі құзыреттерге ие болады: сәулеленуді нормалау және радиациялық қауіпсіздік туралы базалық білім, энергия үнемдейтін «жасыл» технологиялар қағидаттарын қолдану, сондай-ақ физикалық заңдардың биологиялық жүйелердегі көріністерін түсіну.

Халықаралық стандарттар мен QS SDGs және THE Impact Rankings рейтингтерін білім беру процесіне интеграциялау. Білім беру бағдарламаларына ТДМ 7 «Қолжетімді және таза энергияға» қол жеткізуге бағытталған пәндер мен модульдер енгізілген. Тұрақты даму құзыреттерін қалыптастыруға жоспарланған оқыту нәтижелері ықпал етеді: энергияны түрлендірудің дәстүрлі және дәстүрлі емес әдістерін бағалау, заманауи жылу және нанотехнологиялық қондырғылардың сұлбаларын әзірлеу, жылу энергетикасы мен термоядролық энергетикада білімді қолдану, сондай-ақ атом саласы мен метрологиялық қамтамасыз ету мәселелерін талдау. Бұл құзыреттер диссертациялар, дипломдық жобалар, студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарына және ғылыми үйірме жұмысына қатысуы арқылы бекітіледі.

Ғылыми-зерттеу жұмыстары нәтижелеріне конкурстардағы жүлделі орындар дәлел болады. Кәсіпорындар-серіктестермен дуальды оқыту дамытылуда.

Студенттерді жобалық және зерттеу қызметіне тарту стартап-конкурстар («Shakarim Student's science») және студенттік зертханалар арқылы жүзеге асырылады.

Нәтижесі: тұрақты энергетика саласында инновациялар мен экологиялық қауіпсіз шешімдерді енгізуге қабілетті құзыретті мамандар даярлау.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университет ғылыми зерттеулерді келесі бағыттарда белсенді түрде дамытады:

- ✓ энергия тиімділігі технологиялары және ресурстарды үнемдеу;
- ✓ баламалы және жаңартылатын энергетика;
- ✓ көміртегі ізін азайту және энергетикалық жүйелердің тұрақтылығы.

Іс-шаралар:

Ғылыми-зерттеу жобалары (ҒЗЖ). Университетте гранттық қаржыландыру жобалары бойынша жұмыстар жүргізіледі:

AP26100207 «Өсімдік майлары негізінде экологиялық таза наномодификацияланған майлау-салқындату сұйықтықтарын алу технологиясын әзірлеу»;

AP26195367 «Биогаз бен тыңайтқыштарды үздіксіз өндіруге арналған биореакторлардың автоматтандырылған желісін әзірлеу»;

AP26197931 «Ауыл шаруашылығы объектілерін үздіксіз электр және сумен қамтамасыз етуге арналған автоматтандырылған басқаруы бар жел-күн қондырғысын әзірлеу және зерттеу»;

AP25794135 «Таза биогаз өндіру тиімділігін болжауға арналған математикалық модель мен аналитикалық жүйені әзірлеу»;

BR24993178 «Екінші реттік ресурстарды – металлургиялық өндіріс қалдықтарын, мұнай өңдеу және мұнай өндірудің жанама өнімдерін қайта өңдеудің инновациялық технологиясын әзірлеу»;

AP19678220 «Гибридті күн коллекторында пайдалануға арналған TiO_2 негізіндегі наносұйықтық жылутасымалдағыш».

«Техникалық физика» бағдарламасының студенттері Аяулым Мукашева және Ақнұр Рахметоллаева [«Қазақстанның ядролық әлеуеті» XXI Жастар семинарына](#) (08.12.2025) қатысты. Олар өз зерттеулерінің нәтижелерін таныстырып, сұрақтарға жауап берді және

жоғары баға алды. Ұсынылған материал

БҰҰ-ның тұрақты даму мақсаттарына, атап айтқанда ТДМ 7 «Қолжетімді және таза энергия» және ТДМ 4 «Сапалы білім» мақсаттарына сәйкес келеді.

Өнеркәсіп пен технологиялардағы әйелдердің [II Халықаралық конгресі](#) (Астана, 2025 жылғы 8–9 желтоқсан) – әйелдерді өнеркәсіпке интеграциялау, тәлімгерлік және тұрақты даму мәселелері талқыланды. Қатысушы – Шәкәрім Университетінің «Техникалық физика және жылу энергетикасы» кафедрасының меңгерушісі Степанова И.О.

Студенттердің кампусты декарбонизациялауға бағытталған стартаптары мен зерттеу жобалары энергия тұтынуды азайтуға және жаңартылатын энергия көздеріне көшуге ықпал етеді. Шәкәрім университетінің студенттері мен оқытушылары [«Таза Қазақстан»](#) бастамасын белсенді қолдап, экологиялық мәдениетті дамытып, жасыл кампус қалыптастыруда. Мұндай қызмет университеттің энергетикалық инфрақұрылымының тұрақтылығын арттырып, көміртегі ізін қысқартуға ықпал етеді.

Үлес: өңірдің тұрақты дамуына ықпал ететін және халықаралық стандарттарға сәйкес келетін (THE Impact Rankings: Research; QS SDGs: Research Impact) ғылыми негізделген шешімдерді қалыптастыру.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Білім беру және ғылыми қызметтің сапасын арттыру мақсатында университет:

- ✓ тұрақты энергетика бойынша халықаралық жобалар мен гранттарға қатысады;
- ✓ шетелдік университеттермен студенттер мен оқытушылар алмасуын қолдайды;
- ✓ энергия тиімділігі мен декарбонизацияның үздік әлемдік тәжірибелерін енгізеді;
- ✓ прогресті мониторингтеу және нәтижелерді бағалау үшін халықаралық рейтингтер мен индикаторларды (QS SDGs, THE Impact Rankings) пайдаланады.

2025 жылғы 18 желтоқсанда «Шәкәрім университеті» КеАҚ өкілдері Бұхара қаласында, Өзбекстанда өткен [Achievements in Applied Physics and Mathematics – 2025 \(AAPM-2025\) IV Халықаралық конференциясына](#) қатысты. «Жылу энергетикасы» ББ 4-курс студенті Қадырболат Нұрлат Ерболұлы электролитті-плазмалық беріктендірудің 45 болатының қасиеттеріне әсері туралы баяндама жасады. Жұмыс энергия және ресурстарды үнемдейтін технологиялардың әлеуетін көрсетеді және Springer Proceedings in Physics сериясында (Scopus, Q4) жариялауға қабылданды, бұл халықаралық деңгейде мойындалғанын растайды.

Нәтижесі: жаһандық ынтымақтастық желісін дамыту, халықаралық тәжірибені тарту және университеттің тұрақты даму орталығы ретіндегі беделін нығайту.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет студенттер мен қызметкерлер арасында энергия мен суды ұтымды пайдалануға арналған бағдарламаларды енгізу арқылы экологиялық жауапкершілік мәдениетін қалыптастырады.

Шәкәрім университеті экологиялық мәдениетті қалыптастыру және жасыл болашаққа үлес қосу мақсатында 2025 жылғы 19 қыркүйекте [«Green Transportation Initiatives»](#) атты бір күндік акция ұйымдастырды.

Бас ғимараттың автотұрағында электр көліктерін зарядтауға арналған инфрақұрылым орнатылды.

Студенттерді жобаларға тартуға арналған білім беру бастамалары. Шәкәрім университетінде [агроөнеркәсіптік кешен өнімдерін валоризациялау жөніндегі ғылыми-практикалық орталықтың жұмысы](#) жанданды. Орталықтың мақсаты — ауыл шаруашылығы өнімдерінің құндылығын арттыру және экологиялық таза, жоғары сапалы өнімдер жасау. Ғылыми орталық органикалық қалдықтардан әртүрлі биологиялық өнімдер алу және оларды тамақ өнімдерін өндіру процестерінде қолдану бойынша зерттеулер жүргізеді.

Әсері: экологиялық саналы қоғамдастық қалыптастыру, студенттердің ТДМ 7-ге қол жеткізуге қатысуын ынталандыру.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университет энергия тиімділігі мен жаңартылатын энергия көздеріне басымдық бере отырып, инфрақұрылымды белсенді түрде жаңғыртуда:

Энергия тиімділігі бойынша іс-шаралар:

- ✓ LED-жарықтандыру және қозғалыс датчиктері;
- ✓ жылыту, желдету және кондиционерлеу жүйелерін оңтайландыру;
- ✓ терезе блоктарын герметизациялау және ауыстыру, жылу алмастыру

тораптарын орнату;

- ✓ инженерлік желілерді автоматтандыру.

Жаңартылатын энергия:

- ✓ кампус шатырында қуаты 50 кВт күн электр станциясының жобасы
- ✓ жылу сорғылары технологияларын зерттеу және енгізу;
- ✓ ұзақ мерзімді мақсат — университеттің энергетикалық

теңгеріміндегі ЖЭК үлесін арттыру.

Экономикалық әсері:

- ✓ энергия тұтыну мен пайдалану шығындарын азайту;
- ✓ іс-шаралардың өзін-өзі ақтау мерзімі — 0,6-дан 5 жылға дейін;
- ✓ энергия ресурстарына үнемделген қаражат экологиялық және

инновациялық жобаларға қайта бағытталады.

ТДМ 7-ге қосқан үлесі: көміртегі ізін азайту, ресурстарды ұтымды пайдалану, «жасыл» кампус құру, тұрақты дамудың халықаралық стандарттарына сәйкестік.

Қорытынды

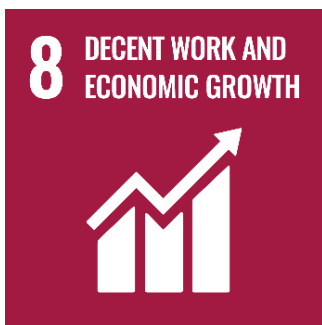
«Шәкәрім университеті» КеАҚ ТДМ 7 «Қолжетімді және таза энергияны» іске асыру аясында энергия тиімділігі, жаңартылатын энергия көздерін енгізу, инфрақұрылымды жаңғырту бағыттарын, сондай-ақ тұрақты энергетика саласындағы ғылыми-зерттеу және білім беру қызметін кеңейтуді дәйекті түрде дамытып келеді. Іске асырылып жатқан шаралар көміртегі ізін азайтуға, энергия тұтынуды оңтайландыруға және экологиялық жауапты университеттік ортаны қалыптастыруға мүмкіндік береді. Халықаралық стандарттарды интеграциялау, инновациялық жобаларды дамыту және студенттердің ғылыми және жобалық қызметке белсенді қатысуы «жасыл» экономика үшін білікті мамандар даярлауды қамтамасыз етеді. Осылайша, университет ТДМ 7-ге қол жеткізуге елеулі үлес қосып, тұрақты даму және экологиялық инновациялар орталығы ретіндегі рөлін нығайтады.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ №8 «Лайықты еңбек және экономикалық өсу»
мақсатына қол жеткізілген нәтижелер туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

«Шәкәрім Университеті» КеАҚ-ның ТДМ 8 шеңберіндегі қызметінің мақсаты – студенттердің кәсіби құзыреттерін дамытуға жағдай жасау, еңбек ұтқырлығын арттыру және өңірдің экономикалық өсуіне ықпал ету.

Университеттің негізгі міндеттеріне мыналар жатады:

- ❖ қазіргі еңбек нарығының талаптарына сәйкес келетін сапалы кәсіби білім беруді қамтамасыз ету;
- ❖ экономиканың өсуіне және жаңа жұмыс орындарын құруға ықпал ететін ғылыми және инновациялық қызметті дамыту;
- ❖ экономиканың өсуіне және жаңа жұмыс орындарын құруға;
- ❖ тәжірибе және жұмысқа орналасудың үздік тәжірибелерімен алмасу үшін халықаралық ынтымақтастықты қалыптастыру;
- ❖ студенттердің кәсіби даярлығы мен мансаптық дамуын қолдайтын инфрақұрылым мен ресурстарды дамыту.

1. Білім беру қызметі

Университет еңбек нарығында жоғары бәсекеге қабілетті мамандарды даярлауға бағытталған білім беру бағдарламаларын жүзеге асырады:

- ✓ практикалық курстар мен зертханалық жұмыстар жұмыс берушілер тарапынан сұранысқа ие кәсіби дағдыларды қалыптастырады;
- ✓ кәсіпкерлік және мансаптық даму бойынша тренингтер, семинарлар мен шеберлік сабақтары ұйымдастырылады;
- ✓ студенттерге кәсіби әлеуетін арттыратын тағылымдамалар мен практикаларға қатысу мүмкіндігі беріледі.

Шәкәрім университетінің өкілдері С. Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университетінде өткен [«Серпін» бағдарламасы бойынша мансап орталықтарының республикалық семинар-форумына](#) қатысты. Форумда гранттар бойынша түлектердің міндеттемелерін орындаудың тиімді тетіктері, жоғары оқу орындарының тәжірибе алмасуы және жас мамандарды қолдау мәселелері талқыланды, форум түлектерді жұмысқа орналасуға дайындауға, жұмысқа орналасу және мансапты дамыту бойынша тәжірибе алмасуға, сондай-ақ жас мамандарды еңбек нарығына тиімді интеграциялау үшін жағдай жасауға бағытталды.

Shakarim University-де Абай облысының кадрларға қажеттілігінің өңірлік картасын әзірлеу бойынша форсайт-сессиясы өтті. Іс-шара барысында сұранысқа ие мамандықтарды анықтауға, жаңа құзыреттерді бағалауға және мамандарды даярлау жүйесін өңірдің өзекті экономикалық талаптарына бейімдеуге мүмкіндік туды. Қорытындысы бойынша стратегиялық жоспарлау және еңбек нарығын дамыту үшін ғылыми-талдамалық құжат дайындалады.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Ғылыми салада университет:

- ✓ экономикалық өсуге және өндірістік процестерге заманауи технологияларды енгізуге ықпал ететін инновациялық жобаларды дамытады;
- ✓ жаңа жұмыс орындарын құруға және экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталған студенттер мен оқытушылардың зерттеу қызметін қолдайды;
- ✓ қолданбалы жобаларды іске асыру үшін кәсіпорындармен және өнеркәсіптік серіктестермен ынтымақтастық орнатады.

Шәкәрім университетінде мақсаты қой шаруашылығын жаңғырту, мемлекеттік қолдауды тиімді пайдалану, қой шаруашылығының экспорттық әлеуетін арттыру, агроөнеркәсіптік бизнесті дамыту және инвестициялар тарту болып табылатын халықаралық семинар-кеңес өтті. Бұл жұмыс жаңа жұмыс орындарын құруға және өңірдің экономикалық дамуына ықпал етеді. Қазақстан мен Пәкістан ғалымдары тәжірибе алмасып, отандық агросекторды дамыту жолдарын талқылады.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

ТДМ 8-ге қол жеткізу үшін университет:

- ✓ еңбек дағдылары мен кәсіпкерлікті дамытуға бағытталған халықаралық білім беру және ғылыми жобаларға қатысады;
- ✓ құзыреттер мен еңбек ұтқырлығын арттыру мақсатында шетелдік жоғары оқу орындарымен студенттер мен оқытушылар алмасуын ұйымдастырады;
- ✓ жұмысқа орналастыру мен мансапты дамыту бойынша үздік халықаралық тәжірибелерді оқу үдерісіне енгізеді.

Шәкәрім университеті WSG университетінің (Быдгощ, Польша) филиалында қос диплом бағдарламасы бойынша білім алып жатқан студенттермен кездесу өткізді, онда студенттер оқу тәжірибесімен бөлісіп, бағдарламаның болашақ қатысушыларына ұсыныстар беріп, стартап-жобаларды іске асыру мүмкіндіктерін талқылады. Қос диплом бағдарламасы студенттерге халықаралық тәжірибе жинақтауға, кәсіби білімдерін кеңейтуге және табысты мансапқа дайындалуға мүмкіндік береді. Университет студенттердің бастамаларын қолдап, академиялық ұтқырлықты дамытуға ықпал етеді. Студенттердің халықаралық білім беру бағдарламаларына қатысуы олардың еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттырып, кәсіби дағдылары мен кәсіпкерлік ойлау қабілетін дамытуға ықпал етеді.

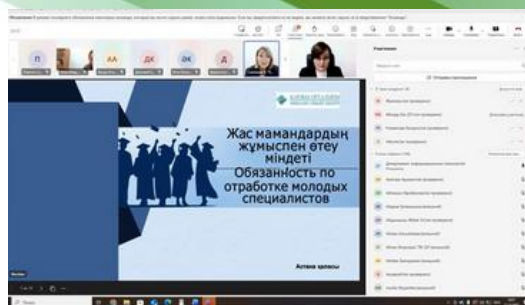
Шәкәрім университетіне 1994 жылғы түлегіміз, «UNIVERSAL SM» ЖШС директоры Жандос Тұрсынғалиұлы бірқатар қытайлық әріптестерімен бірге келді. Делегация жаңа бастамаларды жүзеге асыру үшін өндірістік және технологиялық мүмкіндіктерді біріктіру бойынша бірлескен жобалардың перспективаларын, сондай-ақ студенттер мен жас мамандарға тағылымдамалар ұйымдастыру мәселелерін талқылады. Бұл сапар университет, отандық бизнес және халықаралық серіктестер арасындағы ұзақ мерзімді ынтымақтастыққа жасалған нақты қадам болды.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет студенттердің кәсіби және әлеуметтік дамуына жағдай жасайды:

- ✓ жұмыс берушілердің қатысуымен бос жұмыс орындары жәрмеңкелерін, мансап күндерін және шеберлік сабақтарын ұйымдастыру;
- ✓ жаңа жұмыс орындарын құруға бағытталған студенттік бастамалар мен стартаптарды қолдау;
- ✓ студенттерді кәсіпкерлікті және еңбек қызметі дағдыларын дамытуға ықпал ететін жобаларға тарту.

Shakarim University-де бітіруші курс студенттеріне мемлекеттік білім беру гранттарын өтеу міндеті мәселелері бойынша онлайн-сессия өтті. Қатысушылар жұмысқа орналасу, өңірлердегі сұранысқа ие мамандықтар, сондай-ақ міндеттемені кейінге қалдыру немесе одан босату шарттары туралы түсініктемелер алды. Іс-шара жас мамандарды еңбек нарығына шығуға дайындауға және олардың кәсіби ұтқырлығын арттыруға ықпал етті.

12 мамыр 2005 ж. ҚР [Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Абай облысы бойынша департаментінің өкілі Т. Зулхаров](#) Шәкәрім университетінің Жоғары бизнес мектебінің бітіруші курс студенттерімен кездесті. Кездесу барысында болашақ түлектерге мемлекеттік қызметке қабылдану тәртібі, мансаптық өсу жолдары және жас мемлекеттік қызметшілер үшін мүмкіндіктер туралы ақпарат берілді.

2025 жылғы 12 қарашада ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Абай облысы бойынша департаменті басшысының орынбасары Қайрат Нұрғазыұлы Сапарғалиевпен 3–4 курс студенттерінің кездесуі өткізілді.

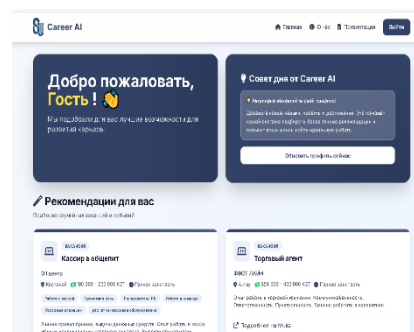
«[Мемлекеттік секторға таланттарды іздеу және тарту](#)» жобасы аясында студенттермен кәсіби бағдар беру және мемлекеттік сектордағы мансаптық мүмкіндіктерді талқылау мақсатында кездесу өткізілді. Іс-шара студенттердің дағдыларын дамытуға және еңбек қызметіне дайындалуына ықпал етеді.

5. ТДМ 8-ге арналған инфрақұрылым және ресурстар

ТДМ 8 іске асыру үшін университет келесі салаларды дамытады:

- ✓ студенттерге арналған мансаптық даму орталықтары мен консультациялық қызметтерді;
- ✓ практикалық даярлық пен стартап-жобаларға арналған зертханалар мен инновациялық коворкингтерді;
- ✓ экономикалық өсуді қолдайтын тағылымдамалар, практикалар және кәсіпкерлік бастамаларға арналған ресурстарды.

Шәкәрім университетінде түлектер мен студенттерге арналған CareerAI мансаптық дамудың интеллектуалды ұсынымдық жүйесі жұмыс істейді. Платформа пайдаланушылардың жеке құзыреттерін ескере отырып, өзекті бос жұмыс орындарын, кәсіби іс-шаралар мен мансаптық мүмкіндіктерді таңдауға мүмкіндік береді. Бұл бастама түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін арттыруға және лайықты жұмыспен қамтуға жағдай жасауға ықпал етеді.

Қорытынды

«Шәкәрім университеті» КеАҚ білікті мамандар даярлау, кәсіпкерлікті қолдау және лайықты еңбек ету мүмкіндіктерін құру бағытында белсенді жұмыс жүргізуде. Аталған іс-шараларды іске асыру ТДМ 8 – Лайықты жұмыс және экономикалық өсу мақсатына қол жеткізуге ықпал етіп, өңірде тұрақты экономикалық және білім беру ортасын қалыптастырады

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 9 – «Индустрияландыру, инновациялар және инфрақұрылым»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

ТДМ 9 аясында университет қызметінің мақсаты – тұрақты ғылыми-білім беру инфрақұрылымын дамыту, инновацияларды қолдау және білім беру мен зерттеу үдерістеріне заманауи технологияларды енгізу. Негізгі міндеттерге инженерлік-техникалық білім беруді дамыту, қолданбалы сипаттағы ғылыми зерттеулерді ынталандыру, сондай-ақ университеттің материалдық-техникалық базасын заманауи талаптарға сәйкес нығайту жатады.

1. Білім беру қызметі

Университет экономиканың индустриялық және инновациялық дамуы үшін мамандар даярлауға бағытталған білім беру бағдарламаларын іске асырады.

Оқу үдерісіне белсенді түрде енгізіледі:

- ✓ заманауи инженерлік және техникалық пәндер;
- ✓ зертханалық және цифрлық жабдықтарды пайдалана отырып өткізілетін практикалық-бағдарланған сабақтар;
- ✓ қолданбалы технологиялық міндеттерді шешуге бағытталған жобалық оқыту.

Shakarim University ғылыми-талдау тобы ауыл шаруашылығының өнімділігін арттыру мақсатында Абай облысының [Бесқарағай ауданында геодезиялық іздестіру жұмыстарын](#) жүргізіп, топыраққа талдау жасады. Зерттеу нәтижелері жергілікті фермерлерге негізделген шешімдер қабылдауға және жер ресурстарын тиімді басқаруға ықпал етеді. Жоба сонымен қатар студенттер мен жас ғалымдарға қолданбалы ғылыми зерттеулер саласында практикалық тәжірибе алуға мүмкіндік берді.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Ғылыми және инновациялық қызмет аясында университет:

- ✓ техникалық, жаратылыстану және қолданбалы ғылымдар салаларында зерттеулер жүргізеді;
- ✓ жаңа технологияларды енгізуге және өндірістік үдерістердің тиімділігін арттыруға бағытталған инновациялық жобаларды дамытады;
- ✓ студенттер мен жас ғалымдардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына және стартап-жобаларға қатысуын қолдайды.

Зерттеу нәтижелері практикалық қолдануға және өңірдің инновациялық ортасын дамытуға бағытталған.

«Отандық тұқым шаруашылығы» атты дөңгелек үстел өсімдіктердің инновациялық сорттарын және тұқым шаруашылығының заманауи технологияларын енгізу саласында білім мен тәжірибе алмасуға ықпал етті. Іс-шара университеттің ғылыми-зерттеу базасын дамытуға, практикалық инновацияларды мамандар даярлау және саланы дамыту үдерісіне ықпалдастыруға қолдау көрсетеді. Бұл академиялық және зерттеу қызметінің ғылыми инфрақұрылымды нығайтуға және инновацияларды енгізуге ықпал ететінінің бір мысалы.

Шәкәрім университетінде Қазақстандағы алғашқы AI-Sana Shakarim Solveathon: AI&Agriculture-2025 – студенттер, жас ғалымдар және стартап-командаларға арналған нақты ауыл шаруашылығы мәселелерінің прототиптерін әзірлеуге бағытталған үш күндік инновациялық марафон өтті. Іс-шараға еліміздің сегіз университетінен командалар қатысты, ал жеңімпаздар үздік шешімдері үшін жүлдеге ие болды. Солватон инновациялық ойлауды дамытуға, жасанды интеллект технологияларын агросекторға ықпалдастыруға және болашақ мамандардың білімді практикада қолдану дағдыларын нығайтуға ықпал етеді.

Университет 2026–2028 жылдарға арналған ғылыми зерттеулер нәтижелерін коммерцияландыру жобаларын (ҒЗЗНТ) гранттық қаржыландыруға климаттық тұрақтылықты арттыруға бағытталған 5 өтінім берді. Жобалар бизнес-құрылымдармен бірлесіп іске асырылып, инновациялық экологиялық шешімдерді әзірлеуге жетекші ғылыми қызметкерлер тартылуда. Бұл ғылымды, инновацияларды және тұрақты даму мен климаттың өзгеруіне қарсы күреске бағытталған практикалық іс-шараларды ықпалдастыруға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінің Инжинирингтік орталығында тозған тау-кен жабдықтарының бөлшектерін плазмалық балқытып қаптау әдісімен қалпына келтіру технологиясы зерттелуде. Зерттеулер Шынарбек Айбек Бақытжанұлының жетекшілігімен «Материалтану және материалдар бетінің модификациясы. Электролитті-плазмалық технологиялар» зертханасында жүргізілуде. Бұл технологияны қолдану бөлшектердің қызмет ету мерзімін ұзартуға, оларды ауыстыру шығындарын азайтуға және импортқа тәуелділікті төмендетуге мүмкіндік беріп, инновациялық өндірістік шешімдерді дамытуға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінде минералдық-шикізат учаскелерін болжамды іздеу үшін жасанды интеллект пен қашықтықтан зондтауды қолдану бойынша [ғылыми семинар](#) өтті. Ғалымдар мен студенттер геологиялық барлау мен жасанды интеллект негізінде модельдеуді цифрландырудың жаңа технологияларын талқылап, ғылым мен білімнің ықпалдастығын нығайтты.

Шәкәрім университетінде Қазақстан Президентінің [«Жасанды интеллект дәуіріндегі Қазақстан»](#) атты Жолдауына арналған ашық алаң ұйымдастырылып, студенттерді, оқытушыларды және сарапшыларды жасанды интеллектіні дамыту, цифрлық технологияларды енгізу және инновациялық шешімдерді қолдау мәселелерін талқылау үшін біріктірді. Іс-шара қатысушылардың құзыреттерін арттыруға, ұсыныстар алмасуға және білім беру мен ғылыми салалардағы бастамаларды ынталандыруға ықпал етті.

«AI project. Саланы өзгертетін инновациялық идеялар» тақырыбында Шәкәрім университетінде [студенттік идеялар байқауы](#) өтті, оған 6 команда қатысты. Байқау студенттерге шығармашылық әлеуетін дамытуға және жасанды интеллект технологияларын пайдалана отырып, түрлі салаларды цифрландыру мен автоматтандыруға арналған жобаларын ұсынуға мүмкіндік берді. Жұмыстар университеттік AI-платформалардан бастап логистика мен қалалық ағындарды талдауға дейінгі бағыттарды қамтып, қатысушылардың елдің цифрлық трансформациясына үлес қосуға дайындығын көрсетті.

Шәкәрім университетінің Science университетінің PhD, профессоры және конструкторлық бюро жетекшісі [Әділет Сүгірбай Semei телеарнасындағы «Елге сәлем»](#) бағдарламасының қонағы болды. Эфир барысында ол Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешенін дамыту және инновациялық технологиялардың рөлі туралы өз пікірін білдірді. Оның жетекшілігімен конструкторлық бюро ауыл шаруашылығы техникасын жетілдірумен, атап айтқанда картоп отырғызатын машиналарды, сондай-ақ егістік және мал шаруашылығы жұмыстарын оңтайландыруға және суды тиімді пайдалануға арналған интеллектуалды құрылғыларды әзірлеумен айналысады.

«EDUSUMMER: Озық тәжірибе – ортақ даму» жазғы мектебі

Шәкәрім университетінде сәтті аяқталып, қатысушыларға тәжірибе алмасуға, заманауи білім беру әдістерін меңгеруге және инновациялық ойлауды дамытуға мүмкіндік берді. Бағдарлама цифрлық трансформация, жасанды интеллект, МООС, ғылыми белсенділік және халықаралық ықпалдастық бағыттарын қамтыды, ал практикумдар қатысушыларға өздерінің жобалық ұсыныстарын әзірлеп, қорғауға мүмкіндік берді. Іс-шара педагогтердің кәсіби құзыреттерін дамытуға, жаңа идеяларды қалыптастыруға және университет экожүйесінде стартап мәдениетін қалыптастыруға ықпал етті.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

ТДМ 9-ға қол жеткізу үшін университет:

- ✓ халықаралық ғылыми және білім беру жобаларына қатысады;
- ✓ технологиялар мен инженерия саласында шетелдік университеттермен және ғылыми орталықтармен ынтымақтастықты дамытады;
- ✓ білім беру және зерттеу қызметіне халықаралық тәжірибе мен стандарттарды енгізеді.

Бұл технологиялар трансферіне және мамандарды даярлау сапасын арттыруға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінің делегациясы ҚР Ұлттық ядролық орталығына барды. Сапар барысында атом энергетикасы, радиациялық қауіпсіздік және ядролық материалдармен жұмыс істеу технологиялары салаларында білікті кадрлар даярлау мәселелері талқыланды. Кездесу бірлескен білім беру бағдарламаларын әзірлеу, дуальды оқыту жүйесін енгізу және студенттердің орталықтың ғылыми-зерттеу жобаларына қатысу мәселелерін қамтыды. Ынтымақтастық студенттердің кәсіби дағдыларын нығайтып, академиялық даярлықты өндірістік практикамен ықпалдастырады және елдің стратегиялық маңызды ғылыми-техникалық әлеуетін дамытуға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінің докторанттары [Ығдыр университетінде халықаралық тағылымдамадан](#) өтті, онда молекулалық сутекті ықпалдастыра отырып, тамақ өнеркәсібіндегі лигноцеллюлозалық жанама өнімдерді өңдеу технологияларын зерттеді. Бұл бірлескен жоба Қазақстан мен Түркия арасындағы ғылыми ынтымақтастықты нығайтып, «жасыл» экономиканы және экологиялық тиімді шешімдерді дамытуға ықпал етеді.

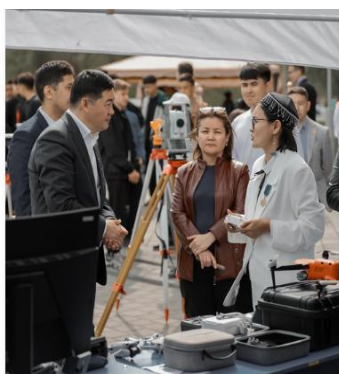
Шәкәрім университеті – академиялық дәстүрлерді заманауи ғылыми тәсілдермен үйлестіретін Абай облысының жетекші жоғары оқу орны. [«Агротехнопаркте»](#) лактобактериялар, бифидобактериялар және биологиялық белсенді қоспалары бар препараттарды алу бойынша зерттеулердің толық циклдері жүргізіледі, ал заманауи ПТР-зертхана микробиологиялық, химиялық және радиациялық зерттеулерді нақты уақыт режимінде жүргізуге мүмкіндік береді. Бұл зертханалар студенттерге зерттеу дағдыларын дамытуға, іргелі ғылыми зерттеулерге қатысуға мүмкіндік беріп, оларды халықаралық деңгейде бәсекеге қабілетті болуға дайындайды.

4. ТДМ 9-ға арналған инфрақұрылым және ресурстар

Для реализации целей ЦУР 9 университет развивает:

- ✓ заманауи зертханалық және зерттеу инфрақұрылымын;
- ✓ цифрлық білім беру платформалары мен ақпараттық ресурстарды;
- ✓ ғылыми зерттеулер мен инновациялық қызметті жүргізуге арналған материалдық-техникалық базаны.

2025 жылғы 4 мамырда өткен [«INNOVATE SHAKARIM UNIVERSITY» халықаралық форумы](#) студенттер мен қызметкерлердің ғылыми және стартап-жобаларын, соның ішінде азық-түлік ресурстары мен күн энергиясы саласындағы инновацияларды таныстырды. Форум аясында университет аумағын көгалдандыру бойынша үш жылдық жоба іске қосылды, бұл инфрақұрылымды жақсартып, білім беру мен зерттеу үшін тұрақты орта қалыптастырады. Іс-шара білім беруді, ғылымды және инфрақұрылымдық дамуды біріктіріп, инновациялық шешімдерді енгізуге және экологиялық мәдениетті қалыптастыруға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінің профессор-оқытушылар құрамы мен студенттері [Семей ядролық медицина және онкология орталығына](#) барды, онда дуальды оқыту бағдарламалары және магистранттарды даярлау жүзеге асырылады. Ынтымақтастық физика, медицина және инженерлік технологияларды ықпалдастырып, медициналық физика саласының мамандарын даярлауға мүмкіндік береді. Мұндай бастамалар ғылым мен практиканы біріктіріп, инновациялық кадрларды дамытуға және университеттің бейінді орталықтармен серіктестік байланыстарын нығайтуға ықпал етеді.

[Шәкәрім университетінің оқу корпустарында жөндеу жұмыстары аяқталғаннан кейін](#) студенттер, оқытушылар және университет қонақтарына арналған заманауи коворкинг-орталық ашылды. Жаңартылған инфрақұрылым оқу корпустарын, спорт кешенін және заманауи зертханаларды қамтып, білім беру, ғылыми және сабақтан тыс қызмет үшін қолайлы жағдайлар жасайды.

Бұл жобаны іске асыру цифрлық трансформацияға, инфрақұрылымды жаңғыртуға және білім беру сапасын арттыруға бағытталған университеттің стратегиялық бағытының бір бөлігі болып табылады.

[Шәкәрім университетінде профильді шыны конструкцияларын құрастыруға](#) арналған жаңа цех ашылды, ол әртүрлі өлшемдегі пластикалық терезелер өндіруге арналған заманауи жабдықтармен жабдықталған. Цех университет ғимараттарындағы ескірген терезелерді жаңартып қана қоймай, құрастыру және орнату технологияларын практикалық тұрғыда пысықтауға арналған алаң қызметін атқарады. Бұл университет инфрақұрылымын нығайтып, білім беру ортасына инновациялық шешімдерді енгізуге ықпал етеді.

Қорытынды

Шәкәрім университетінің білім беру, ғылым және инфрақұрылымдық даму салаларындағы қызметі тұрақты инновациялық ортаны қалыптастыруға ықпал етеді. Іске асырылып жатқан шаралар университеттің ТДМ 9 – Индустрияландыру, инновациялар және инфрақұрылым мақсатына қол жеткізуге, сондай-ақ өңірдің ғылыми-техникалық әлеуетін дамытуға қосқан үлесін көрсетеді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 10 – «Теңсіздікті азайту»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

ТДМ 10 іске асыру аясында университеттің мақсаты – әлеуметтік мәртебесіне, материалдық жағдайына және басқа да факторларға қарамастан, білім алушылардың барлық санаттарына сапалы білім алуға, әлеуметтік қолдауға және кәсіби дамуға тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.

Университеттің міндеттеріне мыналар жатады:

- ❖ әлеуметтік осал топтардың білім алуға қолжетімділігін кеңейту;
- ❖ қаржылық қолдау мен жеңілдіктер ұсыну;
- ❖ инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыру;
- ❖ әлеуметтік жауапкершілікті және студенттердің өзін-өзі жүзеге асыруы үшін тең мүмкіндіктерді дамыту.

1. Білім беру қызметі – білім беру бағдарламаларын іске асыру

Университетте білім беру қызметтеріне ақы төлеу бойынша жеңілдіктер мен жеңілдіктер беру саясаты, сондай-ақ Шәкәрім атындағы білім беру гранттарын тағайындау жүзеге асырылады. 20%, 30%, 50% және 100% мөлшерінде жеңілдіктер қарастырылған, бұл әртүрлі әлеуметтік санаттардан шыққан студенттер үшін жоғары білімнің қолжетімділігін қамтамасыз етеді. Білім беру бағдарламалары инклюзивтілік және білім алуға тең қолжетімділік қағидаттарын ескере отырып іске асырылады.

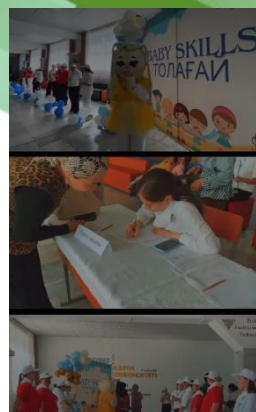

Shakarim University Абай облысының Білім басқармасымен бірлесіп, Қазақстан, Ресей және Қырғызстаннан келген педагогтерді, зерттеушілерді және сарапшыларды біріктірген [«Инклюзия: тең мүмкіндіктер кеңістігі» халықаралық форумын](#) өткізді. Іс-шарада инклюзивті білім

берудің өзекті мәселелері, сапалы білім алуға тең қолжетімділік және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік қолдау мәселелері талқыланды. Форум тәжірибе алмасуға, инклюзивті білім беру ортасын нығайтуға және білім беру жүйесінде әлеуметтік әділеттілік қағидаттарын ілгерілетуге ықпал етті.

2025 жылы Shakarim University Жоғары колледжі балаларға арналған жыл сайынғы «Толағай» күндізгі лагерін ұйымдастырды.

«Толағай» лагері балалардың мазмұнды әрі қызықты жазғы демалысын ұйымдастыруға, олардың шығармашылық қабілеттерін, коммуникативтік дағдылары мен әлеуметтік белсенділігін дамытуға бағытталған. Лагерь жұмысы аясында балалар танымдық, шығармашылық және спорттық іс-шараларға қатысты, уақыттарын пайдалы өткізіп, жазғы демалыстан жарқын әсер алды.

«Толағай» лагерінің университеттің ПОҚ-ы мен қызметкерлерінің балалары үшін тегін негізде ұйымдастырылуының маңызы ерекше. Бұл отбасының әлеуметтік жағдайына қарамастан, балалардың демалуына, дамуына және білім беру

мен мәдени ортаға қатысуына тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге ықпал етеді.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университеттің ғылыми зерттеулері қоғам дамуының әлеуметтік-экономикалық аспектілерін, әлеуметтік қолдау мәселелерін, тұрақты даму және өмір сапасын арттыру мәселелерін қамтиды. Зерттеу нәтижелері әлеуметтік теңсіздікті азайту және әлеуметтік саясатты жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу кезінде пайдаланылады.

Тұрақты даму саласындағы ғылыми жобалар:

1. [AP25796077](#) (2025-2027) «Қазақ эмиграциялық баспасөзінің интеллектуалдық дискурсты қалыптастырудағы рөлі»;
2. [R28712491](#) (2025-2027) «Шәкәрім Құдайбердіұлының рухани мұрасын кешенді әдеби-мәдени, тарихи-этнографиялық, географиялық, лингвистикалық зерттеу: цифрлық интеграция және этнотуризм».

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет академиялық ұтқырлық пен халықаралық серіктестікті дамытып, студенттердің алмасу бағдарламалары мен халықаралық білім беру бастамаларына тең қолжетімділігін қамтамасыз етеді. Бұл білім алушылардың әлеуметтік жағдайына қарамастан, олардың кәсіби және тұлғалық өсу мүмкіндіктерін кеңейтуге ықпал етеді.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет студенттердің әлеуметтік осал санаттарына материалдық қолдау көрсетеді. 1-курсқа қабылданған жетім студенттердің бесеуіне

біржолғы материалдық көмек көрсетілді, ал 1–4 курс студенттерінің 38-іне ай сайынғы жәрдемақы тағайындалды.

Студенттердің әл-ауқатын қолдауға, оқу мен дамуға тең жағдай қалыптастыруға, сондай-ақ білім алушыларды қоғамдық қызметке тартуға бағытталған әлеуметтік және профилактикалық іс-шаралар өткізіледі.

Халықаралық қарттар күні аясында [«Қарттарын қадірлеген ел ардақты»](#) волонтерлік жобасы ұйымдастырылды, онда университет студенттері қарт адамдарға қолдау көрсетіп, олармен кездесулер, ойындар және мәдени іс-шаралар өткізді. Акция ұрпақтар арасындағы байланысты нығайтуға, әлеуметтік бірлікке және студенттердің эмпатия мен жауапкершілік дағдыларын дамытуға ықпал етті. Бұл студенттік ортаны қарттар мен халықтың осал топтарына қамқорлық жасауға бағытталған әлеуметтік бастамаларға тартудың бір мысалы.

Желтоқсан айында 1-курс студенттеріне арналған [«Қорқынышсыз сессия» тренингі](#) өткізілді, оған 160 білім алушы қатысты. Тренинг сессия кезінде психологиялық кедергілер мен алаңдаушылықты төмендетуге бағытталды, бұл дайындық деңгейі мен жеке ерекшеліктеріне қарамастан, табысты білім алуға тең жағдай жасайды. Іс-шара білім беру ортасының инклюзивтілігін арттыруға, студенттердің өзіне деген сенімін нығайтуға және олардың академиялық әл-ауқатын қолдауға ықпал етеді.

2025 жылғы желтоқсан айында [бірінші курс эдвайзерлеріне арналған](#) «Бірінші курс студенттерінің бейімделуі: қиындықтары және қолдау жолдары» тақырыбында семинар өтті. Семинар бірінші курс студенттерінің бейімделу қиындықтарын және оларға қолдау көрсету жолдарын зерделеуге бағытталды. Іс-шара эдвайзерлердің студенттермен жұмыс істеу құзыреттерін дамытуға, сүйемелдеу жүйесін нығайтуға және студенттердің оқу үдерісіне әрі студенттік ортаға сәтті кірігуіне жағдай жасауға ықпал етеді.

Шәкәрім университетінде «Ұлттық диктанттың» өткізілуі тіл мәдениетін нығайтуға, мемлекеттік тілді дамытуға және білім беру үдерісіне қатысушылардың барлығына тең мүмкіндіктер қалыптастыруға ықпал етеді. Іс-шара сауаттылықты арттыруға, мәдени бірегейлікті дамытуға және академиялық

ортада қазақ тілін танымал етуге бағытталған.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университетте студенттердің барлық санаттарына, соның ішінде білім беру ресурстарына, цифрлық платформаларға және әлеуметтік инфрақұрылымға қолжетімділікті қамтамасыз ете отырып, жайлы және қауіпсіз білім алу үшін жағдайлар жасалады.

Материалдық-техникалық базаны дамыту және қолжетімді білім беру ортасын құру жоғары білім алуудағы кедергілерді азайтуға және барлық білім алушылар үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Қорытынды

ТДМ 10 – Теңсіздікті қысқарту мақсатын іске асыру аясында «Шәкәрім университеті» КеАҚ білім алушылар мен университет қызметкерлерінің барлық санаттары үшін сапалы білім алуға, әлеуметтік қолдауға және даму мүмкіндіктеріне тең қолжетімділікті қамтамасыз етеді. Жеңілдіктер ұсыну, материалдық қолдау көрсету, инклюзивті ортаны дамыту, студенттердің әлеуметтік белсенділігін арттыру, сондай-ақ ПОҚ пен қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсету бойынша іске асырылып жатқан шаралар теңсіздікті азайтуға және табысты білім алуға әрі өзін-өзі жүзеге асыруға жағдай жасауға ықпал етеді. Университет тұрақты даму қағидаттарына сәйкес әділ, қолжетімді және инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыру бойынша жұмысты жалғастыруда.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 11 – «Тұрақты қалалар мен елді мекендер»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

ТДМ 11 – Тұрақты қалалар мен елді мекендерді іске асыру аясындағы университеттің мақсаты білім беру, ғылыми және қоғамдық қызмет арқылы экологиялық тұрақты, қауіпсіз әрі жайлы қалалық ортаны қалыптастыруға ықпал ету болып табылады.

Негізгі міндеттер:

- ❖ студенттердің экологиялық мәдениеті мен азаматтық жауапкершілігін дамыту;
- ❖ қалалық аумақты абаттандыру және көгалдандыруға қатысу;
- ❖ кампус инфрақұрылымына тұрақты даму қағидаттарын енгізу;
- ❖ жергілікті атқарушы органдармен және қоғамдық ұйымдармен серіктестікті қолдау.

1. Білім беру қызметі – білім беру бағдарламаларын іске асыру

Білім беру бағдарламаларына тұрақты даму, экология, энергия тиімділігі және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану бойынша пәндер мен модульдер енгізілген.

- ✓ Қалалардың тұрақты дамуы мәселелері бойынша дәрістер мен семинарлар өткізу;
- ✓ «Жасыл кампус» тұжырымдамаларын әзірлеу бойынша студенттік жобаларды ұйымдастыру;
- ✓ Студенттердің қалалық ортаны абаттандыру жөніндегі бастамаларды әзірлеуге қатысуы.

Шәкәрім университетінде қазақ халқының тарихындағы, мәдениеті мен шаруашылық өміріндегі [жылқының рөліне арналған «Жылқы тұлғи» ғылыми-танымдық кітабының](#) тұсаукесері өтті. Іс-шараға белгілі ғалымдар, ақындар және қоғам қайраткерлері қатысып, еңбектің ғылыми және мәдени маңызын, сондай-ақ жылқы шаруашылығын дамыту және осы саладағы зерттеулердің келешегін талқылады. Кітап зоотехния, тарих және мәдениет мәселелерін біріктіріп, саланы одан әрі дамытуға бағытталған ғылыми бастамаларды ұсынады.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университеттің ғылыми зерттеулері экологиялық жүктемені азайтуға, энергия тиімділігін арттыруға және экологиялық қауіпсіз технологияларды енгізуге бағытталған.

- ✓ Кампусты декарбонизациялау бойынша зерттеу жобаларын іске асыру;
- ✓ Көгалдандыру және ресурстарды ұтымды пайдалану бойынша ұсыныстар әзірлеу;
- ✓ Өңірдің тұрақты дамуына бағытталған гранттық жобаларға қатысу.

Шәкәрім университеті мен Ә.Х. Марғұлан атындағы Археология институтының ынтымақтастығы аясында [«Абай облысын кешенді тарихи-археологиялық зерттеу» бірлескен ғылыми жобасы](#) жүзеге асырылуда. Атап айтқанда, Мұздыбай-3 қорымындағы археологиялық қазба жұмыстары өңірдегі ежелгі қауымдастықтардың мәдени-тарихи келбетін зерттеуге бағытталған. Алдағы уақытта табылған артефактілердің мерзімін нақты анықтау және тарихи-мәдени тұрғыдан неғұрлым толық талдау жүргізу мақсатында кешенді зертханалық сараптама жүргізу жоспарлануда.

Тұрақты даму саласындағы ғылыми жобалар:

1. [R28712491](#) (2025-2027) «Шәкәрім Құдайбердіұлының рухани мұрасын кешенді әдеби-мәдени, тарихи-этнографиялық, географиялық, лингвистикалық зерттеу: цифрлық интеграция және этнотуризм»;
2. [AP26197931](#) «Ауыл шаруашылығы нысандарын үздіксіз электр және сумен жабдықтауға арналған автоматтандырылған басқарылатын жел-күн қондырғысын әзірлеу және зерттеу».

2025 жылға арналған Тұрақты даму мақсаттарын қарастыратын Q1–Q2 жарияланымдар:

№	Мақала атауы	Квартиль	ТДМ (SDG)
1.	Implementation of the Alash Idea in Literary Translations (On the Example of Contemporary Kazakh Literature)	Q2	SDG 4 – Баршаға бірдей жан-жақты және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және өмір бойы білім алу мүмкіндіктерін ынталандыру; SDG 11 – Қалалар мен елді мекендердің ашықтығын, қауіпсіздігін, өміршендігін және экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз ету;
2.	Performance Evaluation of Fixed-Point DFOS Cables for Structural Monitoring of Reinforced Concrete Elements	Q2	SDG 9 – Тұрақты инфрақұрылым құру, жан-жақты және тұрақты индустрияландыруға және инновацияларға жәрдемдесу; SDG 11 – Қалалар мен елді мекендердің ашықтығын, қауіпсіздігін, өміршендігін және экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз ету;

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет тұрақты даму және экологиялық бастамалар саласында шетелдік жоғары оқу орындарымен және ұйымдармен ынтымақтастықты дамытады.

- ✓ Тұрақты даму рейтингтеріне (мысалы, UI GreenMetric) қатысу;
- ✓ Экологиялық бағыттар бойынша студенттер мен оқытушылардың академиялық ұтқырлығы;
- ✓ Қалалық ортаның тұрақты дамуы мәселелері бойынша халықаралық серіктестермен бірлескен жобалар.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Университет студенттер мен қызметкерлерді қалалық ортаны жақсартуға бағытталған экологиялық және әлеуметтік бастамаларға белсенді түрде тартады.

- ✓ «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық акциясы аясында сенбіліктер ұйымдастыру;
- ✓ Аумақты абаттандыру бойынша экологиялық акциялар мен флешмобтар өткізу;
- ✓ Экологиялық мәдениет пен ұжымдық жауапкершілікті қалыптастыруға бағытталған тимбилдингтер мен көшпелі іс-шаралар.

«EcoQadam» іс-шарасы қаланың санитарлық жағдайын жақсарту және студенттерді қалалық ортадағы тазалық пен тәртіпті сақтауға тарту мақсатында ұйымдастырылды. Акция экологиялық жауапкершілікті, белсенді азаматтық ұстанымды дамытуға және қалалық ресурстарды ұтымды пайдалану әдеттерін қалыптастыруға ықпал етті. Бұл студенттік қауымдастықтың қаланың тұрақты дамуына практикалық қатысуының бір мысалы.

Шәкәрім университетінде аға буынға құрмет көрсетуге арналған «Күміс университет» тыңдаушыларына арналған мерекелік іс-шара өтті. Студенттер концерттер, ойындар және сыйлықтар дайындап, қуанышты әрі жылы атмосфера қалыптастырды. Іс-шара ұрпақтар арасындағы байланысты нығайтуға және жастардың әлеуметтік жауапкершілігін қалыптастыруға ықпал етті.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университетте инфрақұрылым мен ресурстарды тұрақты басқару қағидаттары енгізілуде. Кампустың жасыл инфрақұрылымы дамытылып, энергияны үнемдеу және су мен электр энергиясын ұтымды пайдалану шаралары енгізілуде.

- ✓ Энергия үнемдейтін технологияларды пайдалана отырып, жарықтандыру жүйесін жаңғырту;
- ✓ Жасыл аймақтарды кеңейту және кампус аумағында ағаш отырғызу;
- ✓ Қалдықтарды бөлек жинауды және экологиялық ағартуды ұйымдастыру.

Қорытынды

ТДМ 11 аясындағы іс-шараларды іске асыру тұрақты университеттік және қалалық ортаны қалыптастыруға, экологиялық мәдениетті дамытуға және студенттер мен қызметкерлердің әлеуметтік жауапкершілігін арттыруға ықпал етеді. Білім беру, ғылыми, әлеуметтік және инфрақұрылымдық қызметті біріктіретін кешенді тәсіл университетке өңірдің тұрақты дамуына елеулі үлес қосуға және әлеуметтік жауапты әрі экологиялық бағдарланған жоғары оқу орны ретіндегі мәртебесін нығайтуға мүмкіндік береді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 12 – «Жауапты тұтыну және өндіріс»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

ТДМ 12 – Жауапты тұтыну және өндірісті іске асыру аясындағы университеттің мақсаты ресурстарды ұтымды пайдалану мәдениетін қалыптастыру, экологиялық жүктемені азайту және білім беру, ғылыми және шаруашылық қызметке тұрақты даму қағидаттарын енгізу болып табылады.

Негізгі міндеттер:

- ❖ тұрақты тұтыну қағидаттарын білім беру бағдарламаларына интеграциялау;
- ❖ ресурстарды үнемдеу және экологиялық қауіпсіз технологиялар саласындағы ғылыми зерттеулерді дамыту;
- ❖ студенттер мен қызметкерлердің экологиялық жауапкершілігін қалыптастыру;
- ❖ университет инфрақұрылымында энергияны, суды және материалдарды ұтымды пайдалану тәжірибелерін енгізу.

1. Білім беру қызметі – білім беру бағдарламаларын іске асыру

Білім беру бағдарламаларына табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану, экологиялық қауіпсіздік, тұрақты технологиялар және ресурстарды үнемдеу мәселелерін зерделеуге бағытталған пәндер мен модульдер енгізілген.

- ✓ Тұрақты өндіріс және қалдықтарды қайта өңдеу бойынша семинарлар өткізу;
- ✓ Студенттердің кампуста ресурстарды тұтынуды азайту бойынша жобалар орындауы;
- ✓ Экологиялық жауапты тұтыну бойынша шеберлік сыныптарын ұйымдастыру.

2025 жылғы 15 сәуірде [«Таза Қазақстан» республикалық экожобасы аясында](#) табиғи ресурстарға ұқыпты қарау және энергия үнемдеу мәселелеріне арналған ашық дәріс өткізілді. Іс-шара білім алушылардың экологиялық мәдениетін қалыптастыруға, олардың ел мен өңірдің экологиялық маңыздылығы туралы хабардарлығын арттыруға, сондай-ақ ресурстарға жауапты көзқарасын дамытуға ықпал етті. Дәрістің интерактивті форматы мен зияткерлік ойындар студенттердің қызығушылығын арттырып, алған білімдерін бекітуге ықпал етті.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университеттің ғылыми зерттеулері қалдықтарды азайтуға, қайталама шикізатты қайта өңдеуге және ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыруға ықпал ететін технологияларды әзірлеуге бағытталған.

✓ Тамақ қалдықтарын және қайталама шикізатты қайта өңдеу саласындағы зерттеулер;

✓ Инновациялық экологиялық қауіпсіз өнімдер мен технологияларды әзірлеу;

✓ «Жасыл экономика» қағидаттарын енгізуге бағытталған стартаптарды іске асыру.

2025 жылғы Тұрақты даму мақсаттарын қарастыратын Q1–Q2 жарияланымдар:

№	Мақала атауы	Квартиль	ТДМ (SDG)
1.	Comparable Analysis of Natural and Modified Starches from Kazakhstan: Physicochemical Properties, Applications, and Insights on Biodegradable Films	Q2	SDG 12 – Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілерін қамтамасыз ету; SDG 9 – Тұрақты инфрақұрылым құру, жан-жақты және тұрақты индустрияландыруға және инновацияларға жәрдемдесу.
2.	Innovative Resource-Saving Equipment for Safflower Processing to Improve Oil Quality	Q1	SDG 12 – Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілерін қамтамасыз ету; SDG 9 – Тұрақты инфрақұрылым құру.
3.	Use of hydrogen-rich solvent and principal component analysis improves the recovery of phytochemicals from grape wastes	Q1	SDG 12 – Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілерін қамтамасыз ету; SDG 2 – Аштықты жою, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, тамақтануды жақсарту және тұрақты ауыл шаруашылығын дамытуға жәрдемдесу.
4.	Development and Optimization of Edible Antimicrobial Films Based on Dry Heat-Modified Starches from Kazakhstan	Q1	SDG 12 – Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілерін қамтамасыз ету.
5.	Design and Characterization of Ceramic Bricks with Industrial Waste and Silica-Carbon-Based Additives	Q2	SDG 12 – Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілерін қамтамасыз ету; SDG 9 – Тұрақты инфрақұрылым құру, жан-жақты және тұрақты индустрияландыруға және инновацияларға жәрдемдесу.
6.	Effect of Pressure Regulating Mechanism on Screw Pressing Efficiency and Production Capacity in Sea Buckthorn (<i>Hippophae rhamnoides</i>) Juice Extraction	Q2	SDG 2 – Аштықты жою, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, тамақтануды жақсарту және тұрақты ауыл шаруашылығын дамытуға жәрдемдесу; SDG 12 – Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілерін қамтамасыз ету.

7.	Investigation of the Effects of Electron Beam Irradiation on the Functional Properties and Stability of Various Feed Products During Storage	Q2	SDG 2 – Аштықты жою, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, тамақтануды жақсарту және тұрақты ауыл шаруашылығын дамытуға жәрдемдесу; SDG 12 – Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілерін қамтамасыз ету.
----	--	----	---

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет тұрақты даму және экологиялық жауапкершілік мәселелері бойынша халықаралық бастамалар мен серіктестік жобаларға қатысады.

- ✓ Тұрақты өндіріс бойынша халықаралық конференцияларға қатысу;
- ✓ Экологиялық және технологиялық бағыттар бойынша академиялық ұтқырлық;
- ✓ Жасыл технологиялар және айналмалы экономика саласында шетелдік жоғары оқу орындарымен ынтымақтастық.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Экологиялық мәдениетті қалыптастыру студенттік өмірдің маңызды бөлігі болып табылады. Университет жауапты тұтыну және қалдықтарды азайту жөніндегі бастамаларды қолдайды.

- ✓ Экологиялық акциялар мен сенбіліктер ұйымдастыру;
- ✓ Қалдықтарды бөлек жинау тәжірибесін енгізу;
- ✓ Пластикті пайдалануды азайту және ресурстарды ұтымды тұтыну бойынша ақпараттық науқандар өткізу.

2025 жылғы 4 сәуірде Экологиялық білім беру күніне орай студенттер арасында өткізілген [«ECONHOUSE» байқауы](#) экологиялық сауаттылықты арттыруға және қоршаған орта мәселелері туралы білімді қалыптастыруға ықпал етті. Іс-шара студенттердің экологиялық мәселелерді талдау дағдыларын, тұрақты тұтынуға шығармашылық көзқарасын және практикалық экологиялық бастамаларға қатысуын дамытады. Байқауға қатысу командалық жұмысты, студенттердің әлеуметтік белсенділігін және олардың экологиялық бастамаларға тартылуын дамытады.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университетте материалдық және энергетикалық ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған шаралар жүзеге асырылуда.

- ✓ Энергия үнемдейтін жарықтандыру мен жабдықтарды енгізу;
- ✓ Су мен электр энергиясын тұтынуды оңтайландыру;
- ✓ Қағазды пайдалануды азайту мақсатында электрондық құжат айналымына көшу.

Қорытынды

Университеттің ТДМ 12 аясындағы кешенді қызметі ресурстарға жауапты көзқарасты қалыптастыруға, экологиялық мәдениетті дамытуға және тұрақты тұтыну мен өндіріс қағидаттарын енгізуге ықпал етеді. Білім беру, ғылыми, әлеуметтік және инфрақұрылымдық бастамаларды біріктіру экологиялық жүктемені азайтуға, ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыруға және университеттің әлеуметтік жауапты әрі экологиялық бағдарланған білім беру ұйымы ретіндегі мәртебесін нығайтуға мүмкіндік береді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 13 - «Климаттың өзгеруіне қарсы күрес»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

Университеттің ТДМ 13 – Климаттың өзгеруіне қарсы күрес мақсатын іске асыру шеңберіндегі мақсаты көміртегі ізін азайту, білім алушылар мен қызметкерлердің экологиялық жауапкершілігін қалыптастыру, сондай-ақ білім беру, ғылыми және шаруашылық қызметке тұрақты тәжірибелерді енгізу болып табылады.

Негізгі міндеттер:

- ❖ климат мәселелерін білім беру бағдарламаларына интеграциялау;
- ❖ декарбонизация және климаттың өзгеруіне бейімделу саласындағы ғылыми зерттеулерді дамыту;
- ❖ өңірлік және ұлттық экологиялық бастамаларға қатысу;
- ❖ университет инфрақұрылымына энергия үнемдейтін және ресурстарды үнемдейтін технологияларды енгізу.

1. Білім беру қызметі

Білім беру бағдарламаларына экологиялық қауіпсіздікті, климаттық өзгерістерді, тұрақты энергетиканы және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануды зерттеуге бағытталған пәндер енгізілген.

- ✓ Климаттың өзгеруі және тұрақты даму мәселелері бойынша дәрістер мен семинарлар өткізу;
- ✓ Студенттердің кампустың көміртегі ізін бағалау бойынша жобаларды орындауы;
- ✓ Өндірістік процестерді декарбонизациялау бойынша оқу кейстерін әзірлеу.

«Орман ресурстары және аңшылықтану» білім беру бағдарламасының студенттері университеттің Агротехнопаркінде кәдімгі қарағайдың 500 көшетін өздігінен өсіріп, [«Өрттен кейін орманды қалпына келтіреміз» акциясына](#) қатысты. Іс-шара теориялық білімді тәжірибеде қолдануға, орман отырғызу материалын өсіру технологияларын және экологиялық маңызы бар жобалармен жұмыс істеу ерекшеліктерін зерделеуге мүмкіндік берді. Бұл студенттердің практикалық құзыреттерін қалыптастыруға және экологиялық жауапкершілікті дамытуға ықпал етеді.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университеттің ғылыми жұмысы парниктік газдар шығарындыларын азайту және энергия тиімділігін арттыру бойынша шешімдер әзірлеуге бағытталған.

- ✓ Кампусты декарбонизациялау бойынша зерттеу жобаларын іске асыру;
- ✓ Энергия тиімді технологияларды әзірлеу және жаңартылатын энергия көздерін енгізу;
- ✓ Климаттың өзгеруіне бейімделуге бағытталған гранттық жобаларға қатысу.

Докторант Аяулым Даниярова BR24992914 бағдарламасы аясында [Ереван қаласында өткен «Biological Sciences and Environmental Solutions for the Achievement of SDGs» халықаралық конференциясында](#) ауыл шаруашылығы қалдықтарын сутегі мен метан алу үшін пайдалану жөніндегі зерттеуін ұсынды. Оның постерлік презентациясы мен Flash talk ғылыми идеялар алмасуға және халықаралық қауымдастықпен академиялық байланыстарды нығайтуға ықпал етті.

2025 жылдағы тұрақты даму мақсаттарын қарастыратын Q1–Q2 жарияланымдар:

№	Мақала атауы	Журнал	DOI	Квартиль	ТДМ (SDG)
1.	Impact of forest fire on the heavy metal content in the soil cover of the Amankaragay pine forest, Kostanay Region	JOURNAL OF ECOLOGICAL ENGINEERING	http://dx.doi.org/10.12911/22998993/199472	Q2	SDG 13 – Климаттың өзгеруіне және оның салдарларына қарсы күрес бойынша шұғыл шаралар қабылдау; SDG 15 – Құрлық экожүйелерін сақтау және қалпына келтіру, оларды ұтымды пайдалануға жәрдемдесу, ормандарды ұтымды пайдалану, шөлейттенуге қарсы күрес, жердің деградациялану процесін тоқтату

					және кері қайтару және биоалуантүрліліктің жоғалуын тоқтату.
2.	Influence of TiO2 Nanoparticle Concentration on Micro-Arc Oxidized Calcium-Phosphate Coatings: Corrosion Resistance and Biological Response	COATINGS	http://dx.doi.org/10.3390/coatings15101142	Q2	SDG 15 – Құрлық экожүйелерін сақтау және қалпына келтіру, оларды ұтымды пайдалануға жәрдемдесу, ормандарды ұтымды пайдалану, шөлейттенуге қарсы күрес, жердің деградациялану процесін тоқтату және кері қайтару және биоалуантүрліліктің жоғалуын тоқтату; SDG 13 – Климаттың өзгеруіне және оның салдарларына қарсы күрес бойынша шұғыл шаралар қабылдау.

Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет тұрақты даму және климаттық саясат саласындағы халықаралық ынтымақтастықты белсенді түрде дамытады.

- ✓ Экологиялық тұрақтылықтың халықаралық рейтингтеріне қатысу (мысалы, UI GreenMetric);
- ✓ «Жасыл» энергетика және экологиялық технологиялар бағыттары бойынша академиялық ұтқырлық;
- ✓ Климаттық тұрақтылық мәселелері бойынша шетелдік серіктестермен бірлескен зерттеулер жүргізу.

Әлеуметтік даму және студенттік орта

Экологиялық мәдениетті қалыптастыру университеттің тәрбие жұмысының маңызды бөлігі болып табылады.

- ✓ «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық акциясы аясында сенбіліктер ұйымдастыру;
- ✓ Көміртегі ізін азайту бойынша экологиялық акциялар, флешмобтар және ақпараттық науқандар өткізу;
- ✓ Студенттерді еріктілердің экологиялық бастамаларына тарту.

Республикалық «Таза Қазақстан»

экологиялық акциясы аясында қыркүйек және қазан айларында университет студенттері мен қызметкерлерінің қатысуымен сенбіліктер ұйымдастырылды. Іс-шаралар аумақты абаттандыруға, экологиялық мәдениетті қалыптастыруға және қоршаған ортаның тазалығына жауапкершілікті дамытуға ықпал

етті.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университет ресурстарды тұрақты басқару қағидаттарын енгізіп, қоршаған ортаға теріс әсерді азайтуда.

- ✓ Энергия үнемдейтін технологияларды пайдалана отырып, жарықтандыруды жаңғырту;
- ✓ Кампус аумағында жасыл аймақтарды дамыту және көгалдандыру;
- ✓ Қалдықтарды бөлек жинауды енгізу және цифрландыру есебінен қағаз тұтынуды қысқарту.

Қорытынды

ТДМ 13 аясында іс-шараларды іске асыру экологиялық жүктемені азайтуға, климаттық жауапкершілікті дамытуға және студенттер мен қызметкерлер арасында тұрақты мінез-құлықты қалыптастыруға ықпал етеді. Білім беру, ғылыми, әлеуметтік және инфрақұрылымдық қызметті біріктіретін кешенді тәсіл университетке өңірлік және ұлттық деңгейлерде климаттың өзгеруіне қарсы күреске үлес қосуға, экологиялық жауапты білім беру мекемесі ретіндегі мәртебесін нығайтуға мүмкіндік береді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 14 - «Теңіз экожүйелерін сақтау»
Мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

Университеттің ТДМ 14 – Теңіз экожүйелерін сақтау мақсатын іске асыру шеңберіндегі мақсаты экологиялық жауапкершілікті қалыптастыру, су ресурстарын қорғау саласындағы ғылыми зерттеулерді дамыту және білім беру мен практикалық қызмет арқылы су экожүйелеріне кері әсерді азайту болып табылады.

Негізгі міндеттер:

- ❖ су ресурстары мен экожүйелерді қорғау мәселелерін білім беру бағдарламаларына интеграциялау;
- ❖ су ортасын қорғау бойынша ғылыми зерттеулерді дамыту;
- ❖ өңірдің өзендері мен су айдындарын сақтауға бағытталған экологиялық бастамаларға қатысу;
- ❖ университет инфрақұрылымында суды ұтымды пайдалану тәжірибелерін енгізу.

1. Білім беру қызметі – білім беру бағдарламаларын іске асыру

Білім беру бағдарламаларына су ресурстарының экологиясын, гидробиологияны, экологиялық қауіпсіздікті және табиғатты тұрақты пайдалануды зерттеуге бағытталған пәндер енгізілген.

- ✓ Су экожүйелерінің ластану проблемалары бойынша дәрістер мен семинарлар өткізу;
- ✓ Студенттердің су сапасын бағалау бойынша жобалар орындауы;
- ✓ Су объектілерінің жай-күйіне мониторинг жүргізуге байланысты оқу практикаларын ұйымдастыру.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университеттің ғылыми зерттеулері су ресурстарының жай-күйін зерттеуге және оларды қорғау технологияларын әзірлеуге бағытталған.

- ✓ Ағынды суларды тазарту бойынша зерттеулер жүргізу;
- ✓ Ластануды азайтудың биотехнологиялық әдістерін әзірлеу;
- ✓ Өңірдің су экожүйелерін қалпына келтіру бойынша гранттық жобаларға қатысу.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды тұрақты пайдалану мәселелері бойынша шетелдік серіктестермен ынтымақтастық орнатады.

- ✓ Су жүйелерінің экологиясы бойынша халықаралық конференцияларға қатысу;
- ✓ Экологиялық бағыттар бойынша студенттер мен оқытушылардың академиялық ұтқырлығы;
- ✓ Экологиялық бағыттар бойынша;

✓ Су ресурстарын қорғау саласындағы бірлескен ғылыми жарияланымдар мен зерттеулер.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Студенттер арасында экологиялық мәдениетті қалыптастыру университеттің тәрбие жұмысының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады.

- ✓ Өзендер мен су айдындарының жағалауларын тазалау бойынша экологиялық акциялар өткізу;
- ✓ Судың ластануын азайту және ресурстарды ұтымды пайдалану бойынша ақпараттық науқандар өткізу;
- ✓ Студенттерді еріктілердің экологиялық жобаларына тарту.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университет су ресурстарын ұтымды пайдалану және ластануды азайту бойынша шараларды жүзеге асырады.

- ✓ Суды үнемдеу жүйелерін енгізу;
- ✓ Санитарлық-техникалық жабдықтарды жаңғырту;
- ✓ Ағынды сулар көлемін бақылау және азайту, экологиялық қауіпсіз жуғыш заттарға көшу.

Қорытынды

Университеттің ТДМ 14 шеңберіндегі кешенді қызметі су экожүйелерін сақтауға, экологиялық мәдениетті қалыптастыруға және су ресурстарын қорғау бойынша ғылыми шешімдерді дамытуға ықпал етеді. Білім беру, ғылыми және инфрақұрылымдық бастамаларды интеграциялау университетке өңірлік деңгейде су ресурстарын тұрақты басқаруға үлес қосуға және қоршаған ортаға жауапты көзқарасты қалыптастыруға мүмкіндік береді.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 15 – «Құрлық экожүйелерін сақтау»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

ТДМ 15 – Құрлық экожүйелерін сақтау аясында университеттің мақсаты – студенттер мен қызметкерлер арасында экологиялық жауапкершілікті қалыптастыру, биоәртүрлілікті сақтау, орман және жер ресурстарын қалпына келтіру, сондай-ақ табиғатты тұрақты пайдаланудың тәжірибелерін енгізу.

Негізгі міндеттер:

- ❖ ормандарды, топырақты және биоәртүрлілікті қорғау мәселелерін білім беру бағдарламаларына интеграциялау;
- ❖ құрлық экожүйелерін қорғау бойынша ғылыми зерттеулерді дамыту;
- ❖ студенттерді табиғатты қорғау және экологиялық бастамаларға тарту;
- ❖ жер ресурстарын ұтымды пайдалану және кампустың жасыл инфрақұрылымын қолдау.

1. Білім беру қызметі – білім беру бағдарламаларын іске асыру

Білім беру бағдарламаларына құрлық экологиясын, биоәртүрлілікті сақтауды, орман шаруашылығын және табиғатты тұрақты пайдалануды зерттеуге бағытталған пәндер енгізілген:

- ✓ ормандарды, топырақты және биоәртүрлілікті қорғау бойынша дәрістер мен семинарлар;
- ✓ құрлық экожүйелерінің жағдайын бағалау бойынша практикалық сабақтар;
- ✓ кампус пен қаланың жасыл аймақтарын сақтау жоспарларын әзірлеу бойынша студенттік жобалар.

«Орман ресурстары және аңшылықтану» білім беру бағдарламасының ПРО-303 тобының студенттері [құстарға арналған жемсауыттарды дайындау және орналастыру бойынша практикалық экологиялық жобаға қатысты.](#) Іс-шара

алынған білімді практикада қолдануға, құстар мен олардың мекен ету ортасын қорғау ерекшеліктерін зерделеуге, сондай-ақ экологиялық ағарту дағдыларын дамытуға мүмкіндік берді. Бұл жоба оқу үдерісін табиғатты қорғау бойынша нақты іс-шаралармен біріктіріп, студенттердің практикалық құзыреттері мен экологиялық жауапкершілігін қалыптастырады..

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университеттің ғылыми зерттеулері құрлық экожүйелерінің жағдайын зерделеуге, жерлерді қалпына келтіру және ресурстарды ұтымды пайдалану әдістерін әзірлеуге бағытталған.

- ✓ Деградацияға ұшыраған жерлер мен орман екпелерін қалпына келтіру жобалары;
- ✓ Топырақты эрозиядан қорғаудың инновациялық технологияларын әзірлеу;
- ✓ Биоәртүрлілікті сақтау және жерді пайдаланудың тұрақты әдістерін енгізу бойынша зерттеулер.

«Орман ресурстары және аңшылықтану» білім беру бағдарламасының студенттері «Өрттен кейін орманды қалпына келтірейік» акциясына қатысып, университеттің Агротехнопаркінде кәдімгі қарағайдың 500 көшетін өз бетінше өсірді. Акция барысында көшеттердің өнуін сынау үшін «Якобсен» үстелі пайдаланылды, бұл ғылыми жабдықтарды білім беру және зерттеу жұмыстарында қолдануды көрсетеді. Іс-шара зерттеу қызметін еліміздің ормандылығын арттыруға және генетикалық құнды отырғызу материалын дамытуға практикалық үлес қосуды біріктіреді. Бұл инновациялық технологияларды, ғылыми жұмысты және практикалық экологиялық әсерді ұштастырудың мысалы болып табылады.

Шәкәрім университетінің ауыл шаруашылығы кафедрасының студенттері университеттің Агротехнопаркінде жабық тамыр жүйесінде кәдімгі қарағайдың ([*Pinus silvestris*](#)) 1000 көшетін өсіру бойынша бірегей стартап-жобаны жүзеге асырды. Жас ағаштар табиғи ортаға бейімделуге дайындалып, «Семей орманы» мемлекеттік табиғи резерватының Канонерка питомнигі мен тұқым станциясы кешеніне берілді. Төрт ай ішінде көшеттер 6 см-ге дейін өсті, ал күзге қарай одан әрі өсуі күтілуде.

2025 жылға арналған Тұрақты даму мақсаттарын қарастыратын Q1–Q2 жарияланымдары.

№	Мақаланың атауы	Квартиль	ТДМ (SDG)
1.	Influence of soil characteristics on the distribution and evolution of <i>Trollius dschungaricus</i> Regel populations in the Northern Tien Shan, Kazakhstan	Q2	SDG 15 – Құрлық экожүйелерін сақтау және қалпына келтіру, олардың ұтымды пайдаланылуына жәрдемдесу, орман ресурстарын ұтымды пайдалану, шөлейттенумен күресу, жердің деградациялану процесін тоқтату және кері қайтару

			және биоәртүрліліктің жоғалуын тоқтату; SDG 13 –Климаттың өзгеруімен және оның салдарымен күресу жөніндегі шұғыл шаралар қабылдау
2.	Assessment of contamination of natural waters with radionuclides and heavy metals the case of Karabulak creek at the Semipalatinsk Test Site	Q2	SDG 6 – Барлығы үшін су ресурстары мен санитарияның қолжетімді болуын және оларды ұтымды пайдалануды қамтамасыз ету; SDG 3 – Барлық жастағы адамдар үшін салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және әл-ауқатқа жәрдемдесу; SDG 15 – Құрлық экожүйелерін сақтау және қалпына келтіру және олардың ұтымды пайдаланылуына жәрдемдесу, ормандарды ұтымды пайдалану, шөлейттенумен күресу, жердің деградациялану процесін тоқтату және кері қайтару, биоәртүрліліктің жоғалуын тоқтату.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет құрлық экожүйелерін қорғау және жерді тұрақты пайдалану саласында шетелдік жоғары оқу орындарымен және ұйымдармен ынтымақтастықты дамытады.

- ✓ Биоәртүрлілік және құрлық экологиясы бойынша халықаралық конференцияларға қатысу;
- ✓ Орман және жер ресурстарын сақтау бойынша бірлескен зерттеу жобалары;
- ✓ Табиғатты қорғау бағыттары бойынша студенттер мен оқытушылардың академиялық ұтқырлығы.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Студенттер арасында экологиялық жауапкершілікті қалыптастыру университеттің тәрбие жұмысының маңызды бөлігі болып табылады.

- ✓ Кампус пен қалалық аумақтарды көгалдандыру бойынша студенттік сенбіліктер ұйымдастыру;
- ✓ Ағаш отырғызу және жасыл аймақтарды қалпына келтіру бойынша акциялар;
- ✓ Биоәртүрлілікті сақтау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану бойынша ағартушылық науқандар өткізу.

Университеттің студенттері мен қызметкерлері [«Таза Қазақстан – таза болашақ!»](#) ұранымен ағаш отырғызу акциясына қатысты.

Ис-шара экологиялық мәдениетті қалыптастыруға, командалық өзара іс-қимылды нығайтуға және табиғи ресурстарды сақтау мәселелеріндегі саналы көзқарасты арттыруға ықпал етті.

Бұл студенттік ортаның тұрақты даму бойынша практикалық бастамаларға белсенді тартылуының мысалы.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университет жер және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған шараларды енгізеді, сондай-ақ жасыл инфрақұрылымды қолдайды:

- ✓ кампус аумағында жасыл аймақтар мен саябақтарды құру және күтіп ұстау;
- ✓ жер учаскелерін ұтымды пайдалану және өсімдіктерге күтім жасау;
- ✓ университет аумағын абаттандыру және көгалдандыру үшін экологиялық қауіпсіз технологияларды енгізу.

[«Taza Like»](#) акциясы кампус пен қала айналасындағы орманды аймақтарды абаттандыруға және сақтауға ықпал етіп, табиғи инфрақұрылымның жағдайын жақсартты. Орман аумақтарын тазалау және күтіп ұстау бойынша жүргізілген жұмыстар университеттің табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға және студенттер мен қызметкерлер үшін қауіпсіз әрі жайлы орта құруға деген ұстанымын көрсетеді. Бұл экологиялық бастамаларды университет инфрақұрылымын басқаруға интеграциялаудың мысалы.

Қорытынды

Университеттің ТДМ 15 аясындағы қызметі құрлық экожүйелерін сақтауға, табиғи ресурстарды қалпына келтіруге және студенттер мен қызметкерлер арасында экологиялық мәдениетті қалыптастыруға ықпал етеді. Білім беру, ғылыми, әлеуметтік және инфрақұрылымдық бастамаларды интеграциялау университетке өңірдің тұрақты дамуына елеулі үлес қосуға мүмкіндік береді және оның әлеуметтік жауапты әрі экологиялық бағдарланған білім беру мекемесі ретіндегі мәртебесін нығайтады.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 16 – «Бейбітшілік, әділеттілік және тиімді институттар»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

ТДМ 16 – Бейбітшілік, әділеттілік және тиімді институттар аясында университеттің мақсаты – студенттер мен қызметкерлерде заңға бағыну, құқықтық сауаттылық, этикалық мінез-құлық құндылықтарын қалыптастыру, сондай-ақ ашық және тиімді университеттік орта құру.

Негізгі міндеттер:

- ❖ білім алушылардың құқықтық және азаматтық сауаттылығын дамыту;
- ❖ білім беру үдерістерін ашық және әділ басқаруды қамтамасыз ету;
- ❖ жанжалдарды бейбіт жолмен шешу және этикалық мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру;
- ❖ әлеуметтік әділеттілікке және институционалдық мәдениетті нығайтуға бағытталған студенттік бастамаларды қолдау.

1. Білім беру қызметі – білім беру бағдарламаларын іске асыру

Білім беру бағдарламаларына құқықтану, адам құқықтары, этика және жанжалдарды басқару бойынша пәндер мен модульдер енгізілген.

- ✓ Адам құқықтары, заңдылық және азаматтық жауапкершілік мәселелері бойынша дәрістер мен семинарлар өткізу;
- ✓ Этикалық нормалар мен корпоративтік мәдениет бойынша тренингтер ұйымдастыру;
- ✓ Университеттегі институционалдық ортаны жақсартуға бағытталған студенттік жобаларды дайындау.

[«Қауіпсіз болашақ — сталкингке қарсы іс-қимылдағы ортақ жауапкершілік»](#) тақырыбында мамандармен ақпараттық-ағартушылық кездесу ұйымдастырылды. Іс-шара студенттердің құқықтық сауаттылығын, қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын және өз қауіпсіздігі мен айналасындағылардың қауіпсіздігі үшін жауапкершілігін қалыптастыруға ықпал етті. Акция сондай-ақ білім алушылар арасында хабардарлық пен этикалық мәдениетті арттыра отырып, университеттің әлеуметтік ортасын нығайтады.

Университет діни саладағы мемлекеттік саясат тұжырымдамасын әртүрлі діни бірлестіктердің өкілдерімен ашық диалогтар арқылы жүзеге асырады.

Іс-шара толеранттылықты, өзара түсіністікті және бейбіт қатар өмір сүруді нығайтуға ықпал етіп, студенттерде әртүрлі мәдени және рухани құндылықтарға құрмет қалыптастырады, өйткені діни көшбасшылармен ашық диалог білім беру компонентін қамтиды: діни мәдениет, конфессияаралық өзара іс-қимыл және этикалық нормалар туралы білім қалыптастыру. Осылайша, жоба бір мезгілде студенттердің әлеуметтік дамуын қамтамасыз етеді және олардың діни сауаттылық пен толеранттылық мәселелері бойынша білім деңгейін арттырады.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Ғылыми зерттеулер құқықтық жүйе, қоғамдық қауіпсіздік, этика және тиімді басқару тетіктері мәселелерін зерттеуге бағытталған.

- ✓ Зандылық және құқықтық тәртіп мәселелері бойынша зерттеу жобалары;

- ✓ Ұйымдардағы жанжалдарды басқару және ашықтықты қамтамасыз ету бойынша инновациялық шешімдерді әзірлеу;

- ✓ Құқықтық тақырыптағы ғылыми конференцияларға студенттердің жарияланымдары мен қатысуы.

Шәкәрім университетінде Абай Құнанбайұлының 180 жылдығына орай академик Дархан Қыдырәлінің «Абай және түркі әлемі» тақырыбында ашық дәрісі өтті. Дәріс студенттер мен оқытушылардың Абайдың рухани мұрасы, түркі халықтарының тарихи-мәдени байланыстары және қазақстандық ғалымдардың абайтанудағы рөлі туралы білімдерін тереңдетуге ықпал етті. Іс-шара пікірталастарды, сұрақтарға жауап беруді және университет мұражайына экскурсияны қамтиды, бұл дәрістің университет ортасына білім беру, мәдени және ғылыми ықпалын күшейтті.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет құқық, этика және басқару салаларында шетелдік серіктестермен белсенді ынтымақтастық орнатады.

- ✓ Адам құқықтары және институционалдық даму бойынша халықаралық конференцияларға қатысу;

- ✓ Шетелдік жоғары оқу орындарымен тәжірибе алмасу және бірлескен білім беру бағдарламаларын ұйымдастыру;

✓ Тиімді басқару және құқықтық мәселелер бойынша дәрістер мен шеберлік сабақтарын өткізу үшін шетелдік сарапшыларды тарту.

«Шет тілі: екі шет тілі» бағдарламасының студенттері оқытушылар Фан Ли Джуан және Пу Ли Джуан ұйымдастырған Қытай Жаңа жылын қарсы алу дәстүрлері туралы танымдық іс-шара өткізді. Қатысушылар мәдениетпен, ұлттық салт-дәстүрлермен, мерекелік рәміздермен және дәстүрлі киімдермен танысып, тілдік және мәдениетаралық құзыреттерін дамытты. Іс-шара шетел тілдерін үйренуге деген қызығушылықты арттыруға, басқа мәдениеттерге құрмет қалыптастыруға және мәдениетаралық қарым-қатынас дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Әділ және этикалық студенттік ортаны қалыптастыру университеттің әлеуметтік саясатының маңызды бөлігі болып табылады.

✓ Адам құқықтары, заңдылық және әлеуметтік өзара іс-қимыл мәселелері бойынша дөңгелек үстелдер мен пікірталастар ұйымдастыру;

✓ Студенттер мен қызметкерлер үшін конфликтология және медиация бойынша тренингтер өткізу;

✓ Университет ішінде этикалық және демократиялық құндылықтарды дамыту бойынша студенттік бастамалар.

Шәкәрім университетінде [4-курс студенттерінің Абай облысы Мемлекеттік қызмет департаментінің басшысы](#) Руслан Шариповпен кездесуі өтті. Студенттерге мемлекеттік қызметтің маңызы туралы жан-жақты ақпарат беріліп, үлгерім деңгейі жоғары болған жағдайда муниципалдық лауазымдарға тікелей жұмысқа орналасу мүмкіндігі ұсынылды, бұл жастарды елдің дамуына белсенді қатысуға ынталандырады.

[«Абайдың толық адам ілімі: жастарға бағыт, ұлтқа тірек» атты ашық форум](#) университеттің әлеуметтік және мәдени ортасының дамуын қолдай отырып, студенттерді адамгершілік, жауапкершілік және азаматтық ұстаным құндылықтарын талқылауға тартады. Іс-шара өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастырып, дәстүрлерге құрметпен қарауды және ұжымдық өзара іс-қимылды нығайтады. Бұл студенттік ортада тұрақты әлеуметтік және этикалық

құзыреттерді қалыптастыру үшін мәдени-ағартушылық жұмысты интеграциялаудың мысалы.

Студенттер мен университет қызметкерлері Семей полигонының жабылған күніне орайластырылған бейбітшілік акциясына қатысты, зорлық-зомбылықсыздық және бейбітшілікті нығайту идеяларына адалдығын көрсетті. Іс-шара азаматтық жауапкершілікті, патриотизмді және тарихи жады мен қоғам қауіпсіздігі мәселелері бойынша саналы ұстанымды қалыптастыруға ықпал етті. Бұл студенттік ортаны әлеуметтік маңызы бар бастамаларға тартудың және бейбіт қатар өмір сүру құндылықтарын нығайтудың мысалы.

Жатақханада тұратын 80 студентке арналған «Интеллект пен ішкі мәдениет үйлесімі» тренингі жеке мәдениетті, этикалық мінез-құлықты және сындарлы өзара әрекеттесу дағдыларын дамытуға ықпал етті. Іс-шара құрметке, жауапкершілікке және үйлесімділікке негізделген студенттік ортаны қалыптастырып, университет ішіндегі әлеуметтік тұрақтылық пен сенімді нығайтады. Тренинг білім алушылар арасында толеранттылық, ынтымақтастық және әлеуметтік жауапкершілік құндылықтарын тәрбиелеуге ықпал етеді, бұл ТДМ 16 қағидаттарына сәйкес келеді.

Шәкәрім университетінде студенттер мен халықтың құқықтық сауаттылығын арттыруға бағытталған «Заң және тәртіп» акциясы өтті. Студенттер, оқытушылар мен заңгерлер қатысушылардың сұрақтарына жауап беріп, олардың өз құқықтарын жақсы түсінуіне және қорғауына көмектесті. Іс-шара университеттің қоғаммен байланысын нығайтып, заңға бағыну мәдениетін қалыптастырады.

Университетте Абай Құнанбайұлының 180 жылдығына арналған «Абай Адамзат: руханият, даналық, білім» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы өтті. Іс-шараға Шығыс Қазақстан облысының Зайсан ауданынан Абайдың ұрпақтары шақырылып, олар ұлы ойшылға деген ризашылықтарын білдіріп, оның рухани мұрасын сақтау және қазіргі ұрпаққа жеткізудің маңыздылығын атап өтті. Конференция мәдени жадыны және ұрпақтар арасындағы диалогты нығайтуға ықпал етті.

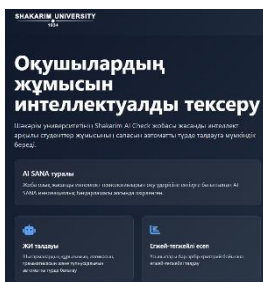

9 тамызда Шәкәрім университетінде ұлы гуманист және ойшыл Абай Құнанбайұлының 180 жылдығына арналған [«Абай Адамзат: руханият, даналық, білім» халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы өтті.](#) Конференцияға Қазақстан, Түркия, Нидерланд, Франция, Ресей және Өзбекстанды қоса алғанда, 10-нан астам елдің ғалымдары мен философтары қатысты. Негізгі назар Абай идеяларын білім беру бағдарламаларына, халықаралық коммуникацияға және цифрлық ортаға, соның ішінде AR-форматтарға, көптілді аудармаларға және интерактивті платформаларға интеграциялауға аударылды.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университет ашық және тиімді әкімшілік үдерістерді құруды, ақпараттың қолжетімділігін және адал басқару қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етеді.

- ✓ Білім беру үдерістерін ашық басқару үшін цифрлық платформаларды енгізу;
- ✓ Ішкі бақылау жүйесі мен этикалық кодекстерді дамыту;
- ✓ Ресми сайттар мен платформалар арқылы студенттер мен қызметкерлер үшін ақпараттың қолжетімділігін қамтамасыз ету.

[Shakarim AI Check](#) [мобильді қосымшасы](#) студенттерді академиялық жазу дағдылары мен сыни ойлауды дамытуға арналған инновациялық құралмен қамтамасыз етіп, білім берудің цифрлық қолжетімділігін арттырады.

Қорытынды

Университеттің ТДМ 16 аясындағы қызметі құқықтық мәдениетті қалыптастыруға, этикалық нормаларды нығайтуға және ашық институционалдық ортаны дамытуға ықпал етеді. Білім беру, ғылыми, әлеуметтік және инфрақұрылымдық бастамаларды біріктіретін кешенді тәсіл студенттердің заңға бағынатын, этикалық және жауапты мінез-құлық дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді, бұл университеттің басқарудың және әлеуметтік жауапкершіліктің жоғары стандарттарына ие институт ретіндегі ұстанымын нығайтады.

**«ШӘКӘРІМ УНИВЕРСИТЕТІ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ**

**ТДМ № 17 – «Тұрақты даму мүдделеріндегі әріптестіктер»
мақсатына қол жеткізу нәтижелері туралы
ЕСЕП
2025 жыл**

Семей, 2026

Кіріспе

ТДМ 17 мақсатына қол жеткізу жолындағы университеттің мақсаты – тұрақты даму бағдарламаларын іске асыру үшін ұлттық және халықаралық ұйымдармен, университеттермен және мемлекеттік құрылымдармен ынтымақтастықты нығайту.

Негізгі міндеттер:

- ❖ стратегиялық серіктестіктер мен желілік өзара іс-қимылды дамыту;
- ❖ өңірлік және халықаралық деңгейлерде білім және озық тәжірибелермен алмасу;
- ❖ сыртқы ресурстарды тарту және бірлескен жобаларға қатысу;
- ❖ студенттер мен оқытушылардың халықаралық академиялық ұтқырлығы үшін жағдай жасау.

1. Білім беру қызметі

Білім беру бағдарламаларына серіктес университеттер мен ұйымдармен бірлескен оқыту және тәжірибе алмасу тәжірибелері интеграцияланған.

- ✓ Студенттердің халықаралық жоғары оқу орындарымен бірлескен білім беру модульдеріне қатысуы;
- ✓ Серіктестердің сарапшылары өткізетін шеберлік сабақтары мен дәрістерді ұйымдастыру;
- ✓ Серіктес компаниялар мен мекемелермен бірлескен кейстер мен жобаларды әзірлеу.

Халықаралық ынтымақтастықты нығайту аясында Шәкәрім университеті [Варшава политехникалық университетінің \(Польша\) профессоры Agnieszka Dabska-ны](#) «Құрылыс және геодезия» кафедрасының студенттері мен оқытушыларына дәріс өткізу үшін шақырды. Дәріс гидротехника, геотехника, ғимараттардың негіздері мен іргетастары, сондай-ақ құрылыс конструкцияларын зерттеу мәселелерін қамтыды. Іс-шара студенттердің академиялық және кәсіби құзыреттерін кеңейтуге, әлемдік тәжірибені білім беру үдерісіне интеграциялауға және халықаралық ғылыми алмасуды дамытуға ықпал етті.

[Қытайда «Бір белдеу, бір жол»](#) университеттер альянсының 10 жылдығына арналған форум өтті. Форумды Ланьчжоу университеті ұйымдастырды. Іс-шарада Шәкәрім университетінің атынан интернационалдандыру және инновациялар жөніндегі проректор Ерасыл

Дулатбай қатысты. Форумда жаңа дәуірдегі жоғары білім берудегі халықаралық ынтымақтастықтың стратегиялық бағытын айқындайтын «Жібек жолы (Дуньхуан)» консенсусы қабылданды.

2. Ғылыми және инновациялық қызмет

Университеттің ғылыми зерттеулері халықаралық және ұлттық ұйымдармен бірлесіп жүзеге асырылады, білім алмасуға және инновацияларды енгізуге бағытталған.

✓ Шетелдік жоғары оқу орындары және зерттеу орталықтарымен бірлескен ғылыми жарияланымдар;

✓ Тұрақты даму бойынша халықаралық гранттар мен зерттеу бағдарламаларына қатысу;

✓ Серіктестерді тарта отырып, ғылыми конференциялар мен форумдарды ұйымдастыру.

Халықаралық сарапшы Шәкәрім университетіндегі ветеринария бойынша білім беру бағдарламаларына кешенді талдау жүргізді, олардың Халықаралық ветеринариялық білім беру ұйымының (ВОЗЖ) «Day-1» құзыреттері мен ФАО ұсынымдарына сәйкестігін бағалады. Оқу жоспарларын жаңарту, «Бірыңғай денсаулық» қағидатын енгізу және халықаралық twinning-жобаларына қатысу мәселелері талқыланды. Бұл қадам ветеринариялық білім берудің халықаралық деңгейдегі сапасын арттыруға және академиялық ынтымақтастықты нығайтуға ықпал етеді.

Халықаралық сарапшының қатысуы, ФАО және ВОЗЖ-мен ынтымақтастық, twinning-жобаларын енгізу және тәжірибе алмасу университеттің халықаралық серіктестігін нығайтады.

Шәкәрім университетінде Қазақстан педагогикалық ғылымдар академиясының президенті, академик, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Асқарбек Құсаиновпен студенттердің кездесуі өтті. «Сапалы білім – ел болашағы»

тақырыбындағы дәріс барысында ғалым білім беру жүйесінің қазіргі жағдайы мен даму перспективалары туралы айтып, білікті педагогтарды даярлаудың маңыздылығын және жаһандық өзгерістер жағдайында болашақ мұғалімдерге қойылатын талаптарды атап өтті. Іс-шараға педагогикалық бағыттағы студенттер мен университет оқытушылары қатысты. Танымал ғалым мен академиктің дәрісі білім алмасуға, академиялық ынтымақтастықты нығайтуға және ғылыми-білім беру өзара іс-қимылын дамытуға ықпал етеді.

3. Интернационалдандыру және халықаралық ынтымақтастық

Университет халықаралық ынтымақтастық пен студенттер мен оқытушылардың академиялық ұтқырлығын белсенді дамытады.

- ✓ Жетекші шетелдік жоғары оқу орындарымен студенттер мен оқытушылар алмасу бағдарламалары;
- ✓ Халықаралық білім беру және ғылыми жобаларға қатысу;
- ✓ Серіктестік желілер аясында халықаралық конгрестер мен семинарларды ұйымдастыру.

2025 жылы университет шетелдік жоғары оқу орындарымен ынтымақтастық туралы 21 меморандумға қол қойып, М.В. Ломоносов атындағы ММУ-дің Тәжік филиалы жетекшілік ететін консорциум құрамында Erasmus+ халықаралық жобасына қатысушы атанды. Сонымен қатар, университет Грекия, Түркия, Румыния және Польша жоғары оқу орындарымен халықаралық академиялық ұтқырлық бойынша төрт грант иеленді. Бұл жетістіктер университеттің халықаралық білім беру кеңістігіндегі ұстанымын нығайтып, академиялық және ғылыми алмасу мүмкіндіктерін кеңейтеді және әлемдік тәжірибені білім беру және зерттеу бағдарламаларына интеграциялауға ықпал етеді.

Қазіргі уақытта университетте Пәкістан мен Түркиядан келген шетелдік студенттер білім алуда. Халықаралық білім беру ортасын дамыту және мәдениетаралық диалогты нығайту мақсатында аталған елдердің студенттерінің қатысуымен Мәдениет күнін өткізу жоспарлануда. Іс-шара аясында білім алушылар өз мемлекеттерінің ұлттық дәстүрлерін, тағамдарын, музыкасы мен ұлттық киімдерін таныстырады, бұл мәдени алмасуға, студенттердің ой-өрісін кеңейтуге және халықаралық ынтымақтастықты нығайтуға ықпал етеді.

2025 жылы Шәкәрім университетінің 181 студенті шетелде білім алып, 21 оқытушы халықаралық академиялық ұтқырлыққа қатысты. Бағдарламалар тәжірибе алмасуға, білім беру сапасын арттыруға және жаһандық құзыреттерді дамытуға ықпал етті. Бұл қызмет университеттің халықаралық ынтымақтастығын және әлемдік білім беру кеңістігіне интеграциялануын нығайтады.

Шәкәрім университеті Қытайдағы Сиань Цзяотун университетінде өткен «Бір белдеу – бір жол – 2025» халықаралық көрмесі мен конференциясына қатысып, 18 елдің университеттерін, ғылыми-зерттеу институттары мен инвесторларын біріктірді. Іс-шара аясында халықаралық ынтымақтастық туралы келісімдерге қол қойылып, Қазақстан–Қытай электрлік автоматтандыру бойынша бірлескен зертханасына арналған жабдықтардың алғашқы партиялары табысталды. Форумға қатысу ғылым мен өнеркәсіптің интеграциялануына, инновацияларды дамытуға және халықаралық ғылыми байланыстарды нығайтуға ықпал етеді.

«Агрономия» және «Green Fields технологиялары» білім беру бағдарламаларының студенттеріне шетелдік ғалымдардың дәріс оқуы халықаралық академиялық өзара іс-қимылды дамытуға және білім алмасуға ықпал етті. Іс-шара университеттің шетелдік ғылыми және білім беру мекемелерімен серіктестік байланыстарын нығайтып, әлемдік тәжірибені оқыту мен зерттеулерге интеграциялайды. Бұл тұрақты дамуға қол жеткізуге бағытталған білім беру және ғылыми саладағы табысты ынтымақтастықтың мысалы.

14 қарашада Шәкәрім университеті мен Bright Futures School бастауыш мектебі ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды, ол бірлескен білім беру бастамаларын ұзақ мерзімді дамытуға бағытталған. Ынтымақтастықтың негізгі бағыттарына көптілді білім беруді дамыту, қытай және ағылшын тілдерін тереңдетіп оқыту, шетелдік мамандарды тарту және білім беру сапасын арттыру бойынша бірлескен жобаларды іске асыру кіреді. Бұл қадам білім алушылардың академиялық және мәдени құзыреттерін кеңейтуге, халықаралық тәжірибені интеграциялауға және мектеп пен университет арасындағы серіктестік байланыстарды нығайтуға ықпал етеді.

Шәкәрім университетіндегі [HSK бағдарламасы](#) студенттерге Қытайда білім алуға, халықаралық білім беру бағдарламаларына қатысуға және кәсіби дамуға мүмкіндік береді. Қытай тілін меңгеру және оны білу деңгейін растау академиялық ұтқырлық пен мансаптық өсу үшін жаңа мүмкіндіктер ашады. Бағдарлама халықаралық тәжірибені білім беру үдерісіне интеграциялауға және студенттердің жаһандық құзыреттерін дамытуға ықпал етеді.

Шәкәрім университеті [Индонезиядан келген делегацияны қабылдады](#), бұл білім беру, ғылыми және мәдени байланыстарды дамытуға бағытталды. Оқытушылар мен студенттер алмасу, ядролық физика және экологиялық зерттеулер салаларындағы бірлескен жобалар, сондай-ақ екі ел университеттері арасындағы академиялық және мәдени серіктестікті нығайту мәселелері талқыланды.

[Шәкәрім университеті мен Анкан университеті \(ҚХР\) ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды](#), ол бірлескен білім беру бағдарламаларын, ғылыми зерттеулер мен академиялық алмасуды дамытуға бағытталған. Ауыл шаруашылығы технологияларына, өнімдерді өңдеу стандарттарына және кадрлар даярлауға, сондай-ақ зерттеу және инновациялық инфрақұрылымды нығайтуға ерекше назар аударылды.

[Халықаралық сарапшы SES Heiko Schröder-дің сапары аясында](#) университеттің тағам инженериясы және физика-химиялық зерттеулер мектептерінің білім беру бағдарламаларымен және зертханалық базасымен танысты. Білім беру сапасын арттыру, халықаралық ынтымақтастықты дамыту және студенттер үшін практикалық мүмкіндіктерді кеңейту жолдары талқыланды. Сарапшы университеттің материалдық-техникалық базасы мен практикалық оқыту мүмкіндіктерін жоғары бағалады.

4. Әлеуметтік даму және студенттік орта

Студенттер серіктес ұйымдармен бірлесіп жүзеге асырылатын әлеуметтік және волонтерлік жобаларға тартылады.

- ✓ Студенттердің бірлескен әлеуметтік және экологиялық бастамаларға қатысуы;
- ✓ Халықаралық және ұлттық серіктес ұйымдардың өкілдерімен кездесулер ұйымдастыру;

✓ Сыртқы серіктестердің қолдауымен студенттік стартаптар мен жобалар.

Абай облысының Көкентау кешенінде «Археологиядағы пәнаралық зерттеулер» тақырыбында [жас ғалымдардың халықаралық далалық жұмыстары өтті](#). Әзербайжан, Беларусь, АҚШ, Өзбекстан, Ресей және Қазақстаннан келген қатысушылар тәжірибе алмасып, заманауи зерттеу әдістерін қолданды. Шәкәрім университеті Ә.Х. Марғұлан атындағы Археология институтымен бірлесіп, жас ғалымдарға ғылыми өсуі мен өз идеяларын жүзеге асыруы үшін бірегей мүмкіндік ұсынды.

5. Инфрақұрылым және ресурстар

Университет серіктестермен тиімді өзара іс-қимыл жасау және ресурстармен алмасу үшін инфрақұрылым қалыптастырады.

✓ Бірлесіп жұмыс істеуге және ақпарат алмасуға арналған цифрлық платформалар;

✓ Серіктестердің қатысуымен ынтымақтастық орталықтары мен инновациялық зертханаларды құру;

✓ Халықаралық ұйымдармен бірлескен білім беру және ғылыми бағдарламаларды енгізу.

[Түрік ынтымақтастық және үйлестіру агенттігі ТІКА Шәкәрім университетіне интерактивті тақталармен және барлық қажетті оқу материалдарымен жабдықталған заманауи түрік тілі кабинетін табыстады](#). Бұл жоба «Екі шет тілі» бағдарламасы бойынша сапалы білім беруге, түрік тілін үйренуге қолайлы жағдай жасауға және Қазақстан мен Түркия арасындағы мәдени және білім беру байланыстарын нығайтуға ықпал етеді. ТІКА-мен серіктестік халықаралық ынтымақтастықты кеңейту және студенттердің тілдік құзыреттерін дамыту үшін жаңа мүмкіндіктер ашады.

«Адал Ас» компаниясында азық-түлік өнімдеріне жоғары дәлдіктегі талдаулар жүргізуге және сапаны толық циклді бақылауға арналған [заманауи жабдықтармен жабдықталған өзінің өндірістік зертханасының ашылуы өтті](#). Іс-шараға Шәкәрім университетінің «Тағам технологиясы» кафедрасының өкілдері қатысып, техникалық жабдықтың жоғары деңгейін және инновациялық шешімдерді енгізу перспективаларын атап өтті.

Кәсіпорын мен университеттің ынтымақтастығы ғылыми-өндірістік интеграцияны дамытуға және студенттер мен магистранттарды практикалық даярлау үшін база құруға ықпал етеді.

Қорытынды

ТДМ 17 аясындағы іс-шараларды іске асыру стратегиялық серіктестіктерді нығайтуға, халықаралық ынтымақтастық пен білім алмасуды дамытуға ықпал етеді. Білім беру, ғылыми, әлеуметтік және инфрақұрылымдық қызметті интеграциялау университетке жаһандық академиялық желіге тиімді қатысуға, білім беру мен ғылыми зерттеулердің сапасын арттыруға, сондай-ақ өңірлік және халықаралық деңгейлерде тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге үлес қосуға мүмкіндік береді.